ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

10. 5. 1985 ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLVI ● 60 ДИН. ● БРОЈ 1741

Веровали или не!

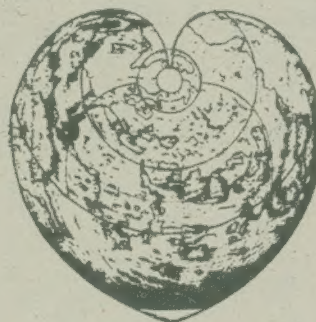

Човек који је изгубио златни рудник

Исак Алден из Вилоу Крика (САД) 1880. године открио је руду за коју је прво помислио да је бакар, а касније је установио да се ради о злату. Али, у једном шумском пожару изгорела су сва стабла по којима се Алден оријентисао. Трагао је за рудником још 40 година, али није успео да га нађе.

Колумбо

је тврдио да земља има облик крушке.

Светлећи коњаник

У средњем веку коњаници су носили запаљену светиљку причвршћену за седло. Тако су ноћу осветљавали пут.

Патка

која седи је вајарско дело природе. Налази се у Националном парку Чирикауа у Аризони (САД).

Локомотива

коју је изградила исландска железница 1836. године је прва која је имала парну пиштаљку.

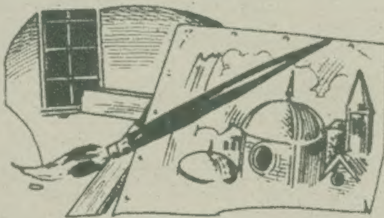
ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● међу птицама највише је отишло у висину (8230 м) јато од тридесет лабудова које је 1967. летело изнад Нових Хебрида.

● ● ● у Француској је недавно измишљен топломер који може да се употреби само једном. Од пластике је, ставља се у уста, а температуру мери тако што се подељак до кога је стигла боји у плаво. Очитава се после једног минута. Резултат мерења се не може избрисати.

● ● ● број напада модерних пирата на трговачке бродове нагло се смањио. Тако је на обалама западне Африке 1979. било 46 таквих случајева, а 1984. свега два.

● ● ● у току првог светског рата у Фиренци је образована мала, али значајна колонија југословенских сликара који ће касније, у међуратном периоду, играти значајну улогу у развоју наше ликовне уметности. Чинили су је сликари Мило Милуновић, Марино Тартаља, Јеролим Мише и други.

● ● ● тридесетједногодишња Италијанка Рената Роси постала је прва жена алпинистички водич.

● ● ● у круни патуљастог столетног бора (власништво једног Француза), прошлог лета свио је пар дроздова своје гнездо из кога су ускоро полетели и младунци. Висина дрвета је свега пола метра и то је први случај у Европи да су птице населиле неко бонсаи дрвце

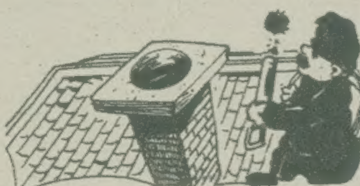
● ● ● да је „Пике" маскота Светског првенства у фудбалу које ће се 1986. године одржати у Мексику. То је заправо једна љута зелена папричица која ће, надајмо се, донети срећу и нашој репрезентацији.

● ● ● амерички биохемичари утврдили су да у загађеној води рибе почињу да кашљу и кијају, потпуно исто као људи у загушљивој просторији. Треба само спустити у воду осетљиве микрофоне – предлажу они – и сазнати на најједноставнији и најјевтинији начин степен загађености воде.

● ● ● Швајцарци су се озбиљно забринули за судбину свог чувеног сира ементалера. Из године у годину број његових рупа се смањује. То долази од претеране чистоће која уништава бактерије. Оне, заправо, током врења стварају шупљине у сиру.

● ● ● млади оџачари из источнонемачког града Вердауа почели су уместо класичног прибора (жице с теговима и обичних четки) да користе електроуређај који се спушта у димњак и скида чађ.

НЕУМОРНИ СИЛИКОНСКИ ЧИПОВИ

РАЧУНАР УЧИ АРАПСКИ

ЕЛЕКТРОНИЧАРИ ИСТОКА И ЗАПАДА УТРКУЈУ СЕ КО ЋЕ ПРЕ И КО ЋЕ БОЉЕ ПРЕТВОРИТИ „КЛАСИЧАН" РАЧУНАР С ЕНГЛЕСКИМ КОМАНДАМА НА ТАКАВ КОЈИ БИ СВЕ ОПЕРАЦИЈЕ ИЗВОДИО НА АРАПСКОМ. ДОКЛЕ СЕ СТИГЛО У СТВАРАЊУ ОВОГ „МОСТА"?

ا	ـا	—	—
ب	ـب	ـبـ	بـ
ت	ـت	ـتـ	تـ
ث	ـث	ـثـ	ثـ
ج	ـج	ـجـ	جـ
ح	ـح	ـحـ	حـ
خ	ـخ	ـخـ	خـ
د	ـد	—	—
ذ	ـذ	—	—
ر	ـر	—	—
ز	ـز	—	—
س	ـس	ـسـ	سـ
ش	ـش	ـشـ	شـ
ص	ـص	ـصـ	صـ
ض	ـض	ـضـ	ضـ
ط	ـط	ـطـ	طـ
ظ	ـظ	ـظـ	ظـ
ع	ـع	ـعـ	عـ
غ	ـغ	ـغـ	غـ
ف	ـف	ـفـ	فـ
ق	ـق	ـقـ	قـ
ك	ـك	ـكـ	كـ
ل	ـل	ـلـ	لـ
م	ـم	ـمـ	مـ
ن	ـن	ـنـ	نـ
ه ة	ـه	ـهـ	هـ
و	ـو	—	—
ى	ـى	ـيـ	يـ

Није једноставно: примери арапских слова и њиховог различитог облика према месту које заузимају у речи. Слева надесно: слово кад стоји само, на крају речи, у средини и на почетку.

У арапским земљама данас компјутере могу да користе само они који знају енглески или неки други језик који употребљава латиницу, евентуално ћирилично писмо. Јер, до меморије рачунара не може се прићи арапским текстом. То, разуме се, увелико успорава ширење компјутерске технике у земљама где се говори арапски, а њих није мало: Мароко, Тунис, Алжир, Либија, Египат, Сирија, Саудијска Арабија, Јемен, Либан, Јордан, Ирак, Кувајт, Оман, Катар, Судан, Чад... Али, ту није крај јер се арапским писмом не служе само Арапи већ се оно, преко ислама, раширило на персијски, хиндустански, турски језик. Светски произвођачи рачунара, наравно, нису остали равнодушни према овом слободном тржишту, поготову што се ради о земљама, највећим извозницима нафте. Отуд је разумљиво што се непрекидно ради на томе да се што боље преудесе „обични" компјутери тако да уместо енглеских команди све операције изводе на арапском. Како створити што једноставнији и савршенији „мост" између латиничних и арапских знакова?

Свако слово – четири варијанте

Арапски алфабет састоји се од 28 слова, али већина од њих има по четири облика. Једно исто слово мења облик у зависности од тога да ли се налази на почетку, у средини или на крају речи. Посебан облик имају слова кад стоје сама за себе. Али, ту није крај сложености овог писма: нека слова врло су слична по изгледу па им се, да би се разликовали, додају изнад или испод тачкице – по њиховом броју зна се како слово треба изговорити. На крају, изглед слова донекле зависи и од садржине текста!

Од укупно 28 слова три означавају дуге самогласнике којих је иначе у арапском много мање од сугласника. Кратки вокали и неки наставци означавају се помоћним знацима који су обавезни у уџбеницима, речницима, верским текстовима где не сме бити двосмислености или грешака, док се у свакодневној употреби они све чешће изостављају.

По изгледу арапско писмо је развучено, слова су по правилу доле спојена водоравном линијом, али она може бити и лучног облика. Пише се, као што знате, слева надесно.

Мађарско решење

Овакво писмо штампач у „класичном" рачунару не може да савлада. Године 1981. стручњаци са Универзитета у Луисвилу, САД, објавили су да су успели да конструишу такав уређај који може да пише 28 арапских слова у четири варијанте, бирајући, већ према месту у речи, слово одговарајућег облика, а недавно се у светској штампи могло прочитати да су неки истраживачки центри западне Европе и Марока направили корак напред у том правцу.

Своје решење сада су понудили и електроничари с Будимпештанског техничког факултета, у сарадњи с лингвистима. (Мађари су, иначе, познати у свету не по компјутерима већ по својим квалитетним програмима.) Суштина њиховог метода, који је првенствено намењен малим рачунарима, састоји се у следећем: слова арапског текста убаце се као посебан програм у генератор (чип који програмира слику на екрану), а изводи их уређај за цртање везан за компјутер који се обично користи за израду графикона и разних цртежа (плотер). Ако рачунар ради по систему писаће машине, то јест човек укуцава, уноси текст, онда се енглеска тастатура замаскира, преко ње се пресвуче плоча с отворима у које су уместо латиничних убачена арапска слова. (Слично је рађено и кад је компјутер учио ћирилицу: уместо знакова које ми не користимо убачена су слова ч, ћ, ђ, џ...)

У компјутерском систему слова се обично упрошћавају, остављају се од њих само најкарактеристичније црте. Тако су поступили и мађарски електроничари састављајући програм за „арапски компјутер". Арапска слова и цифре саставили су само од карактеристичних одсечака који су носиоци значења, а од помоћних знакова задржана је само запета испод јер њено одсуство најчешће изазива нејасноће. Свако слово, сваки писани знак има свој цифарски код. При том се гледало да кодиране цифре арапских слова одговарају већ усвојеним кодовима латиничних слова која се слично изговарају. Сва писмена шифрована су у десетак битова, односно комбинације децималног бројчаног система, у распону од 0 до 255 и тај програм управља покретима штампача, обезбеђује излаз на арапском, односно да се на папиру појави одговор, листинг, на арапском

Програм за мали рачунар: арапска слова убаце се у генератор, а штампа их механизам за цртање који се обично користи за израду графикона и разних цртежа.

Превођење и цртање

Како компјутер успева да изабере баш онај облик који је потребан кад се зна да свако арапско слово има четири форме у зависности од места које заузима у речи? Пре но што ступи у дејство штампач рачунар изврши анализу добијене кодиране цифре и сваку команду упоређује са пет претходних и пет следећих. На основу ове анализе, рачунар доноси одлуку о избору облика слова. Због тога штампач увек мало касни, али је то при писању текста у континуитету у ствари неприметно.

Уређају за писање, боље рећи цртање, за свако слово потребне су 2-3 секунде.

Помоћу описаног механизма могу се на арапском језику давати техничке информације и инструкције за постројења која се постављају арапским земљама, упутства о њиховој употреби, он може штампати текстове свих врста... Исти уређај може да се користи и за слање порука телексом. У том случају, кад се порука шаље треба само имати плочицу с отворима у којима су уцртана арапска слова, а кад се прима порука треба обезбедити да кодиране цифре остану записане у меморију. После тога штампач везан за компјутер „мађарским" методом лако претвара предати текст на арапски.

●●●

Уређај који је више „преводилац" него прави компјутер с програмским функцијама, две-три секунде за једно слово, можда ће се неком све то учинити скромно и споро кад се зна да просечни штампач исцрта и по 600 линија у минуту. Па ипак, није тако. Ни кад су пре петнаестак година компјутери почели да „уче" јапански нису као сада имали тастатуру са 1200 знакова (идеограма) плус дирке са стране за све могуће комбинације какве данас серијски производи њихова чувена фирма Фуџица. Тако је и са арапским кукама и квакама за које се још траже најбоља техничка и графичка решења.

Компјутери тек освајају овај важан део света.

В. М. С.

ДОМАЋИ ЗАКОН ПРОТИВ ТУЂИХ РЕЧИ

Још од 1975. године постоји закон за заштиту француског језика од утицаја енглеских речи. За овакве језичке грехе, односно за коришћење енглеских речи тамо где им није место и где би требало да стоји француска реч, предвиђена је казна од око милион и по старих динара. На основу овог закона, прошле године кажњено је преко 200 појединаца и фирми. Сад се предвиђа да се овај закон још више пооштри, па би требало да нестану и енглеска имена француских предузећа, установа и производа. Изгледа да ће један енглески назив ипак бити поштеђен. Ради се о – вискију.■

КУМ ПРЕКО НОВИНА

Брачни пар Антуци из Сан Хосеа у Калифорнији унапред није могао да се

сложи око имена свог будућег трећег детета. Када се септембра прошле године родила мушка беба, планула је бучна свађа. Отац је захтевао да се зове Доминик, мајка је наваљивала да буде Кристофер или Скот.

Најзад, да се не би развели, пронашли су соломонско решење: понудили су преко новина награду од сто долара ономе ко предложи идеално име.

Предлози пљуште, родитељи још нису задовољни, а беба расте.■

МАЈМУНИ И ЖАНДАРИ

Сви мајмуни у држави Сингапур одсад морају имати свој пасош: с фотографијом, . отисцима прстију, регистарским бројем и адресом (власника). Мере су, објашњавају, уведене из следећих разлога: мајмуни су постали тражени на међународном тржишту, учестале су крађе, цвета црна берза. Сада, међутим, ниједан мајмун више не може да напусти Сингапур а да пре тога власник не покаже његове уредне исправе.

Док људи стоје послушно и чекају, мајмуни не хају за ред и закон, још мање за његове представнике. Један покушава да

украде капу полицајцу, други да му откине које „златно" дугме, трећи би да му се завуче у џеп, а четврти који није успео ништа друго, кревељи се чувару закона.

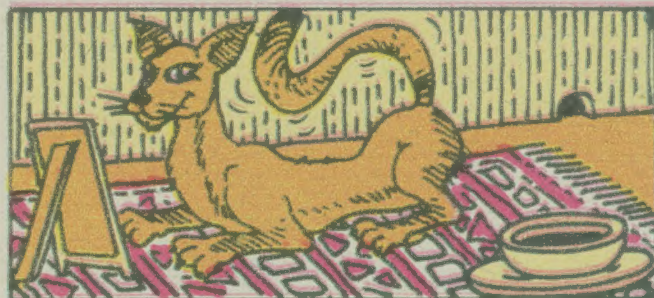
Шта могу полицајци него да ћуте и трпе мајмунлуке. Јер, несташни путници имају исправне пасоше.■

КАКО ОПСЕНИТИ ПРОСТОТУ

Да су дошла тешка времена сведочи и следећи оглас у нирнбершком листу.

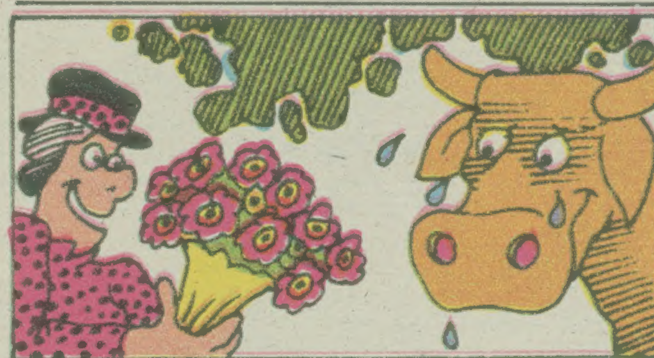
„Два млада, успешна и академски образована Немца радо ће у свечаним приликама код вас ручати или вечерати .Све по договору; по жељи шаљемо и листу најомиљенијих јела..."■

ПЕРСИЈСКИ МАЧОР НА ПЕРСИЈСКИМ ТЕПИСИМА

Десетогодишњи персијски мачор Чен поносно се шетка персијским теписима куће са осам соба. Има на располагању читава два спрата и поткровље (које није претворио у атеље). Не смета му што је сам све док му из друштва за заштиту животиња уредно доносе храну и пуштају га да се прошета по башти.

Када је власница куће Телма Феника умрла, у априлу 1979. године, тестаментом је беспоговорно све оставила „љубљеном Чену, једином створу који ме је разумео".■

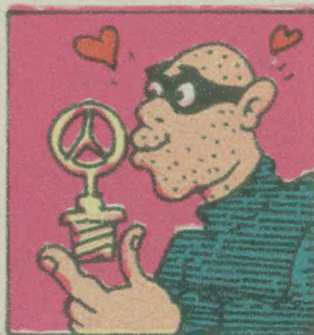
НЕЖНО И С КРАВАМА

Група ветеринара из Велике Британије закључила је да су краве веома осетљиве на лепу реч. Уколико им човек који их храни и обилази их не поклања довољно пажње, никад са њима не разговара, не помилује их с времена на време, даваће мање млека. Зато краве с пажљивим чуварима имају пуно виме.

Краве једноставно не подносе нервозне особе или оне које на њих вичу. Дају млеко и све од себе кад им се каже лепа реч.■

КРАЂУ ПРИЗНАЈЕМ, ГОДИНУ НЕ

Крадљивац кола из Западног Берлина одбио је да на суду призна наводе

оптужнице све док није исправљена грешка која се властима поткрала. Тек када је година производње украденог „мерцедеса" са 1979. преправљена на 1983. годину признао је кривицу. „У животу не бих украо кола старија од пет година", објаснио је уваженом суду. Част је част, па макар била и лоповска.■

ДАШ ДОЛАР ДОБИЈЕШ СТО

Недавно је америчка певачица Шер (из некада популарног дуета Сони и Шер) организовала добротворну приредбу. У гаражи своје куће изнела је ствари на продају. Продавало се ту свашта, од хаљина до књига. Једну књигу купио је неки њен пријатељ за један долар. Када је отворио да је прелиста, између две странице наишао је на новчаницу од сто долара!■

ТАЈ СМЕШНИ СВЕТ

Из америчког часописа „Тај смешни свет изабрали смо неколико занимљивих прилога.

* * *

Плашимо се да ће љубавна прича о будућности овако изгледати: Младић среће девојку. Младић губи девојку. Млађ себи прави нову девојку.

* * *

Испред куће у околини Лондона на травњаку стоји следећи натпис: Чувај се – власника.

* * *

У лекарској ординацији написано је на видном месту: Не говорите ми шта ја мислим, дозволите да ја то сам кажем!■

Илустровао Зоран Јовановић

РАЈХ ПРОТИВ СРЕЗА

ФАШИСТИЧКА НЕМАЧКА ПРОШИРИВАЛА ЈЕ ГРАНИЦЕ ОКУПАЦИЈОМ НИЗА ЗЕМАЉА. ГОТОВО НИЈЕДНОЈ ОД ЊИХ ЗВАНИЧНО НИЈЕ ОБЈАВИЛА РАТ. НЕКОЛИЦИНИ СЕЛА У ОКОЛИНИ ЧАЧКА ЈЕСТЕ

Око тридесет бораца Љубићке чете одмарало се на узвишењу, које је од пута делио стрм одсек висок неколико метара. Пут је водио од Горњег Милановца према Чачку. Са места где су били борци су као на длану имали и кривину пута и његов продужетак низ падину. И поред тога, командант чете Миленко Никшић био је опрезан. Рат је, никад се не зна.

– Дмитре, узми четири човека и на косу! Осматрајте и јавите ако нешто приметите! Немци често пролазе овуда!... – обратио се борцу Николићу, а затим потражио свог заменика Крупежа који је увелико дремао на топлом септембарском сунцу и рекао му:

– Славко, одох ја у село Милићевац да се обријем, ти преузми команду.

Дмитар Николић одмах је крупним корацима кренуо уз косу. За њим, у стопу, четири борца. Учинило им се да је виноград, удаљен око педесетак метара од бивака, најбоља осматрачница. Од знатижељних погледа скривали су их чокоти. Сели су на земљу и притајили се.

Авион а за њим камион

Било је подне 5. септембра 1941. године. Владао је неки чудан, нимало пријатан мир. Чинило се да у Милићевцима, петнаестак километара од Чачка, нема ни живе душе. Ништа необично, време је јесењих радова, мислио је Дмитар. Откако су Немци, 17. априла 1941, ушли у Чачак, није могао друкчије, одмах је приступио Љубићкој чети. Тада је готово свако село у крају имало статус општине, док је Љубић, на пример, био средиште среза. Разуме се, у то време чета је ратовала највише на његовој територији, а овог спарног 4. септембра нашла се на периферији села Милићеваца. Мада их је пут водио даље, одмор је био неопходан. Одсек звани Прокоп са шумом у залеђу био је добро место за предах.

Дмитар је пажљиво осматрао. Свуда савршен мир; изгледало је да су и људи и животиње напустили крај.

– Колико остајемо овде? – чуо је да један борац пита другог.

– Откуд знам! – одвратио је овај.

Заустио је да каже још нешто, али је нагло заћутао. Наћулио је уши. Однекуд је допирао звук авионског мотора. Све јачи. Дмитар је скочио на ноге и довикнуо партизанима на одсеку да се склоне у шуму. Авион се појавио иза брда и – одлетео према Чачку. Борци у винограду су одахнули. Закратко: није прошло ни пет минута, а тишину је пресекло ново брујање, овог пута чуо се мотор аутомобила.

Осматрачи су пажљиво посматрали завој пута на врху косе. Брујање је постало све јаче. Убрзо се појавио немачки камион. Поред возача седели су подофицир и један цивил, а на клупама у отвореном камиону војници. Дмитар их је пребројао и закључио да би могли да нападну. Највише га је бринуо Немац с тешким митраљезом на крову кабине. Придигао се и упозорио другове да буду опрезни док им не да знак.

Сви су залегли на земљу, с прстом на обарачу. Морају бити опрезни јер за камионом можда наилази читава колона. Ипак, био је само тај и у њему укупно девет Немаца. Крупеж се окренуо према својим људима.

– Нападамо! Заузмите бусију! – рекао је кратко – Страине, ти имаш пушкомитраљез... Изненађење је најважније. Распали што можеш жешће!

Камион се нашао у унакрсној ватри. Возач је притиснуо кочницу и то је било последње што је учинио у животу: метак га је приковао за седиште. Боље није прошао ни подофицир поред њега. Партизанима је, међутим, највећа опасност претила од митраљесца на крову кабине. На срећу, он је стигао да испали само један рафал – погодио га је Страинов метак и он се пресамитио и скљокао на пут.

Запрепашћени Немци потражили су спас на поду возила, а затим почели да пузе, и, наврат-нанос, искачу напоље. Очајнички су прихватили борбу, заклоњени иза великих точкова. Било им је јасно да у овој борби, немају много изгледа. Један је побегао преко ливада док су зрна фијукала око њега. Имао је среће, нијелно га није погодило. Његовим примером кренули су и други. Били су лошије среће: већ после неколико метара падали су покошени рафалима Љубичке чете.

Одлука немачке команде

Страин Лапчевић се сјурио у близину пута, наместио пушкомитраљез на ограду од врљика и наставио да решета камион и простор око точкова. Помоћник Цуле није се одмицао од њега. Грмело је на све стране све док акцију бомбом није докрајчио Славко Крупеж.

У то време командант чете Миленко Никшић бријао се код сеоског бриџе. Чим је чуо пуцњаву, скочио је и, насапуњан, појурио на Прокоп. Кад је стигао, све је већ било готово.

Немачка крајскоманда у Чачку већ следећег дана упутила је на лице места две чете. Сељани из Милићеваца унапред су знали шта их чека и сви су се на време склонили. Немци су покупили мртве и у немоћном бесу поубијали стоку на оближњој ливади, запалили четири куће, а дан касније из авиона изручили бомбе на село.

Међутим, одмазда се на томе није завршила. Следила је права правцата објава рата немачке оружане силе селима Љубићког среза! Наиме, већ 10. септембра крајскоманда је среском начелству доставила акт следеће садржине:

„Од данас па до даље наредбе цео срез Љубићки у односу према окупаторским властима налази се у изнимном – опсадном стању, а општине: љубићка, милићевачка, прељинска и миоковачка су у ратном стању".

Био је то случај без преседана. Јер, Трећи рајх је ширио границе најчешће без претходне званичне објаве рата. На тај начин прегажене су многе европске земље. Љубићким селима рат је објављен на најзваничнији начин! Као правој великој држави.

М. Т.

БРОДОВИ ЗА ДНО

Из једног залива у Шкотској искрала се 1. децембра 1942. године у 9 сати ујутро подморница „Туна" и запловила водама Северног мора. Читавог дана пловила је по површини у пратњи једног разарача. Предвече је мајор Хаслер прикупио своје људе.

– Нећу вам више крити циљ нашег напада – рекао је док су се на лицима командоса огледали напетост и ишчекивање. – Идемо у француску луку Бордо где ћемо дићи у ваздух 6 немачких теретних бродова.

У мртвој тишини људи су с неверицом зурили у Хенрија Хаслера. Зар право у осиње гнездо? Тешко је стићи а камоли вратити се.

У подне 7. децембра обистинио се страх заповедника подморнице: док је претходне ноћи пловила површином узбурканог океана, открили су је немачки радари. Непријатељски патролни чамци претраживали су сада море стопу по стопу, али је „Туна" неком лудом срећом избегла све замке и приближила се циљу. Тога дана предвече море се смирило и постало глатко као огледало. Око 21 час низ труп подморнице нечујно је склизнуло 5 чамаца и упутило се према обали Француске удаљеној око 15 километара.

У сваком чамцу била су по два човека а под њиховим ногама 12 специјалних магнетских мина, аутомат „стен" с пригушивачем, бусола, маскирна мрежа, опрема за подводно роњење с боцама кисеоника, оброци, хране, исполац за избацивање воде и резервно весло. Сваки човек имао је код себе револвер „колт", велики ловачки нож, ручну бомбу и малу пиштаљку звука сличног галебовом крику. Лица су им била нагарављена а на себи су имали дебеле топле џемпере и сивозеленомрке ветровке. Ноћ је била без месечине.

Осветљени докови

На самом ушћу реке Жиронде у Атлантик командосе је захватила плима. У огромном таласу који се изненада подигао нестао је један чамац носећи на дно двојицу командоса. У праскозорје следећег дана у бесним вртлозима таласа ишчезао је и други чамац. После две ноћи напорног веслања, када се група од три преостала чамца раштркала дуж реке како би се што неприметније провукла до луке, дубоко у копну, у унакрсној митраљеској ватри са немачких патролних чамаца настрадао је још један чамац. После многих невоља и мука, веслајући само ноћу а дању се скривајући, преостала два чамца, „Кетфиш" и „Крејфиш", стигла су у поноћ 11. децембра пред саму луку. Надомак циља један је потонуо и два његова командоса морала су да изиђу на обалу. Неколико часова касније пали су Немцима у руке.

Остао је само један чамац и у њему командант операције Хаслер и поручник Спаркс. Ћутали су док су навлачили гумена одела за роњење и у мине с магнетским држачем стављали упаљаче. Биле су то веома једноставне мине, четвртастог облика, велике око 20 сантиметара. С доње стране имале су два магнета помоћу којих су се чврсто хватале уз корито сваког брода. Докови окупираног Бордоа били су осветљени пуном светлошћу као да за Немце рат не постоји. Уз гатове љуљушкало се шест теретних бродова у које су Немци укрцавали тајни товар.

„Мајор је био веома опрезан човек", причао је касније Спаркс, „тако да нам је требало читавих пола сата да се приближимо бродовима. Морали смо да пређемо преко једног осветљеног дела реке. Имали смо среће и нико нас није приметио. Затим смо се нашли у сенци великих теретњака. Нисмо одмах кренули на посао јер је мајор хтео да најпре мало извиди ситуацију. Кад се уверио да је све у реду, нечујно је склизнуо низ бок чамца, заронио на око четири метра од прамца и приљубио мину за дно првог брода. Другу је поставио испод самих машинских постројења а трећу испод крме. Још раније смо се договорили да на сваки брод поставимо по три мине како бисмо били сасвим сигурни да ће отићи на дно".

Тако су Хаслер и Спаркс минирали први брод и не помишљајући на опасност у којој се налазе. Чак им је било смешно што се Немци толико зноје укрцавајући драгоцени товар у брод док они с друге стране мирно постављају мине с намером да га дигну у ваздух. Мајор се, затим, попео у чамац и тихо су одвеслали до следећа два теретњака који су лежали боковима један уз други. Ту је мајор поново склизнуо у воду а Спаркс му је додао две мине.

„Био је под водом 3 или 4 минута", сећао се Спаркс касније, „и ја почех помало да се бринем за њега кад се догодило оно од чега смо толико стрепели. Сноп светлости батеријске лампе севнуо је у мраку, склизнуо низ корито брода и зауставио се тачно на мени. Склупчао сам се што сам више могао. Горе на палуби стајао је немачки стражар. Крајичком ока посматрао сам ивицу чамца не бих ли приметио да ли га струја носи под прамчани део брода. И стварно, струја га је лагано носила. Још само три метра и прамац ће ме сакрити. Ту стражар више не би могао да ме погоди. Не знам тачно колико је трајала неизвесност, али сам био свестан да ме струја носи. Светлост лампе почивала је читаву вечност на мени у чамцу. Најзад ме је струја одвукла под окриље прамца. Светлост је још неколико тренутака обасјавала воду па онда нестала. После извесног времена стражар се изгубио у правцу крме. Одмах затим мајор Хаслер је изронио на површину и затражио још једну мину. Он је испод воде видео светлост и због тога није хтео раније да изрони".

СВЕТЛОСТ БАТЕРИЈСКЕ ЛАМПЕ ЗАУСТАВИЛА СЕ НА ДВОЈИЦИ КОМАНДОСА КОЈИ СУ ТОГ ТРЕНУТКА НЕМАЧКЕ ТЕРЕТЊАКЕ КИТИЛИ МИНАМА

Одлетели су у ваздух

Хаслер и Спаркс поставили су затим мине под трећи брод. За то време ништа их није узнемирило. Али, после четвртог брода морали су да беже како би се, док још траје ноћ, докопали обале и сигурности. За два преостала брода нису имали времена. Када је Хаслер окитио и четврти брод минама, Спаркс га је извукао из воде у чамац не водећи много рачуна да ли ће негде ударити главом а онда су као луди почели да веслају. Хаслер је у устима још држао црево којим је удисао кисеоник. Очекивали су да сваког тренутка читаву луку осветле рефлектори, да за њима појуре патролни чамци, да митраљези заштекћу, али се, срећом, од свега тога ништа није догодило. Веслали су тако још читав километар а онда су истовремено испустили весла и полегли по чамцу тешко дахћући јер их је снага сасвим издала.

Убрзо затим дочепали су се обале. Када су се, после 6 часова ужурбаног хода, нашли на некој блатњавој покошеној ливади тридесетак километара даље, кроз хладно сиво јутро одјекнуло је неколико експлозија. Сви минирани немачки теретњаци одлетели су истовремено у ваздух.

У француском градићу Руфек, 80 километара од Бордоа, Хаслер и Спакс ступили су у везу с члановима француског Покрета отпора који су их после пет месеци скривања тајним каналима пребацили у Гибралтар. Хаслер је по повратку у Енглеску одликован орденом, а Спаркс медаљом за изванредне ратне заслуге. Тек у Енглеској сазнали су да су се у утробама теретних бродова налазили радарски уређаји намењени немачким савезницима Јапанцима.

М. Ђ.

НАРЕДНИК СИЊАЈЕВ ДОШАО ДО БЕРЛИНА

Већ првог дана рата био сам у канцеларији за регрутацију. Желео сам у ратну морнарицу, али су ме послали у школу за артиљерце. Тамо ћу бити потребнији, рекли су. И тако сам постао артиљеријски извиђач. Међутим, нису ми дали да идем на фронт, морао сам да будем инструктор у школи. Колико сам само молби упутио начелнику штаба да ме пошаље на фронт. Нису ме пуштали.

Једног дана вероватно сам им досадио. Једноставно сам добио наређење да спремим ствари и правац Белорусија. А тамо блато, комарци, читаво време до колена у води. Дужност артиљеријског извиђача је да тихо лежи и посматра противника. Сатима, често и данима не скидаш доглед с очију, пазиш да ти не промакне нека извидница с друге стране. Понекад их изда одсјај сунца с неког металног предмета. Онда оловку у руке и све лепо нацрташ, дрво, брежуљак, мочвару. Ти си очи артиљерије, по твом цртежу пуцаће топови.

Твоје место је истурено, испред носа непријатеља, пред његовим очима, а службу обављаш на стомаку. Не стојиш – лежиш, не ходаш – пузиш. И зато бих могао да кажем да наредник Сињајев до Берлина није толико ишао колико је пузао. По пољима, мочварама, шумама. А јесења киша не стаје, вода одозго али и одозго.

Дуел

Тако сам на путу према Берлину препузао Белорусију. Не могу, ни приближно, да одредим колико сам подерао блуза, шаторских крила, маскирних одела. До Варшаве сам стигао углавном камионом, мада не брже него да сам пузао, па могу да кажем да сам до Берлина дошао и на точковима. И увек сам међу првима ишао јер је наша тешка артиљерија крчила путеве осталим јединицама.

Један дан под Варшавом тешко ћу заборавити. У мом воду све сами дечаци, најстарији седамнаест година, неискусни. Ја најстарији, и по узрасту и по звању. А гранате свуда, земља преорана, ни педаљ није остао нетакнут. Пошаљем их да се одморе, ја ћу сам, од рова до рова, по брисаном простору, из једне јаме од гранате до друге. И читаво време око мене, мало-мало, па фијукне метак. Чудим се, добро сам маскиран, стално пузим. То мора да ме је неки снајпериста спазио и решим да проверим: сакријем се иза бусена и дигнем капу. Следећег тренутка је није било, метак је одбацио десетак метара даље.

И почео је неравноправан дуел: он са снајпером, ја голорук, само доглед и оловка. Меци фијучу, ни да макнем. Онда он промени положај да би ме коначно скинуо с врата, али и ја се преместим. Тако сам тог поподнева до мрака препузао око триста метара. Више ми ништа није могао. Стигао сам до својих и артиљерија је загрмела. Не верујем да је „мој" снајпериста имао икакве шансе да се извуче...

Варшава је пред нама, али је не видиш. Само дим, ватра, гар и рушевине, крај им не видиш. Пузим и мислим колико треба рада да град поново буде што је био, што су људи вековима градили. Можда ми је тог тренутка синула мисао да будем градитељ?!

После Варшаве је ваљало ослободити Хелм а пре тога прећи неку речицу, не сећам јој се имена. Артиљеријски извиђачи први, разуме се. На обали смо нашли рибарски чамац препун рупа које смо запушили сеном. Неколико нас ухватило се за ивице и пливало држећи се за ивице чамца. Тако је наредник Сињајев до Берлина и пливао. И не само тада.

Вољно, генерале!

Пред нама је била Одра. Пролеће већ стигло, дан прозрачан и тих. Ми извиђачи стигли до моста на „доцу". И таман кренули преко реке кад смо чули брујање мотора а онда сенке. Немачки „месершмити" у бришућем лету. Експлозија и испред и иза нас, бомба за бомбом. Успаничили се ми, јуримо тамо-амо по мосту. Стигнемо до јарка, авиони оду а ја изиђем и на панталонама осетим крв. Рањен сам. Срећа јер су сви, сем мене и шофера, страдали.

Сада нисам ишао према Берлину, упутили су ме у болницу. Мучим се, не могу да заспим. Не од болова, лако је с њима, криво ми што моји иду на Берлин, а ја, беспомоћан, лежим у кревету. Нећу их никад стићи, без мене ће ући у Берлин. И онда ми се осмехнула срећа: рањенике из болнице пребацују у Русију. Зовнем сестру и, на уво, кажем јој да ме носе до камиона. Сам ћу, имам штаке. Смешка се, видим да ми баш не верује, али ипак каже да је у реду, да ће ме чекати.

Помогли су ми да сиђем с кревета и отишли. Ја, намерно, сачекам и кад изиђем на улицу нигде никог. Отишли рањеници у домовину. На штакама се докотрљам до грма и ту чекам. Наиђе полупразан камион, иде на другу страну од рањеника, зауставим га, а они ме питају куд сам то намерио са штакама. Из болнице сам побегао, кажем им, а они ме уз осмех приме. Ето, и на штакама сам ишао према Берлину.

Стигнем до своје јединице, обрадују ми се, али сам морао у четну амбуланту. Они ратују, а ја лежим, одмарам се. Хоћу себе да поједем, Берлин пада, моји у првим редовима, а ја, четири године идем према Берлину, сада се излежавам. На крају ме пусте из амбуланте, досадио им. И шетам улицама Берлина, града који сам сањао и, ево, досањао. Али ме, поред поноса, нагриза и мучнина: несрећни старци, измучене жене, гладна деца. Неки други Немци, толико различити од оних с којима сам се дотад сретао.

Топови су утихнули... Чује се наша победничка песма, која, с времена на време, нарушава готово гробну тишину. Ходам Берлином другог маја. Рано јутро. Гареж и дим. Рајхстаг се пуши. Уђем, унутра мермер, свечане степенице, скулптуре и нигде никог. Тишина. Одједном чујем кораке: према мени иде неки Хитлеров генерал – озбиљна лица, проседе косе. Видео ме и стао мирно, руку према шапки. Поздрав. Гледам га и ја, наредник, дам му вољно. Нек' иде, други су задужени за ове...

Стојим у Рајхстагу. Сећам се оних из мог вода – петнаестогодишњака већином – којих више нема. Ђаци су били, а како су само ратовали. Одавде, из Рајхстага, стигао их је метак. Ови мермерни зидови, скулптуре, слушали су годинама наредбе које су убиле милионе људи широм света. Сада на тим истим зидовима војници и официри исписују поруке. Неко оловком, неко кредом. У славу победе над фашизмом.

Нећу ни ја да изостанем. У углу, на зиду, испишем: „Наредник Сињајев из Саратова стигао до Берлина". После то исто на платну. Узму то неки другови и тај натпис се данас налази у Централном музеју совјетске армије у Москви. Кажу ми да нико не прође а да не види то. И ја сад чешће долазим, пензионер сам грађевине, доста тога сам изградио у Москви, и не само њој.

П. М.

Илустровао Ненад Мирковић

ПУЗАО САМ, ВОЗИО СЕ, ПЛИВАО, ХОДАО НА ШТАКАМА, АЛИ САМ СЕ ЗАРЕКАО ДА ЋУ СТИЋИ ДО РАЈХСТАГА

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

МММ... ОДАВНО НИСАМ ОВАКО ДОБРО РУЧАО!
СЛАЖЕМ СЕ С ТОБОМ! ШТА ТЕК ЈА ДА КАЖЕМ?

КАКО ДА ПРЕСТАНЕМ КАД ЈЕ ТОЛИКО УКУСНО!

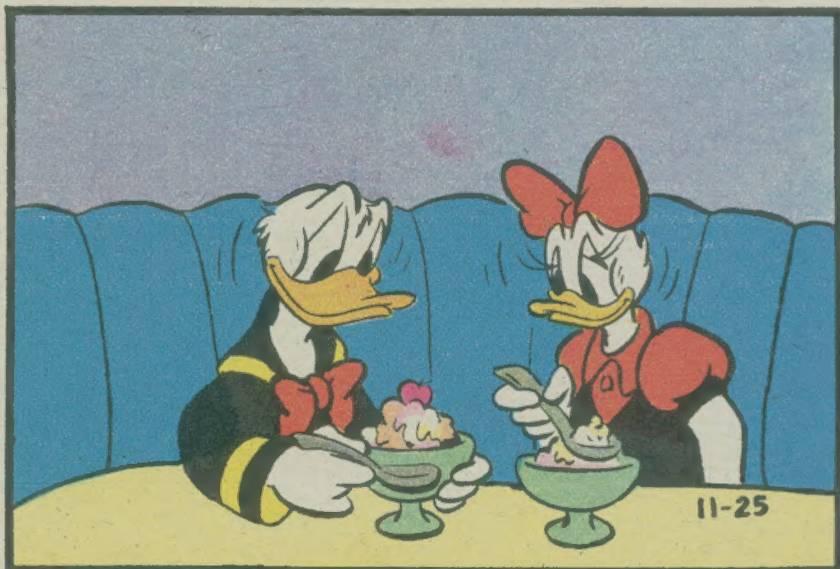

ГОТОВО! НЕ МОГУ ДА ДИШЕМ!
И ЈА!

АКО БИХ УЗЕО ЈОШ ЈЕДАН ЗАЛОГАЈ, МИСЛИМ ДА БИХ ПУК'О!
И ЈА!

СИГУРНА САМ ДА ДАНИМА НЕЋУ ПОГЛЕДАТИ ХРАНУ!

ШТА ЖЕЛИТЕ ЗА ДЕЗЕРТ?
КАКАВ ДЕЗЕРТ? НЕ МОЖЕМО НИ ДА ЗИНЕМО!

КАКО ХОЋЕТЕ, АЛИ ДЕЗЕРТ СЕ НЕ НАПЛАЋУЈЕ ПОСЕБНО!

11-25

За читање наглас

О. Хенри

ВЕШТИЧИН ХЛЕБ

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубец

Госпођица Марта Мичем држала је на углу малу пекару (у коју се улази на три степенице и звонце зазвони кад отворите врата). Госпођици Марти било је четрдесет, њена књижица у банци сведочила је о улогу од две хиљаде долара, имала је два вештачка зуба и саосећајно срце. Многе девојке удале су се с далеко слабијим условима од госпођице Марте.
Два или три пута недељно долазио је неки купац за кога је госпођица почела да се интересује. Био је то човек средњих година, у наочарима и с мрком, брижљиво зашиљеном брадом.
Енглески је говорио јаким немачким нагласком. Одело му је било похабано и местимично закрпљено или изгужвано висило као врећа. Али је изгледао чист и понашао се веома учтиво.
Увек је куповао два бајата хлеба. Свеж хлеб је стајао пет центи. Бајат два и по цента. Сем устајалог никад другачијег хлеба није купио.
Једном је госпођица Мичем на његовим прстима приметила црвене и мрке мрље. Уверена је била да је уметник, и то врло сиромашан. Свакако је становао у неком поткровљу где је малао слике, јео бајат хлеб и сањао о фином јестиву у пекари госпођице Марте.
Често би госпођица Марта села за свој сто са шницлом, меканим кифлама, џемом и чајем, и уздахнула са жељом да свој укусан оброк подели с тим учтивим уметником, место што он зубима мора да крцка суве корице у својој промајној соби. Као што смо вам већ напоменули, срце госпођице Марте било је саосећајно.
У намери да провери своју претпоставку о његовом занимању, она је једног дана из своје собе изнела неку слику купљену на некој распродаји и наслонила је на полицу иза тезге с хлебом.
Био је то призор из Венеције. Диван мермерни палацио (тако је писало испод слике) стајао је у предњем плану – или боље речено у води. Јер су остало биле гондоле с неком дамом која је руку провлачила кроз воду, с облацима, небом и мноштвом chiaro-oscuro.
Два дана после тога наишао је купац.
– Два бајата хлеба, молим лепо.
– Ви имате овде лепу слику, госпођо – рекао је док му је савијала хлеб.
– Је ли? – рекла је госпођица Марта, уживајући у својој досетљивости. – Ја много волим уметност (исувише рано било је да каже „уметнике”) и слике – заменила је она. – Шта мислите о овој слици?
– Балата – рекао је купац – није добро нацртана. Перспектива није добра. Добар дан, госпођо.
Узео је хлеб, поклонио се и изишао напоље.
Да, свакако је уметник. Госпођица Марта је вратила слику у собу.
Како су му само нежно и пријатно засијале очи иза наочара! Да широких обрва! Па да на први поглед оцени перспективу –и да живи на бајатом хлебу! Али геније мора да се бори пре него што дође до признања.
А шта би тек значило за уметност и перспективу кад би за њим у банци стајало две хиљаде долара, пекара и саосећајно срце, да. – Али, госпођице Марта, то су сновиђења.
Кад би он наилазио, често би с њим проћаскала иза тезге. Изгледало је као да са жудњом прима љубазне речи госпођице Марте.
Наставио је да купује бајат хлеб. Никад да узме неки колач, или питу, и никад не оне дивне чајне хлепчиће. Учинило јој се да он сваким даном постаје све слабији и изнуренији. Срце њено вапило је од жеђи да му уз скромну куповину дода нешто добро за јело, али кад би се указао тренутак за то, изневерила би је храброст да своју жељу привреде у дело. Није се усуђивала да га не би увредила. Познавала је велику осетљивост уметника.
Госпођица Марта почела је иза тезге да носи свилени прсник с плавим бобицама. У соби, позади, кувала је тајанствену мешавину дуњиног семења с бораксом. Толико жена то употребљава за лице.
Једног дана купац је као обично ушао, положио новац на тезгу и затражио свој бајат хлеб. Док се госпођица обрела да послужи, зачу продоран писак и думбарање и пожарна кола протутњише уз гутањ.
Као што би свак учинио, купац је притрчао вратима да види шта се дешава. Надахнута неком мишљу, госпођица Марта је хитро искористила прилику. На доњој полици лежала је фунта свежег маслаца који је млекар донео пре десетак минута. Једним ножем за сечење хлеба госпођица Марта је засекла дубок зарез у бајате хлебове. У зарез ставила богату количину маслаца и, да се зарез не примети, хлебове добро притиснула.
Кад се купац окренуо тезги, она је хлебове већ завијала у хартију.
Кад је после неуобичајено љубазног малог ћаскања отишао, госпођица Марта се осмехнула у себи, али не без благог подрхтавања у срцу.
Да није била претерано смела? Да се можда не наљути? То јамачно неће. Јелом се не разговара. Маслац не значи

НАСТАВАК НА 10. СТР.

недевојачку предузимљивост. Тога дана дуго се у њеној глави врзмао тај догађај. Замишљала је призор кад открије њену малу подвалу. Спустиће кичице и палету. Пред њим ће стајати наслон са сликом на којој ће перспектива бити изведена без прекора. Приступиће оброку од сувог хлеба и воде. Засећи ће хлеб и – ах!

Госпођица Марта је поцрвенела. Да ли ће за време јела помислити на руку која је то урадила? Да ли ће он...

Звонце на улазним вратима зазвонило је бесно. Неко је улазио с великим праском. Госпођица Марта је похитала напред. Двојица људи били су ту. Један младић који је пушио на лулу – човек кога досад није видела. Други је био њен уметник. Лице му је било црвено обливено, шешир затурен на потиљак, коса дивље разбарушена. Стиснуо је песнице и њима бесно млатарао на госпођицу Марту. На госпођицу Марту!

– Думмкопф! – дрекнуо је из свег грла: и онда Танендорфер или тако нешто на немачком. Младић га је задржавао.

– Нећу да идем – казао је љутито – јер имам нешто казати њој.

Песницом је ударио у тезгу госпођице Марте.

– Ви сте ме упропастили – и плаве очи зажариле су се иза његових наочара. – Казаћу вам шта сте. Ви сте матора брбљива мачка.

Госпођица Марта се сломљено нагнула на полицу и једну руку ставила на прсник с плавим бобицама. Младић је другога шчепао за врат.

– Хајдете – рекао је – доста сте јој казали. – Одвукао је љутитога напоље на плочник и онда се вратио.

– Мислим, госпођо, да треба да вам објасним узрок овог немилог случаја. Он је Блумбергер. Архитектонски цртач. С њим радим у истом предузећу.

– Предано је радио три месеца на плану за нову градску кућу. Било је то за конкурс. Јуче је рад завршио тушем. Знате сигурно да се цртежи прво израде оловком. Кад се то уради, онда се цртеж извуче тушем а оловка избрише грудвицама бајатог хлеба. То је боље од гуме.

– Блумбергер је код вас куповао хлеб. Па, данас – знате, госпођо, онај маслац – знате, Блумбергеров план би се сад једино могао да употреби да се исече на комаде и у њих замотају путнички сендвичи.

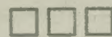
Госпођица Марта се повукла у своју собу позади. Скинула је прсник с плавим бобицама и обукла стари мрки од сержа који је раније носила. А онда је мешавину дуњиног семења и боракса просула кроз прозор у канту за ђубре.

ДЕТИЊСТВО АУТОМОБИЛИЗМА

ПО СВЕМУ С

АКО МАКАР ЈЕДНА КОЛА БУДУ САВЛАДАЛА СТАЗУ ПЕКИНГ – ПАРИЗ, ОНДА АУТОМОБИЛИ ЗАИСТА ИМАЈУ БУДУЋНОСТ, ПИСАО ЈЕ ЛИСТ „МАТЕН" ПОЧЕТКОМ НАШЕГ ВЕКА

Те чегртаве и неспретне канте никад неће моћи да буду озбиљна конкуренција коњима – говорило се почетком 20. века за аутомобиле. Шачица одушевљених аутомобилиста, више их у то време у читавој Европи није ни било, мислила је и тврдила супротно. Да би решио овај спор, француски лист „Матен" предложио је необичан „испит" издржљивости аутомобила: трку од Пекинга до Париза. Више од три четвртине предложене „стазе" – која је износила око 16.000 километара – било је без правих путева: требало се пробијати кроз готово непроходне пределе којима су дотад пролазили само каравани камила, коња и магараца. „Ако макар једна кола буду савладала ту стазу, онда аутомобили заиста имају будућност" – закључио је „Матен" свој предлог за трку.

Чета мала али одабрана

Мали број аутомобилиста прихватио је овај изазов. За трку су пријављена двоја француска кола типа „дион-бутон" (по својој снази једва равна данашњем мотоциклу средње величине) којима су управљала два намештеника саме фирме, нешто мало јачи холандски „спикер" који је возио Жан Годар, једна циновска јака „итала" – читавих 40 коњских снага! – која је носила кнеза Шипиона Боргезеа, његовог шофера Гвицардија и италијанског новинара Барзинија. Поворку су завршавала мала кола на три точка типа „контрал" од шест коњских снага, која је возио Огист Понс, отац славне певачице Лили Понс.

Шипион Боргезе, познати италијански истраживач и спортиста, потрошио је за припремање трке читаво богатство. Пре старта он је на коњу превалио око 480 километара, испитујући планине северно од Пекинга и мерећи бамбусовом палицом уске планинске стазе и пролазе, да би проверио има ли на њима места за један аутомобил. Он се побринуо и за снабдевање бензином, резервним гумама и осталим деловима, успостављајући прихватне станице дуж читаве „стазе". Од Пекинга до границе Сибира тај материјал пренесен је на камилама, а за остали део пута, од границе Сибира до Урала, железницом.

„Итала" италијанских такмичара имала је специјални резервоар за гориво, нарочито издржљиве гуме, шасију појачану на критичним тачкама и челичне блатобране који су, у случају нужде, могли да буде демонтирани и претворени у мост преко блатишта. Поред тога, вукла је читаву радионицу: ексере, лопате, полуге, ашове. Велики део тог алата, заједно с личним пртљагом и опремом за логоровање из осталих кола, остао је касније као неки траг кроз беспуће којим су се аутомобили пробијали: одбацили су га сами возачи, да би смањили терет на колима.

Ујутру, 10. јуна 1907. године, поворка храбрих пионира, аутомобилизма кренула је из дворишта француског гарнизона у Пекингу. Испред ње марширала је француска војна музика. Жене су махале марамицама, а кинески пријатељи испратили су их испаљивањем шарених ракета.

Невоље су почеле готово одмах. Још у предграђу Пекинга изненадни пљусак окупао је тркаче, јер су сва кола била отворена. Конопци су се овлажили и попустили и пртљаг је почео да испада.

Прелаз преко планина које деле северну Кину од монголских равница био је тежи но што су возачи могли и у најружнијем сну да сањају. Уски стрми путељци, усечени у готово усправне литице, били су често закрчени каменим громадама. Постојао је само један начин да се аутомобилом пробију: рашчистити пут, за кола везати ужад и упрегнути кулије, коње и мазге, да их извуку уз успон.

Успињање је било тешко; путовање низбрдо често још теже. Кочнице нису ништа помагале и кули су, затежући конопце везане за осовину задњих точкова, покушавали да задрже кола и спрече да се не суноврате у провалије. Једном су се кола италијанског кнеза „отела" и јурнула низ камениту стазу као помахнитала: тресла су се, одскакала, шкрипала, али су ипак неким чудом читава стигла до краја низбрдице.

Кнез Боргезе на челу!

На крају петог дана „итала", која се налазила у вођству, превалила је свега 240 километара: при таквој брзини до Париза би јој било по-

Илустровао: Брана Јовановић

ДЕЋИ, НАЈТЕЖА ТРКА

требно скоро годину дана. А страшна пустиња Гоби тек је лежала пред њима! Само један поглед на пустињу био је довољан Понсу да увиди да његов аутомобил-трицикл неће моћи да је пређе. Он се вратио, а остали тркачи одлучили су да бар покушају.

Преко пешчаног пространства, држећи се телеграфске линије, први је кренуо Боргезе. На температури од 38 степени мотор је просто кључао, трошећи драгоцену воду. Мада су избледеле кости крај пута упозоравале на опасност, немо причајући о судбини оних који су у пустињи оставили животе, за хлађење мотора је најзад морала бити употребљена и златна резерва воде за пиће.

Бензин, који је преко пустиње пренео један караван камила, чекао их је у Понг-Хонгу, малом насељу подигнутом око једног извора усред Гобија. Ту је Барзини написао телеграме за листове чији је био дописник: лондонски „Дејли телеграф" и милански „Коријере дела сера". Кад је приметио да је на његов телеграм стављена ознака „Бр. 1", запитао је: „Први телеграм данас?" Не, то је био први телеграм послат за шест година постојања телеграфске станице.

Прелазак преко пустиње показао је да аутомобил ипак има извесну предност над караванима и носиљкама. Кола Шипиона Боргезеа савладала су Гоби за четири дана, док је најбржем каравану за тај пут требало 17 дана. Када је „итала" напустила Ургу, град на другој страни пустиње, „дион-бутон" је управо стигао у њу, а холандски „спикер" налазио се тек на средини Гобија. После још два дана тешког путовања брдовитим стазама „итала" је дошла на границу руског Сибира.

Реке и речице, на које се у Сибиру сваки час наилази, представљале су сталан проблем. Дрвени мостови заостали на запуштеном путу само што се нису срушили. Преко њих би прелазили у пуној брзини, ослањајући се на срећу да ће се мост срушити тек када они буду на другој страни. Тамо где мостова није било, скидали су са аутомобила све осетљиве делове и инструменте, а затим би их или сами гурали, или би сатима пешачили да нађу неку запрегу коња или волова.

Понекад су се служили мостовима транссибирске железнице, док се возачима коса дизала на глави од ужаса. Начуљених ушију, балансирајући по шинама, ослушкивали су не наилази ли воз који би их смрвио. Једном су се точкови аутомобила заглавили и једва им је пошло за руком да их у последњем тренутку ослободе испред захуктале композиције.

Најзад Париз!

Врхунац свега, је био када се на „итали" сломио један точак. Боргезе је помишљао да одустане од трке, али се нашао један сибирски дрводеља који је, служећи се само секиром, издељао од дрвета какву-такву замену.

Најзад, 20. јула је „итала", која већ одавно није личила на аутомобил, стигла до мермерног обелиска на Уралу. На једној његовој страни била је уклесана реч АЗИЈА, а на другој ЕВРОПА. Још једна седмица и „итала" је тријумфално утандркала у Москву. Остала кола била су заостала за њом 17 дана и још су се пробијала кроз Сибир.

Од Москве је пут био релативно лак. У Петрограду и Берлину италијански такмичари одушевљено су дочекивани. До Париза су имали само једну незгоду: у неком белгијском селу зауставио их је полицајац због тога што су прекорачили највећу дозвољену брзину – 12,5 километара на час. Када је један од путника, сав блатњав и у дроњцима, изјавио: „Ја сам кнез Боргезе и долазим из Пекинга у Кини!" полицајац је мислио да се шали. Поверовао је тек када су му показали исправе.

Деветог августа 1907. године, у четири часа по подне, шездесет и један дан од поласка из Пекинга, „итала" се докотрљала у Париз: добила је трку чија је стаза обухватала готово половину Земљине кугле. Док су Италијани брали ловорике у Паризу, остали учесници још су „јурили" путевима Европе. Жан Годар, возач холандских кола, морао је због болести да прекине трку и остане у Берлину, готово надомак циља. Два „дион-бутона" стигла су у Париз 30. августа.

Аутомобил је „доказао" своју вредност.

П. З.

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

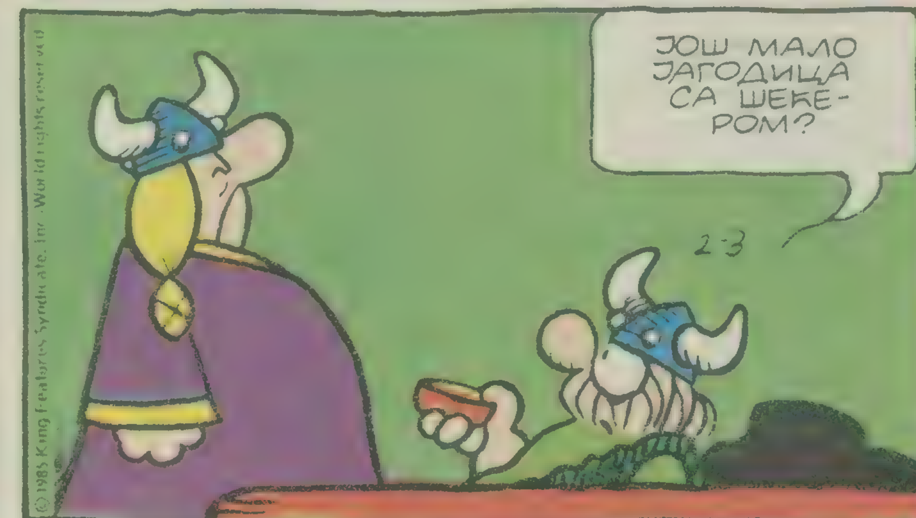

живот је прича прича је живот

ИЛИ ЈА ИЛИ ЗВЕР

ЗАНЕСЕН ПОСЛОМ БЛАГОЈЕ ЈЕ ЈЕДВА ЧУО ИЗНЕМОГАО ЗОВ ИЗ ДАЉИНЕ

Илустровао Драгутин Њежић

У Кореници, десетак километара удаљеној од Ђаковице, кућа Благоја Бурића. Од ране зоре домаћин приноси пруће и коље и оправља ограду. Борика, Благојева жена, изгони говеда из штале на истурену зараван изнад куће колико да после хладне зиме и снега осете свежину пролећног ваздуха и топлоту раног сунца.

Те године, пре пуне три деценије, пролеће је под Проклетијама почело необично рано. Од отопљеног снега нарасли потоци, Ереник преплавио пространа поља, разглибили се путеви. Људи се дали на посао – поправљају ограде, чисте авлије, припремају се за почетак пролећних радова. Свуда се просула стада оваца и јагањаца, из штала и торова изашла говеда.

Нећу да умрем!

Пуна неке милине Борика седи на сукненом капуту и преде погледајући сваки час према говедима. Дошло је и време да се врати кући, али жао јој говеда: чини јој се поигравају на сунцу. Нека их још. Спусти преслицу у крило, да одмори руке, па се загледа у даљину. Онда се прену, ваљда је тренутак-два заборавила на говеда, па врати поглед на њих. Из шуме се, чини се Борики, помаља некакво псето. Жена заклања очи од сунца не би ли боље видела. Јесте, пас је, мисли Борика гледајући опет говеда.

Наместила је преслицу, према вретену се зачас пружила дуга нит предене вуне. Нешто јој ипак не да мира, сваки час гледа према шуми и животињи коју још не разазнаје добро. Само што је схватила да то није пас, према говедима је, брже од Борикиног погледа, грабио вук. Пристиже једну краву и обеси јој се о врат хватајући је зубима за грло. Борика се тек тада освести, па скочи и вичући из свег гласа појури, с преслицом у руци, надајући се да ће га виком уплашити. Звер као да је не чује, устремила се на жртву, не попушта. Посрћући, жена јој приђе на два-три корака. Замахну преслицом, удари вука по глави. У тренутку, у делићу секунде док је звер пуштала жртву, Борики лакну – ваљда ће побећи, добро сам га ударила. Вук се, међутим, вину према њој, удари је у груди и обори на леђа. Запенушала звер притисла је предњим шапама, у лице јој се унела. Види му очи, зубе, сваки дрхтај вилице.

Нећу да умрем, прибра се Борика, зграби га за врат и потисну одоздо, да је не уједе. Вук се, затечен, извијао, окретао десно, лево, не би ли је зубима дохватио, гребао и притискао груди као олово. Борика се не да, прсти јој већ утрнули. Звер се упиње, отима.

– Благојеее... дозивала је Борика а глас јој дрхтав, претрнуо, као туђи.

Руком у чељусти

Занесен послом, сав знојав, увијајући пруће око пободеног коља, Благоје је чуо пригушен и изнемогао зов који је, као из непознатих дубина, доносио ветар. Подигао је главу, ослушнуо. Опет исти зов. Борика!

Благоје збаци капу, потрча узбрдо што је брже могао. Глас са брда чуо се све чешће, истина тежи и муклији, као да га неко гуши. Што секиру нисам узео, паде му на памет, али више није имао куд, није било времена за повратак. У то изађе на брдо и угледа невиђен призор: под шапама вука, стежући му врат, лежи Борика. Благоје опет потрча вичући и млатарајући рукама. Зверка се, видео је, отимала разјапљених вилица – ко зна да ли да растргне жртву или да се ослободи и побегне. Кад се на корак-два примакао, Благоје се баци према звери, зари јој десну руку у разјапљене чељусти, дубоко да га, склапајући вилице, не би повредила, одгурну је са Борике па, помажући се левом руком, обори звер на земљу. Притиснуо је коленима, жестоко, свом снагом. Имао је на уму само једно: звер или он, ако попусти, ако му се вук измигољи, готов је. И он и Борика.

Звер се грчи не би ли се ослободила руке у грлу која јој прекида дисање и дошла до ваздуха. Да ли да неког дозове или потпуно несвесно, Благоје је, рвући се са већ посусталом звери, викао колико га грло носи. Притискао је коленима све јаче, ударао, чупао као у лудилу, не примећујући да звер полако клоне и да је најзад добио битку.

На измаку снаге, дишући испрекидано, стропошта се на животињу и даље је држећи под собом. Поред њега је, изнемогла и престрављена, лежала Борика једва дижући главу да види шта се догађа.

Узбрдо је, вичући и носећи ко штап ко виле, журило неколико људи. Кад су изашли на зараван, замукоше и опрезно приђоше Благоју и Борики. Благоја склонише са вука који је већ био мртав, па полако дигоше Борику.

– Добро је, добро је... говорили су им док су их више носили него водили до села.

Истог дана Благоје и Борика смештени су у болницу у Ђаковици.

Забележио:
ДАНИЛО БУЛАТОВИЋ
31000 Титово Ужице
Ул. маршала Тита 51
(Хонорар 3.000 дин.)

БАЈФОРД

ВЕОМА ОПРЕЗНИ ПАЦОВИ

Што се тиче хране, пацови личе на људе. Они једу и воле да једу скоро све. Али, док је човек склон да једе, према личном укусу, одређену врсту хране, без обзира да ли то задовољава потребе његовог организма или не, пацов себи обезбеђује уравнотежену исхрану, која је подједнако богата беланчевинама, угљеним хидратима, мастима, минералима итд. То су утврдили научници који су пред њих стављали разну врсту хране, а пацови одабирали непогрешиво оно што им је неопходно.

Међутим, још по нечем се пацови веома разликују од људи. Они су врло неповерљиви према новој храни, ма колико она била привлачна. Они је прво добро омиришу, а онда поједу само један залогај и чекају следећа 24 часа, да виде шта ће да се догоди. Уколико се покаже да им храна шкоди, они је више никада и ни по коју цену неће окусити.

Уколико се ништа не догоди, они ће следећег дана себи дозволити да поједу и мало више.

Због тога отрови намењени пацовима или имају врло јак састав и делују и у малим дозама, или им је састав такав да његово дејство траје дуже од 24 часа, како би се надмудрила природна опрезност пацова.

НАПОЛЕОН ДРХТИ ПРЕД МАЧКОМ

Велики војсковођа Наполеон Бонапарта, пред којим је дрхтала Европа, дрхтао је кад би се пред њим појавила мачка. Био је то страх који ни његова пословична храброст није могла да савлада.

УПОЗНАЈТЕ ХОЛИ ХАРВИ КРИПЕНА (1862–1910)

Доктор медицине и стоматологије, Американац по пореклу а становник Енглеске, Х.Х. Крипен отровао је своју жену кад се заљубио у лепу и младу стенографкињу. Да би се ослободио леша др Крипен га је исецкао на комаде, спалио, а остатке сакрио у подрум. Пријатељима је разгласио да му је жена отпутовала у Америку и тамо изненада умрла.

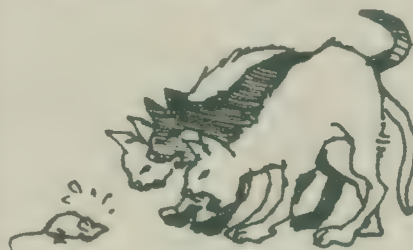
Како су околности под којим је нестала гђа Крипен биле сумњиве, полиција је почела истрагу, а др Крипен и његова љубавница решили да побегну. Она се прерушила у дечака па су се, под именом Г. Робинсон и син, укрцали у брод за Америку. Пошто су све новине писале о овом случају, капетану се учинило да су можда Г. Робинсон и син на неки начин умешани у ово убиство. Телеграфисао је Скотланд јарду и др Крипен и његова љубавница ухапшени су још на броду. За убиство жене са предумишљајем др Крипен је био осуђен на смрт.

Био је то први случај у историји криминалистике у коме је телеграф одиграо одлучујућу улогу у хватању злочинца.

ПИТАМО ДАНАС, ОДГОВАРАМО У ИДУЋИ ПЕТАК

Одговор на питање постављено у прошлом броју гласи: у нашој причи је погрешно то што смо сазнали садржај сна, иако је човек који га је сањао умро пре него што га је било коме испричао!

А ево и питања за данас:

Ако три мачке могу да улове три миша за три минута, за колико ће времена сто мачака уловити сто мишева?

Питање је једноставно. Само, чувајте се брзоплетости!

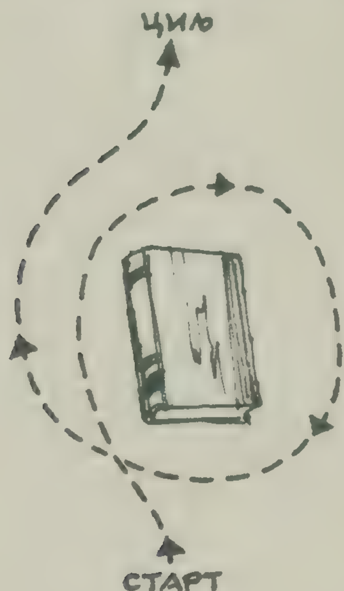
РЕЦЕПТ ЗА УЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ

Ево рецепта Ленглеа де Френоја, француског научника из 18. века, како да за најкраће време, под условом да учите шест сати дневно, савладате историју света:

Изучавање Светог писма	3 месеца
Стари Египат, Вавилон и Асирија	1 месец
Грчка историја	6 месеци
Римска историја из пера савременика	7 месеци
Римска историја са извора	6 месеци
Историја религије	30 месеци
Савремена историја	24 месеца
Утврђивање битног	48 месеци
Укупно	125 месеци

По Ленглеу де Френоју најкраће време за учење историје износи 10 година и пет месеци! Добро замишљено, зар не?

ИГРАЈТЕ СЕ „ТРКЕ ЗА ДУВАЧЕ"

За ову игру потребне су вам пинг-понг лоптице, књиге и сламке, по једна за сваког играча. На под, у истој линији ставите онолико књига колико има играча, водећи рачуна да између књига има довољно простора да играчи, пузећи, могу да се мимоиђу. Затим одредите стартну линију и линију циља. Када је све спремно, сваки играч нека клекне и ослони се на руке, а испред себе стави пинг-понг лоптицу. Циљ игре је да играч, дувајући кроз сламку, дотера лоптицу до књиге, затим да, и даље дувајући, направи круг око књиге, а затим да је дотера до циља (као на цртежу). Победник је онај који то први изведе.

ЉУБИМЦИ КАРДИНАЛА РИШЕЉЕА

Кардинал Ришеље, саветник француског краља Луја XIII, обожавао је беле мачиће. За њих је имао посебну собу, а двојица слугу су их пазила и хранила паштетом од пилећег белог меса. Али, кардинал је волео само мачиће. Кад би мачићи једном порасли и постали мачке, избацивао их је из куће и прихватао нове младунце.

РЕКЛИ СУ– ... О ИСТОРИЈИ

ЦИЦЕРОН:	**Историја је сведок времена, луч истине, живот памћења, учитељица живота, гласник прошлости.**	БЕКАРИЈА (италијански филозоф из 18. века):	**Срећна је нација која нема историје...**
		ХЕНРИ ФОРД:	**Историја је коештарија...**
ВОЛТЕР:	**Историја је само слика злочина и несреће.**	О. ВАЛД:	**Сваки човек може да уђе у историју, а само паметан човек може да је напише.**
ЕНГЛЕСКА ПОСЛОВИЦА:	**Историја се понавља...**		

Мила и Тимоти Бајфорд

УПОЗНАЈТЕ СТАРИ НОВАЦ

ТАЛИР МАРИЈЕ ТЕРЕЗИЈЕ

Прича о талиру захтева да се вратимо у 1516. годину: Земља у коју ћемо ићи је Чешка, а место Joachimsthal – или Јоахимова долина (thal на немачком значи долина)

Илустровала Босиљка Нићевић

Чешком је 1516. године владао Људевит I који је, иако Први, и последњи независни чешки краљ. Те године на поседу грофова Шлик у Јоахимовој долини откривено је велико налазиште сребра. У почетку грофови су сребро продавали као метал – по тежини. Оценивши да би могли више да зараде ако би ковали новац, затражили су и од краља Земаљског сабора добили дозволу да кују сребрњаке у вредности четвртине, пловине и једног целог гулдена (златник који је ковао тиролски херцог Сигмунд крајем 15. века).

Већ на самом старту нови сребрњак од једног гулдена показао се као врло практичан. Трговци су га радо прихватили јер је замењивао гомилу ситног новца. Главна карактеристика овог сребрњака била је велика финоћа сребра – око 0,900 – и велика тежина од око тридесет грама. Све сребрњаке називали су у почетку јоахимталери и шликталери, а затим само талери, или, како ми кажемо талири. Од ове речи воде порекло називи за пољски талар, италијански талеро, холандски даалдер и амерички долар.

Посебно је значајна њихова величина која је омогућавала граверу да се „размаше" и остави за будућа поколења низ занимљивих и историјски корисних података. Пропагандна улога талира није ништа мање значајна.

Сребрњаци оваквог типа ковани су и у другим земљама, а под друкчијим називима – песо, скудо, пијастер, круна...

Један међу толиким талирима заслужује мало више пажње. То је талир с ликом аустријске царице Марије Терезије који је на свој пут око света кренуо далеке 1753. године.

Својим изузетним квалитетом израде и постојаном садржином сребра он је успео оно што није пошло за руком ником још од времена Александра Македонског – да освоји источни свет и добар део Африке.

Марија Терезија је умрла 1780. године, а талир с њеним ликом и годином њене смрти кован је још дуго после тога. То је једини талир који је поред своје матичне земље кован још и у Енглеској, Француској и Италији, а представљао је омиљено средство плаћања и у Азији и Африци.

Давали су му разна имена: **караrрош – црни грош,** јер су нека арапска племена ценила само оне талире који су били прљави од дугог коришћења што је представљало гаранцију да је реч о провереном новцу; **тврди пијастер, патака, левантски талир.**

За разлику од арапских племена, Етиопљани су га ценили само ако је био блиставо чист. И то не без разлога, јер је испод наслага прљавштине могло да се крије све и свашта – што ће рећи фалсификат направљен од лошијег сребра или неког другог метала.

Данас на нумизматичком тржишту има пуно оваквих талира који су тазе откովани. Они су сасвим слични правима из 1780. године, али немају никакву вредност.

НЕКА ЧОВЕК ВОДИ РАЧУНА О МЕНИ! МОГУ НАПРАВИТИ ОД ЊЕГА ТРОМОГ, ПРИГЛУПОГ ДЕБЕЉКА ИЛИ НЕРВОЗНОГ, ИЗНУРЕНОГ МРШАВКА

ЗОВУ МЕ ГОСПОЂА ТИРОИДА

Илустровао Зоран Јовановић

Ја сам она ружичаста жлезда у облику лептира која је обгрлила Јованов душник одмах испод Адамове јабучице. Тешка сам свега 30 до 50 грама, код жена сам нешто већа него код мушкараца. Дневно производим мање од 0,00028 грама хормона. По мојој величини и продуктивности могли бисте помислити да нисам баш нарочито важна. У ствари, ја сам оличење моћи. Ја сам Јованова штитна или, како ме још називају, тироидна жлезда.

Да моји хормони нису били присутни у време када се Јован родио, он би постао кепец дебелих усана, равног носа – имбецил или кретен. Међутим, главни посао који данас обављам за Јована јесте одређивање брзине којом живи: да ли, када је реч о размени материја у организму, то чини споро као пуж или хитро као зец.

Мала хемијска фабрика

Претпостављам да ме можете упоредити с ковачким мехом. Распламсавам ватру живота, одређујем брзину којом милијарде Јованових ћелија сагоревају храну и енергију. Могу да пригушим ватру или да је разбуктим. Ако бих производила само трун мање хормона, Јован би вероватно имао поднадуло лице, постао би гојазан, тром, приглуп. С друге стране, ако бих сувише производила, Јован би јео као нилски коњ и био би мршав као мотка, јер би храна сувише брзо сагоревала. Очи би му искочиле чак и толико да ни капке не би могао да спусти преко њих. Постао би нервозан, срце би му убрзано куцало, све брже и брже, до изнурености и смрти.

Као и друге Јованове жлезде са унутрашњим лучењем, ја сам мала хемијска фабрика која узима материјале из његовог крвотока и од њих прави хормоне. Моја два главна хормона састоје се две трећине од јода. Моје дневне потребе јода износе око једну седмину милиграма. А ипак, та трунка представља разлику између виталности и тромости у животу одраслог човека. Имам и неколико енцима који извршавају разне задатке.

Снага мојих хормона је невероватна. Пуноглавац без тироидних хормона неће постати жаба. Моји хормони подстичу дословно све ћелије у Јовановом телу. И баш због тога морају бити под чврстом контролом како би обезбеђивали само онолико енергије колико је потребно. Када Јован спава, његове потребе за енергијом су минималне. Али, довољно је да само седне у кревету и већ му треба више енергије, још више ако устане, а тек ако подиже неки терет... Умни напори ретко захтевају повећање енергије. Пола кикирикија на сат било би Јовану довољно док попуњава пореску пријаву.

Две жлезде ми помажу да одржавам неопходну контролу производње својих хормона. Хипоталамус, парченце ткива у Јовановом мозгу, и хипофиза која се налази одмах испод мозга. Хипоталамус подстиче хипофизу која онда ствара хормон тиротропин. А тај хормон опет тера мене да радим када је енергија потребна. Када произведем сувише хормона, хипофиза престаје да ме подстиче.

Психичка напрегнутост и бриге могу проузроковати да стварам сувише хормона – а то је довољно да Јован постане толико нервозан да мора отићи у болницу. Смрт у породици, пословни неуспех, тешка аутомобилска несрећа, операција, брачне невоље: једно на друго се нагомилава у току месеци или година и настаје ланчана реакција. Забринути мозак може нагнати хипоталамус да сувише подстиче хипофизу, која, опет, нагони мене да радим. И онда почињем да терам Јована брзином коју не може да издржи.

По много чему ја сам једна од најосетљивијих и најслабијих тачака у Јовановом телу. Производња мојих хормона зависи од толико чињеница да лако долази до поремећаја. Недостатак јода је један од честих узрока невоље. Јован, као и већина људи у развијеним земљама, нема због тога главобоље. Храна из мора и поврће одгајено у близини мора богати су јодом. Ако нема те хране, онда употеба соли са јодом задовољава све моје потребе. Међутим, у планинама тло и вода не садрже јод, а до соли са јодом тешко је доћи.

Лекари знају много о мени

Кад осећам глад за јодом, постајем све већа, додајем милионе нових ћелија како бих се домогла сваке трунке јода. Тако настаје гушавост, која није лепа али је ретко опасна по здравље, сем када жлезда толико нарасте да притискује душник. Нека наследна болест, извесни лекови или стечене болести могу ме натерати да успорим свој рад. Или, из још непознатих узрока, једноставно одлучим да више не радим. А и Јованова хипофиза се може olenjiti и престати да ствара довољно хормона који ме подстичу. Многи су разлози који ме могу натерати на претерану активност и онда се исто могу повећати као и када немам довољно јода. Та гушавост услед сувише јода је опасна. И рак ме може напасти, али је то једна од доброћуднијих врста. Обично се не шири и хирург га може одстранити, а има пилула које коче његов даљи раст.

Срећом, лекари знају много о мени и мојим болестима, вероватно више него и о једној другој Јовановој жлезди са унутрашњим лучењем. Ако се олењим, лекари ће дати Јовану хормоне у облику пилула. А ако стварам више хормона него што је потребно, даће му лекове који ће кочити рад мојих енцима и самим тим моју производњу хормона. Или, даће Јовану да попије коктел радиоактивног јода и радијација ће почети да пригушује моје претерано вредне ћелије. У неким случајевима се прибегава хируршком захвату.

А како лекар зна да се ја не понашам пристојно? Ако Јованови прсти дрхте када испружи шаку, ако је нервозан, пати од несанице, добро једе а губи на тежини, сваки лекар ће посумњати да сам сувише активна. Ако је Јовану лице поднадуло и ако је тром, лекар ће претпоставити да нисам довољно вредна. Разуме се, постоје и разне анализе којима се то у болницама утврђује.

На крају мислим да мирно могу рећи да нисте још све сазнали о мени.

П. З.

НЕОДОЉИВИ МАЈК ХАМЕР

ЈУНАК НОВОГ СТРИПА

На малим екранима виђен је неустрашиви, неодољиви, увек окружен лепим женама, приватни детектив Мајк Хамера, са ексклузивном дозволом да може и да убије. Лик неустрашивог хероја из 11 романа Микија Спилејна (у овој верзији) тумачи Стејси Кич, мада су се раније многи глумци, па чак и сам писац, огледали у тумачењу овог лика.

10 романа – 7 бестселера

Наши читаоци имају прилике да виде овај лик у стрипу где се најпре појавио. Одмах после рата Мики Спилејн смислио је јунака Мајка Денџера, сјајног приватног детектива који је требало да буде јунак стрипова. Међутим, пре него што је први стрип одштампан, на тржишту стрипова догодило се нешто што није одговарало Микију Спилејну и он је дигао руке од свог јунака. Али, како је баш у то време купио земљиште у Њу Џерсију с намером да зида кућу и како му је требало 1.000 долара за куповину грађевинског материјала, он је сео и за девет дана написао роман о доживљајима Мајка Хамера који је преузео особине Мајка Денџера. Тај први роман звао се „Ја, порота". За њим је уследило још 10 романа, безброј филмова, стрипова, тв-серија, радио-игара па чак и једна плоча.

Они који не воле Микија Спилејна и не знају много о њему тврде да тај писац пише роман за романом. Међутим, није тако. Постоји само 11 романа у којима је главна личност Мајк Хамер.

Сам Мики Спилејн воли да исприча ову анегдоту: „Један новинар са телевизије рекао ми је да му највише иде на живце што су читаоци у Америци од десет најбољих књига које су се појавиле у последњих пола века на првих седам места ставили моје романе. Ја сам му одговорио: Буди срећан што нисам написао десет романа". У то доба, педесетих година, Мики Спилејн је заиста имао само седам романа од којих је у шест главна личност био Мајк Хамер.

У великој паузи која је наступила између појаве романа „Пољуби ме смртоносно" (1952) и „Дубине" (1961), он није, како мисле необавештени, само ћутао и седео, већ је за то време написао низ кратких романа, много чланака и кратких прича које би да се сакупе, могле да напуне пет антологија. О Микију Спилејну причало се свашта: да се повукао као што боксер одлази непобеђен с ринга, да је престао да пише јер је постао члан верске секте Јеховини сведоци, према чијем су убеђењу његови романи грешни. Све то није тачно. Спилејн је писао и истовремено се бавио и другим активностима: летео је, ронио, возио тркачка кола, чак је био и члан циркуса „Браћа Ринглинг" у којем је – испаљиван из топа.

Али да се вратимо његовом јунаку у плочи која се зове „Прича Микија Спилејна о Мајку Хамеру". Спилејн је специјано за ту прилику написао текст, а он сам говори Хамерове речи.

Јасно, кратко, чисто

Наравно, у овом низу активности не треба заборавити да веома значајно место припада појављивању Мајка Хамера у стрипу. Стриповима који се објављују под званичним заједничким насловом „Из документације Мајка Хамера" Мики Спилејн затвара круг. Јер, не треба заборавити да је он почео као писац текстова за стрипове. Имао је успеха у томе и добро је сарађивао са најпознатијим америчким цртачима стриповима. Џим Стеранко у својој „Историји стрипа" посвећује одабране странице Микију Спилејну. Каже, између осталог, да је Спилејн писао јасно, кратко, чисто, што је цртачу много помагало.

Такав стил много му је помогао приликом писања романа.

Сам Мики Спилејн воли да говори о данима кад је писао за стрипове јер тада је зарадио прву већу суму новца. Исто тако воли да каже: „У то доба само су деца знала за мене, а то је значило да сам мирно могао да шетам улицом. Нико ме не би препознао".

Накратко се вратио стрипу од 1953. од 1954. године пишући о доживљајима Мајка Хамера. Међутим, Спилејн није имао много времена да се бави стрипом о свом јунаку. Незадовољан екранизацијама својих књига сам је сео и написао сценарио за филм „Ловац на девојке" према истоименој књизи, па је чак и сам одиграо улогу Мајка Хамера.

Изненадна замка

Мики Спилејн написао је текст за само два стрипа – „Изненадна замка" (који објављујемо у овом броју) и „Стиже убиство".

Стрип „Изненадна замка" је типична творевина Микија Спилејна: две лепе жене се боре за наклоност Мајка Хамера. Необично је што је Спилејн радњу стрипа сместио у мали град; он то ретко чини у својим делима. Можда је само једном узео за место збивања мали град – у роману „Дуго чекање". Још нешто по чему се „Замка" разликује од осталих Спилејнових дела је и то што је то прича о освети, а освета није изразита особина Мајка Хамера.

Готово да је немогуће набројати све стрипове у којима је главна личност Мајк Хамер. Поменимо само неке: „Напола плавуша", затим адаптација романа „Пољуби ме смртоносно", „Жена у завојима", сјајна прича, затим „Дете" ефектна прича са изврсним цртежима Еда Робинса, и да не заборавимо „Божићну причу" која је можда најнеобичнија у читавом делу о доживљајима Мајка Хамера.

Збирке стрипова о доживљајима Мајка Хамера објављене су недавно захваљујући самом писцу, Спилејну, затим Еду Робинсу који је највише радио на цртежима за ове стрипове, обожаваоцу Мајка Хамера Џиму Тејлору, који је чудним случајем сачувао старе стрипове и другима.

Књиге стрипова објавио је Макс Ален Колинс који се припрема да објави и антологију Спилејнових дела насталих између 1952. и 1961. године.

Валерија Пор

Mickey Spillane

Mike Hammer by Mickey Spillane

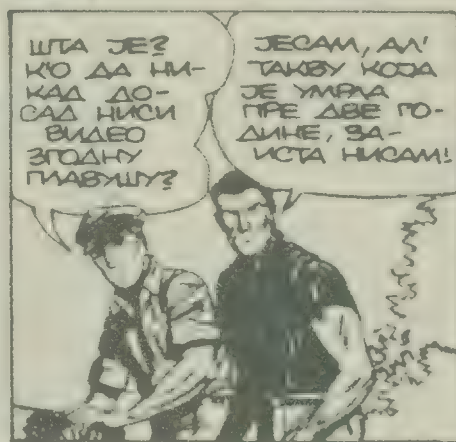
ИЗ ДНЕВНИКА МАЈКА ХАМЕРА

ПИШЕ:
МИКИ СПИЛЕЈН
(MICKEY SPILLANE)
ЦРТА:
ЕД РОБИНС
(ED ROBBINS)

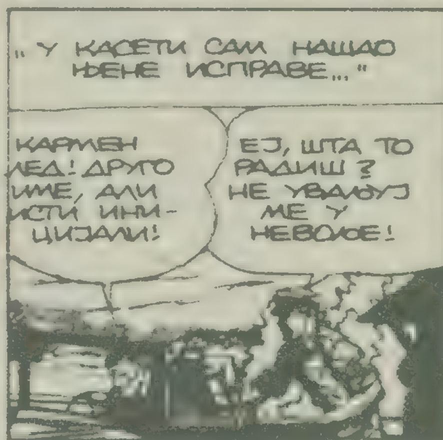

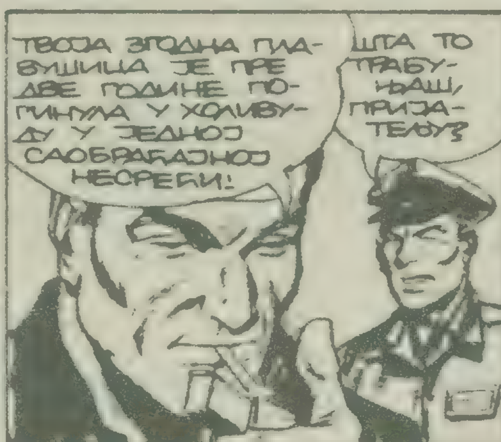

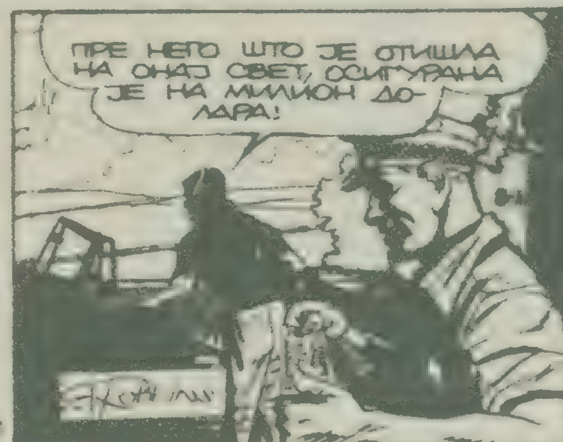

„ЦЕО ДАН САМ ЊУШКАО ПОКУШАВАЈУЋИ ДА САЗНАМ НЕШТО...“
НЕ, ПОСЛЕДЊИ ПУТ САМ ЈЕ ВИДЕО ПРЕ НЕДЕЉУ ДАНА!

„УШАО САМ ЈОЈ У ТРАГ ТЕК УВЕЧЕ, КАД СЕ ВРАЋАЛА КУЋИ...

АЛИ, ЈОШ НЕКОГА ЈЕ МУЧИЛА РАДОЗНАЛОСТ КО И МЕНЕ...“
ЋАО, СРЦЕ! ЧИНИ МИ СЕ ДА СМО СЕ ВЕЋ СРЕЛИ!
ОСТАВИ МЕ НА МИРУ!

УМУКНИ! ИЗГЛЕДА ДА СИ МЕ ЗАБОРАВИЛА!
ЈАО! ПОВРЕДИЋЕШ МЕ!

ПАЗИТЕ! ИМА ПИШТОЉ!

'АЈДЕ, ДАСС, ДИЖИ СЕ! И ГУБИ СЕ, ДОК ТЕ НИСАМ СКРАТИО ЗА ГЛАВУ!

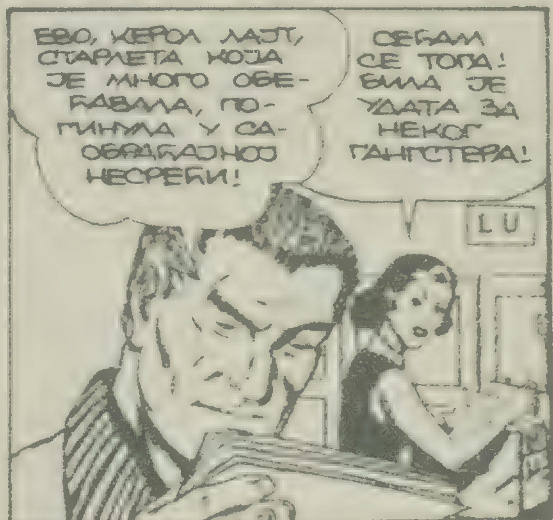

ОХ, ПА ВИ СТЕ ОНАЈ МОМАК СА ПУМПЕ?
НЕ БАШ, КЕРОЛ... ЗОВЕШ СЕ КЕРОЛ, ЗАР НЕ?

ЗА ВАС САМ КАРМЕН ЛЕД! ХВАЛА ШТО СТЕ МЕ ОСЛОБОДИЛИ ПРОТУВЕ! А САД МЕ ОСТАВИТЕ!
ПРОТУВЕ? АКО ТЕ ЗАНИМА, ТО ЈЕ БИО ВИТО КЕМП, КВИНСОВ ГЛАВНИ РЕВОЛВЕРАШ! ДУШИЦЕ МОЈА, ТИ СИ У ГАДНОМ СОСУ! БОЉЕ СЕ ПОВЕРИ СТАРОМ МАЈКУ!

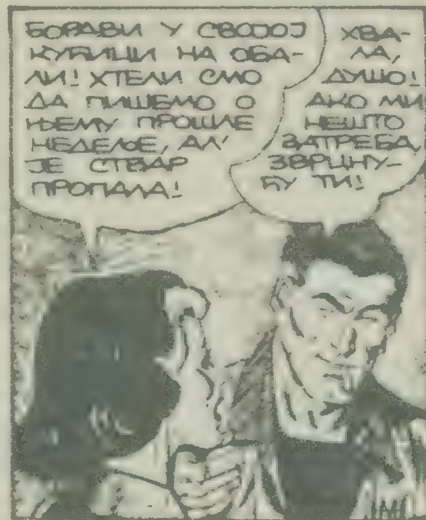

НЕ... НЕ НЕЋУ ДА РАЗГОВАРАМ НИ С ТОБОМ НИТИ БИЛО С КИМ ДРУГИМ!
ЕЈ!

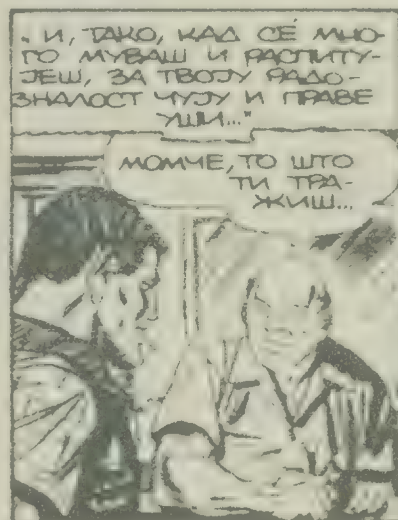

„ПОЧЕЛА ЈЕ ДА ЦМИЗДРИ И ПОБЕГЛА У КУЋУ. ЧУО СЕ КАКО ЈЕ ШКЉОЦНУЛА БРАВА И КЉУЧ СЕ ОКРЕНУО...

АЛИ, ПОСТОЈИ И ДРУГИ НАЧИН КАКО ДА ДОЂЕШ ДО НЕКИХ ПОДАТАКА...
ДА, ПОКАЗАЋЕМО ВАМ КАРТОТЕКУ...
ХВАЛА!

ЕВО, КЕРОЛ ЛАЈТ, СТАРЛЕТА КОЈА ЈЕ МНОГО ОБЕЋАВАЛА, ПОГИНУЛА У САОБРАЋАЈНОЈ НЕСРЕЋИ!
СЕЋАМ СЕ ТОГА! БИЛА ЈЕ УДАТА ЗА НЕКОГ ГАНГСТЕРА!
LU

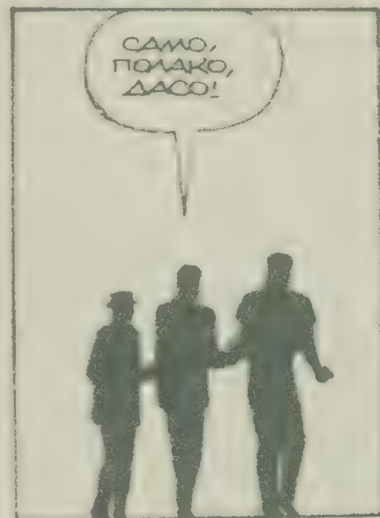

АХА, ЗА АЛА КВИНА! ОН ЈУ ЈЕ ОСИГУРАО НА МИЛИОН ЗЕЛЕМБАЋА! МУДАР ПОТЕЗ!
КВИН? ПА ОН ЈЕ БАШ САД У ГРАДУ!

БОРАВИ У СВОЈОЈ КУЋИЦИ НА ОБАЛИ! ХТЕЛИ СМО ДА ПИШЕМО О ЊЕМУ ПРОШЛЕ НЕДЕЉЕ, АЛ' ЈЕ СТВАР ПРОПАЛА!
ХВАЛА, ДУШО! АКО МИ НЕШТО ЗАТРЕБА, ЗВРЦНУЋУ ТИ!

„И, ТАКО, КАД СЕ МНОГО МУВАШ И РАСПИТУЈЕШ, ЗА ТВОЈУ РАДОЗНАЛОСТ ЧУЈУ И ПРАВЕ УШИ..."
МОМЧЕ, ТО ШТО ТИ ТРАЖИШ...

ОДЛИЧНО, ЦЕРИ! А ТИ, ДАСО, ХАЈДЕ С НАМА!
А КУДА ТО?

ЖЕЛЕО СИ ДА ВИДИШ КВИНА! ПА, ЖЕЉА ЋЕ ТИ СЕ ИСПУНИТИ! КРЕНИ!
ДОБРО... ДОБРО...

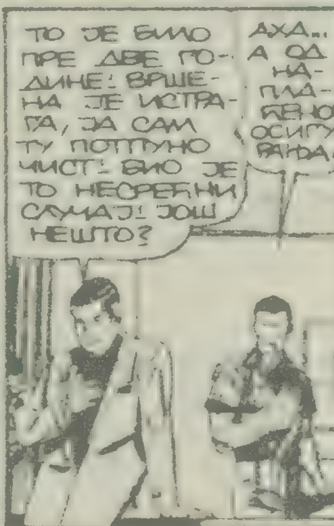

САМО, ПОЛАКО, ДАСО!

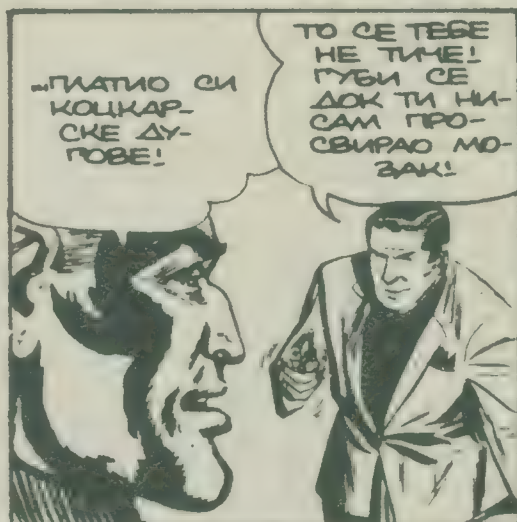

ЕВО ТОГ ЊУШКАЛА, АЛЕ! СИГУРНО ЋЕ И ТЕБИ ПОСТАВИТИ НЕКО ГЛУПО ПИТАЊЕ!
ПА, ДА ЧУЈЕМ!

ЧЕКАЈ! ОВА МИ ЈЕ ФАЦА ОДНЕКУД ПОЗНАТА!
ДА ТИ НИЈЕ МОЖДА МОЈА ПЕСНИЦА ПОЗНАТА?

ПА, ТО ЈЕ...
ЧУВАЈ СВОГ МОМКА, КВИНЕ, НЕ ПОДНОСИМ ОВАКВЕ ТИПОВЕ!
ПА ДА, ПОВУЦИТЕ СЕ, МОМЦИ!

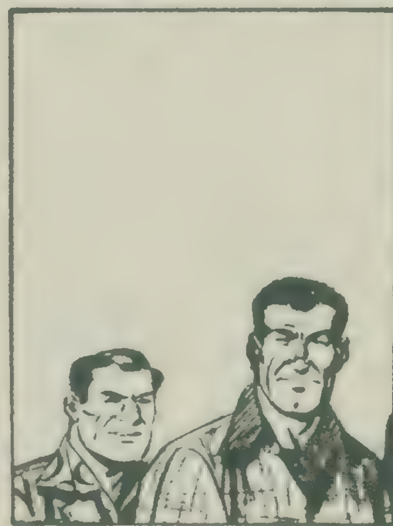

А САД ДА ЧУЈЕМ ШТА ЋЕШ ДА МЕ ПИТАШ?
КАКО ТО ДА ТИ ЈЕ ЖЕНА ПОГИНУЛА САМО НЕДЕЉУ ДАНА ПОШТО СИ ЈЕ ОСИГУРАО?

ТО ЈЕ БИЛО ПРЕ ДВЕ ГОДИНЕ! ВРШЕНА ЈЕ ИСТРАГА, ЗА САМ ТУ ПОТПУНО ЧИСТ! БИО ЈЕ ТО НЕСРЕЋНИ СЛУЧАЈ! ЈОШ НЕШТО?
АХА... А ОД НАПЛАЋЕНОГ ОСИГУРАЊА...

...ПЛАТИО СИ КОЦКАРСКЕ ДУГОВЕ!
ТО СЕ ТЕБЕ НЕ ТИЧЕ! ГУБИ СЕ ДОК ТИ НИСАМ ПРОСВИРАО МОЗАК!

А САД НАС ДВОЈИЦА ДА ОДЕМО НЕГДЕ И МАЛО ПОПРИЧАМО О ДЕВОЈЦИ КОЈА СЕ ВРАЋА ИЗ МРТВИХ! ВАЖИ?

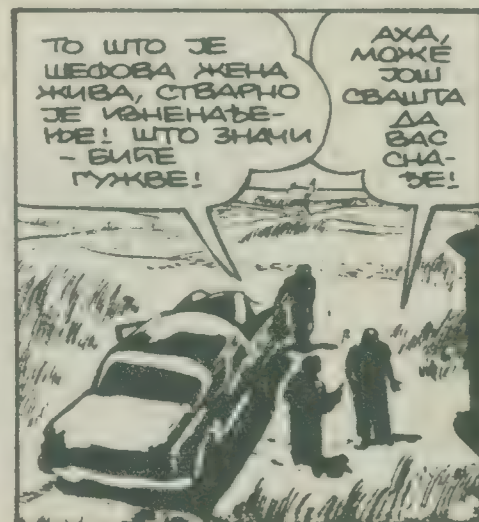

УПАДАЈ У КОЛА И ПАЗИ ШТА РАДИШ!

„ЗА ТРЕНУТАК ЈЕ ИЗГЛЕДАЛО ДА САМ У БОРСОКАКУ, А ОНДА...“
'АЈДЕ, 'АЈДЕ...
О... ОХО!

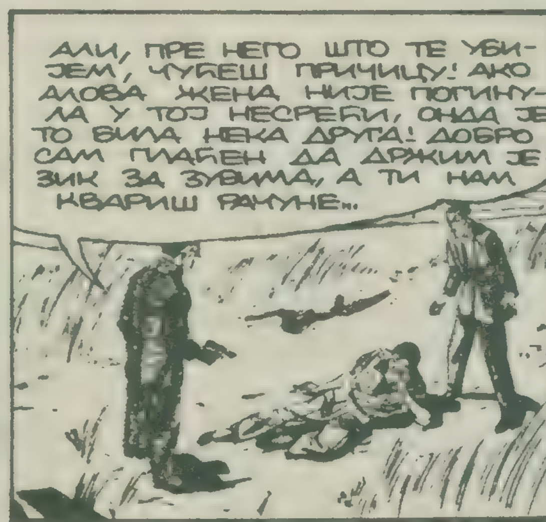

„БИЛА ЈЕ ТО ОНА МАЛА НОВИНАРКА. ДОБРО ЈЕ ШТО МЕ НИЈЕ ПОЗДРАВИЛА. ДАО САМ ЈОЈ ЗНАК ДА СЕ ПРАВИ ДА МЕ НЕ ПОЗНАЈЕ...“

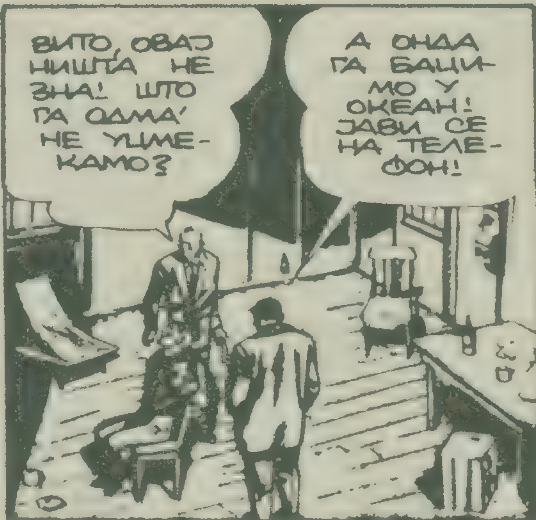

ШТА ОВО ЗНАЧИ, ВИТО?
ТО И МЕНЕ ЗАНИМА! ШТА ТО КУВАШ МОМ ШЕФУ?

ТО ШТО ЈЕ ШЕФОВА ЖЕНА ЖИВА, СТВАРНО ЈЕ ИЗНЕНАЂЕЊЕ! ШТО ЗНАЧИ - БИЋЕ ГУЖВЕ!
АХА, МОЖЕ ЈОШ СВАШТА ДА ВАС СНАЂЕ!

ЗАВЕЖИ! САД ЋЕШ ДА ВИДИШ ШТА ЋЕ ДА СНАЂЕ УСИЈАНУ ТИКВУ К'О ШТО СИ ТИ!

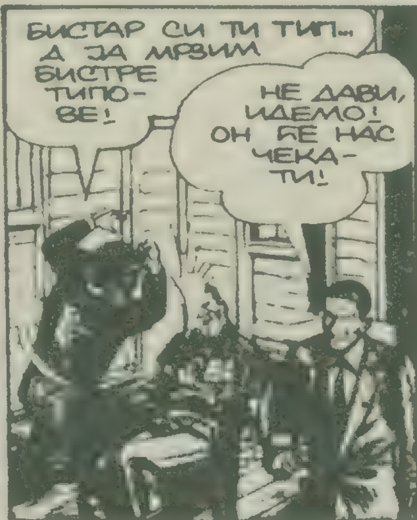

АЛИ, ПРЕ НЕГО ШТО ТЕ УБИЈЕМ, ЧУЋЕШ ПРИЧИЦУ! АКО АЛОВА ЖЕНА НИЈЕ ПОГИНУЛА У ТОЈ НЕСРЕЋИ, ОНДА ЈЕ ТО БИЛА НЕКА ДРУГА! ДОБРО САМ ПЛАЋЕН ДА ДРЖИМ ЈЕЗИК ЗА ЗУБИМА, А ТИ НАМ КВАРИШ РАЧУНЕ...

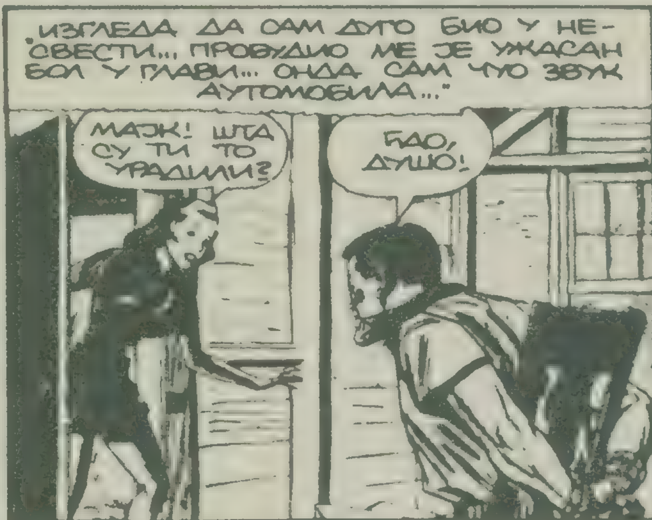

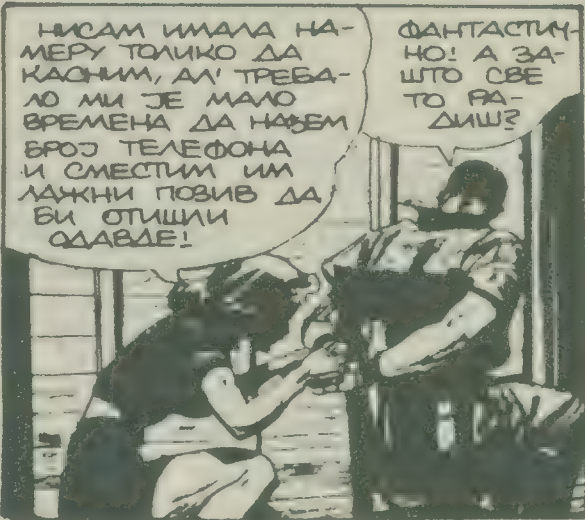

ВИТО, ОВАЈ НИШТА НЕ ЗНА! ШТО ГА ОДМА' НЕ УЦМЕКАМО?
А ОНДА ГА БАЦИМО У ОКЕАН! ЈАВИ СЕ НА ТЕЛЕФОН!

ВИТО... ГУЖВА КОД ШЕФА! ПОЛУДЕО ЈЕ ШТО НАС ЈОШ НЕМА!
РЕЦИ ДА СМЕСТА КРЕЋЕМО!

ОСТАЈЕШ ТУ ДОК СЕ НЕ ВРАТИМО, А ОНДА ЋЕШ МАЛО ДА ПЛИВАШ!
НЕ БРИНИТЕ ЗА МЕНЕ...

БИСТАР СИ ТИ ТИП... А ЈА МРЗИМ БИСТРЕ ТИПОВЕ!
НЕ ДАВИ, ИДЕМО! ОН ЋЕ НАС ЧЕКАТИ!

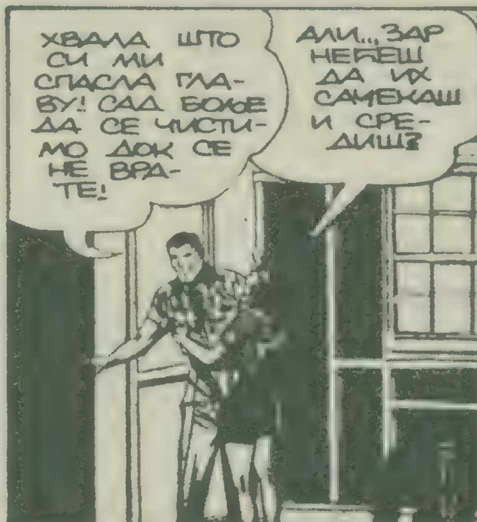

„ИЗГЛЕДА ДА САМ ДУГО БИО У НЕСВЕСТИ... ПРОБУДИО МЕ ЈЕ УЖАСАН БОЛ У ГЛАВИ... ОНДА САМ ЧУО ЗВУК АУТОМОБИЛА..."
МАЈК! ШТА СУ ТИ ТО УРАДИЛИ?
ЋАО, ДУШО!

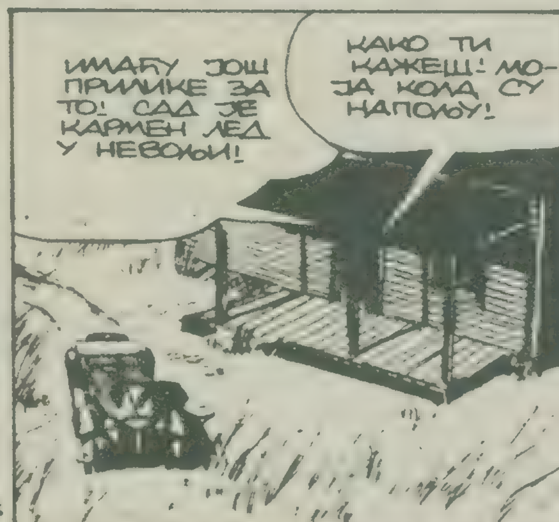

НИСАМ ИМАЛА НАМЕРУ ТОЛИКО ДА КАСНИМ, АЛ' ТРЕБАЛО МИ ЈЕ МАЛО ВРЕМЕНА ДА НАЂЕМ БРОЈ ТЕЛЕФОНА И СМЕСТИМ ИМ ЛАЖНИ ПОЗИВ ДА БИ ОТИШЛИ ОДАВДЕ!
ФАНТАСТИЧНО! А ЗАШТО СВЕ ТО РАДИШ?

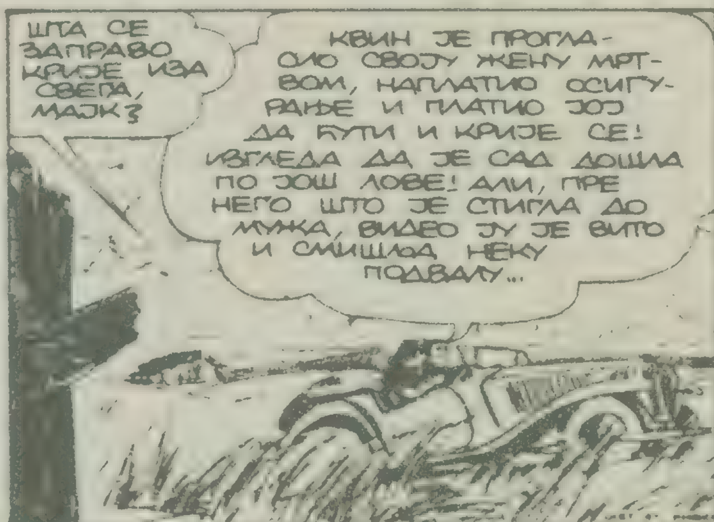
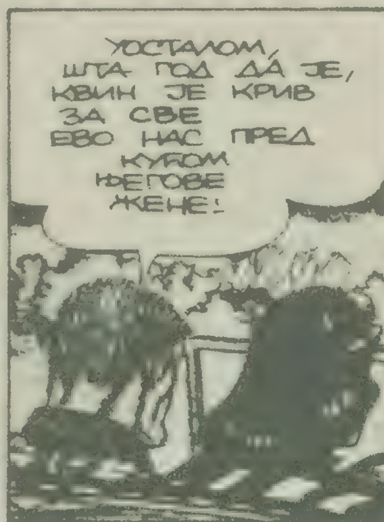

ЈА САМ НОВИНАР, МАЈК, И ОВДЕ САМ НАМИРИСАЛА ДОБРУ ПРИЧУ!
НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА ДОЛАЗИШ САМА!

ЗАШТО? КАД ЈЕ ТУ МОМАК К'О ШТО СИ ТИ, ПОМОЋ МИ НЕ ТРЕБА...

9-6

ХВАЛА ШТО СИ МИ СПАСЛА ГЛАВУ! САД БОЉЕ ДА СЕ ЧИСТИМО ДОК СЕ НЕ ВРАТЕ!
АЛИ... ЗАР НЕЋЕШ ДА ИХ САЧЕКАШ И СРЕДИШ?

ИМАЋУ ЈОШ ПРИЛИКЕ ЗА ТО! САД ЈЕ КАРМЕН ЛЕД У НЕВОЉИ!
КАКО ТИ КАЖЕШ! МОЈА КОЛА СУ НАПОЉУ!

ШТА СЕ ЗАПРАВО КРИЈЕ ИЗА СВЕГА, МАЈК?
КВИН ЈЕ ПРОГЛАСИО СВОЈУ ЖЕНУ МРТВОМ, НАПЛАТИО ОСИГУРАЊЕ И ПЛАТИО ЈОЈ ДА ЋУТИ И КРИЈЕ СЕ! ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ САД ДОШЛА ПО ЈОШ ЛОВЕ! АЛИ, ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ СТИГЛА ДО МУЖА, ВИДЕО ЈУ ЈЕ ВИТО И СМИСЛИО НЕКУ ПОДВАЛУ...

УОСТАЛОМ, ШТА ГОД ДА ЈЕ, КВИН ЈЕ КРИВ ЗА СВЕ
ЕВО НАС ПРЕД КУЋОМ ЊЕГОВЕ ЖЕНЕ!

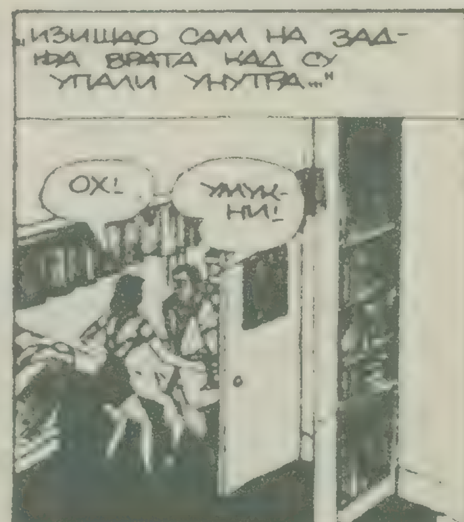
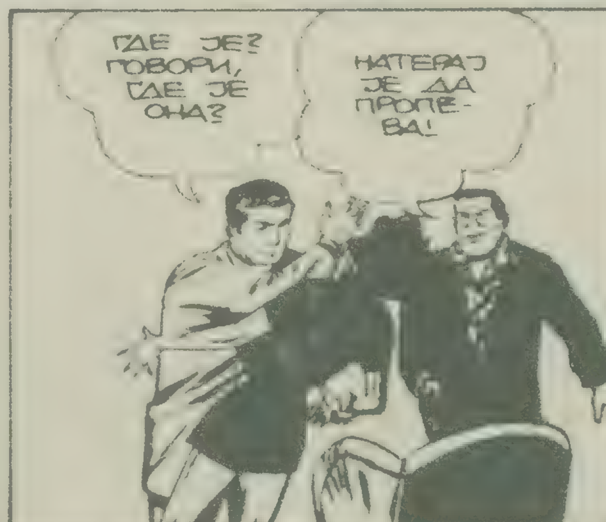
Н... НАДАМ СЕ ДА НИСМО СТИГЛИ ПРЕКАСНО!
ВАЉДА НИСМО...

ЋАО, МАЧЕ! МОЖЕМО ЛИ ДА УЂЕМО?

КАКО СЕ УСУЂУЈЕТЕ ОВАКО ДА УПАДАТЕ?
СМИРИ СЕ, КАРМЕН... ИЛИ КЕРОЛ? КАД ЈЕ УБИСТВО У ПИТАЊУ, НЕ ЧЕКА СЕ ПОЗИВ! У СОСУ СИ И СПУСТИ МАЛО ДУРБИН...

„АЛИ, НИСАМ ИМАО ВРЕМЕНА ДА ДОВРШИМ РЕЧЕНИЦУ..."
МАЈК! ВИТО И КВИН ДОЛАЗЕ!

КАРМЕН, ИЗИЂИ КРОЗ ЗАДЊИ ИЗЛАЗ И БЕЖИ ШТО ДАЉЕ ОДАВДЕ!
ВИТО ЈЕ ОЧИГЛЕДНО ОТКРИО ДА СИ НЕСТАО, МАЈК!

ТИ ИЗИГРАВАЈ ДОМАЋИЦУ ДОК СЕ ЈА СНАЂЕМ!
НЕ БРИНИ! ЈА САМ НАЈБОЉА ГЛУМИЦА КОЈУ СИ ИКАД ВИДЕО!

„ИЗИШАО САМ НА ЗАДЊА ВРАТА КАД СУ УПАЛИ УНУТРА..."
ОХ!
УМУКНИ!

ГДЕ ЈЕ? ГОВОРИ, ГДЕ ЈЕ ОНА?
НАТЕРАЈ ЈЕ ДА ПРОПЕВА!

ОСТАВИ ЈЕ НА МИРУ! МЕНЕ ТРАЖИТЕ, ЗАР НЕ?
ТИ...

„СВЕ ШТО САМ У ТОМ ТРЕНУТКУ ЖЕЛЕО БИЛО ЈЕ ДА ВРАТИМ ВИТУ ОНО ШТО ЈЕ ОН МЕНИ УЧИНИО...

АЛИ, ИЗА МОЈИХ ЛЕЂА, И МОЈА ПРИЈАТЕЉИЦА КРЕНУЛА ЈЕ У НАПАД...

ПОСЛЕ ЈЕ СВЕ ИШЛО ЛАКО И ГЛАТКО... ТО ЈЕ БИО ЈЕДАН КОРАК НАПРЕД У ОВОЈ ИГРИ..."

МАЈК, АКО НИСИ ЗНАО, СИЛА СИ И МНОГО МИ СЕ СВИЂАШ!
ХВАЛА... И НЕ ОТПИСУЈ МЕ ПРЕРАНО... НИШТА МИ СЕ НЕЋЕ ДОГОДИТИ!

ИПАК, ЧУВАЈ СЕ...
НИСУ ОНИ ТАКО ОПАСНИ К'О ШТО МИСЛИШ, ЛЕПОТИЦЕ!

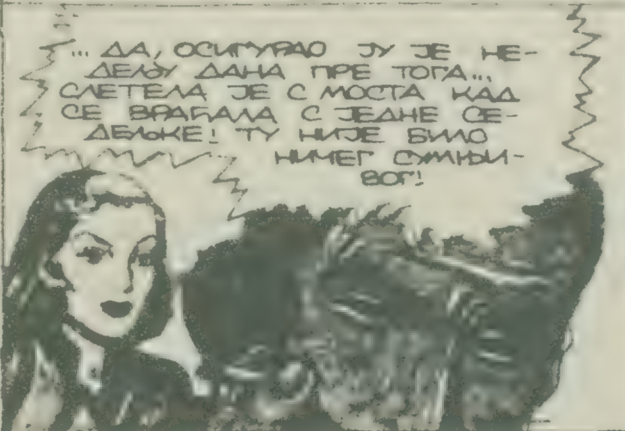

НЕ ЗНАШ ИХ ТИ! ЈОШ ИМ НИКО НИЈЕ НАНЕО ОВАКАВ УДАРАЦ!
ТО САМ И ХТЕО! ЈЕР, АКО УНЕСЕШ УЗБУНУ У ЊИХОВЕ РЕДОВЕ, ДОБО ИХ УЗДРМАШ! ЈОШ ХОЋЕШ ПРИЧУ?

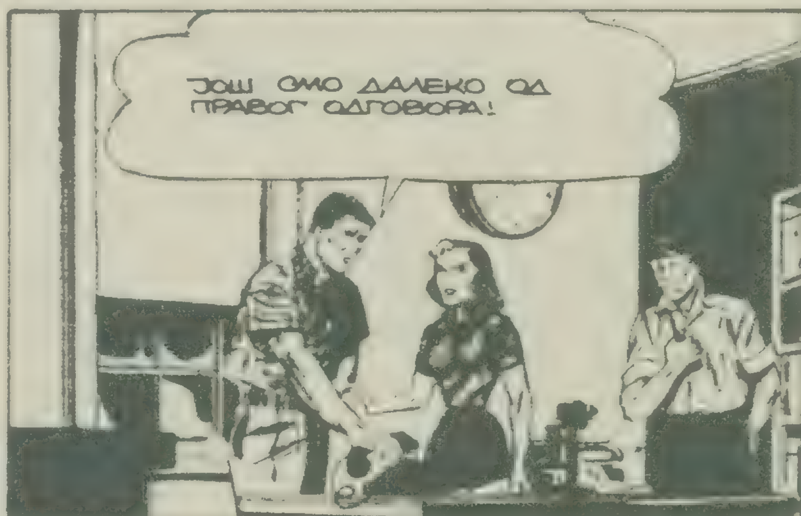

КАКВО ПИТАЊЕ! НАРАВНО, ЈА САМ РЕПОРТЕР!
ОНДА ИДЕМО ДА ВИДИМО ГДЕ ЈЕ АЛОВА ЖЕНА БИЛА ОСИГУРАНА И ДОБАВИМО КОПИЈУ ИЗВЕШТАЈА О ЊЕНОЈ СМРТИ!

„ТО БАШ НИЈЕ БИО ЛАК ПОСАО, АЛИ МОЈА ЦУРИЦА ИМА ВЕЗЕ У ХОЛИВУДУ. ТЕ НОЋИ..."
МАЈК, ПОГРЕШНО СМО КРЕНУЛИ! ОСИГУРАВАЈУЋЕ ДРУШТВО ИМА ИЗВЕШТАЈ У КОМЕ СЕ ЈАСНО ТВРДИ ДА ЈЕ БИЛА САОБРАЋАЈНА НЕСРЕЋА!
ТО МОЖЕ ДА БУДЕ ПОДВАЛА, ДУШО!

АЛИ, УВИЂАЈ СУ ВРШИЛИ СТРУЧЊАЦИ...
ДА, АЛИ И УБИЦЕ СУ БИЛЕ СТРУЧНЕ! СХВАТАШ ШТА ХОЋУ ДА КАЖЕМ?

ПОЗВАЋУ МОГ ПРИЈАТЕЉА ИЗ „ХОЛИВУДСКИХ НОВИНА"! ОН ИМА ОДЛИЧНУ ДОКУМЕНТАЦИЈУ!

„ДРУГАР МИ ЈЕ ПРИБАВИО СВЕ ПОДАТКЕ, АЛИ ТО НИЈЕ БИЛО ДОВОЉНО..."
... ДА, ОСИГУРАО ЈУ ЈЕ НЕДЕЉУ ДАНА ПРЕ ТОГА... СЛЕТЕЛА ЈЕ С МОСТА КАД СЕ ВРАЋАЛА С ЈЕДНЕ СЕДЕЉКЕ! ТУ НИЈЕ БИЛО НИЧЕГ СУМЊИВОГ!

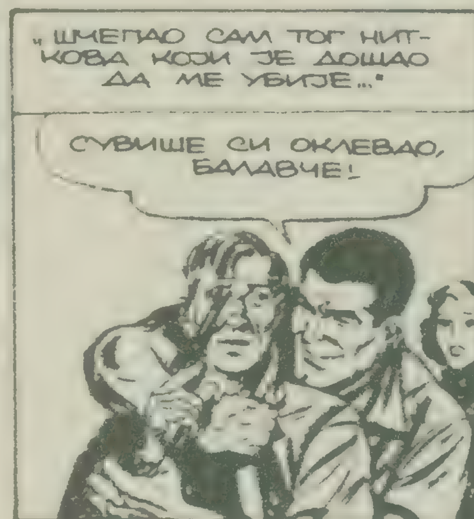

ЈОШ СМО ДАЛЕКО ОД ПРАВОГ ОДГОВОРА!

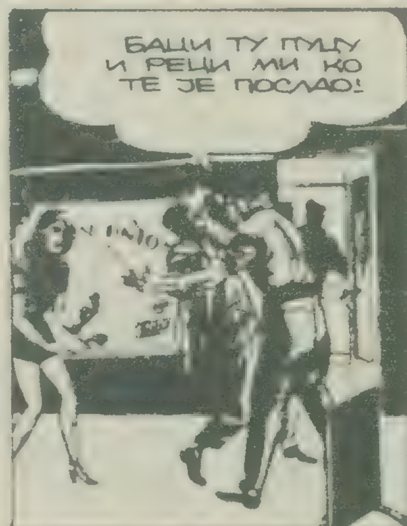

ПАЗИ!

„СТВАРНО САМ МУЊЕВИТО РЕАГОВАО... МЕТАК КОЈИ ЈЕ ПРОЛЕТЕО КРОЗ ПРОЗОР БИО ЈЕ НАМЕЊЕН МЕНИ..."

МАЈК!

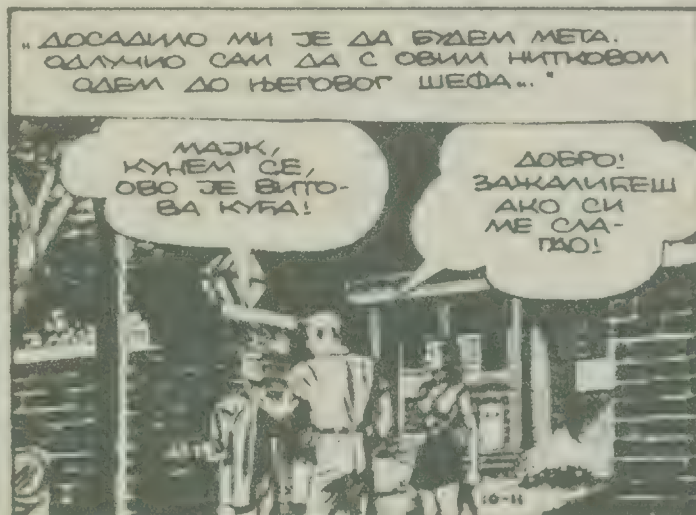

„ШЧЕПАО САМ ТОГ НИТКОВА КОЈИ ЈЕ ДОШАО ДА МЕ УБИЈЕ..."
СУВИШЕ СИ ОКЛЕВАО, БАЛАВЧЕ!

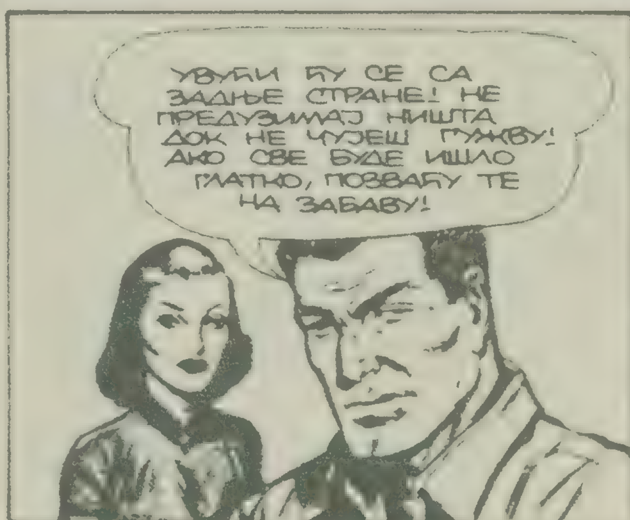

БАЦИ ТУ ПУЦУ И РЕЦИ МИ КО ТЕ ЈЕ ПОСЛАО!

ДО... ДОБРО... НЕ МОГУ ВИШЕ...
ДРЖИМ ГА НА НИШАНУ, МАЈК! НАТЕРАЈ ГА ДА ПРОПЕВА!

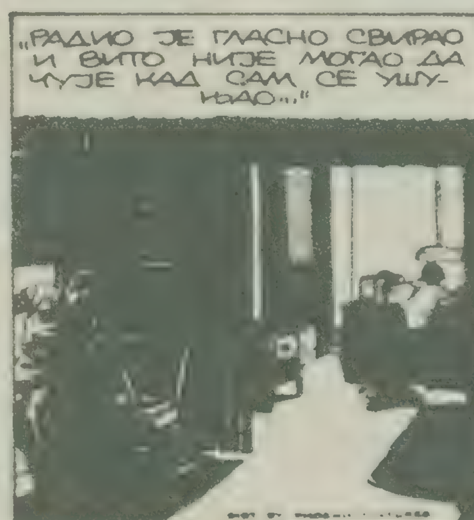

КО?
ВИТО! РЕКАО ЈЕ ДА ЋЕ ТО БИТИ ЛАКА ЗАРАДА! НИСАМ ОЧЕКИВАО ТЕШКОЋЕ... ЕВО ТИ МОЈА ЛОВА...

ЗАДРЖИ ЈЕ ЈЕР ЋЕШ ЈЕ САД И ЗАСЛУЖИТИ! ИДЕМО ДО ТВОГ ШЕФА!
НЕ! НЕМОЈ!

„ДОСАДИЛО МИ ЈЕ ДА БУДЕМ МЕТА. ОДЛУЧИО САМ ДА С ОВИМ НИТКОВОМ ОДЕМ ДО ЊЕГОВОГ ШЕФА..."
МАЈК, КУНЕМ СЕ, ОВО ЈЕ ВИТОВА КУЋА!
ДОБРО! ЗАЖАЛИЋЕШ АКО СИ МЕ СЛАГАО!

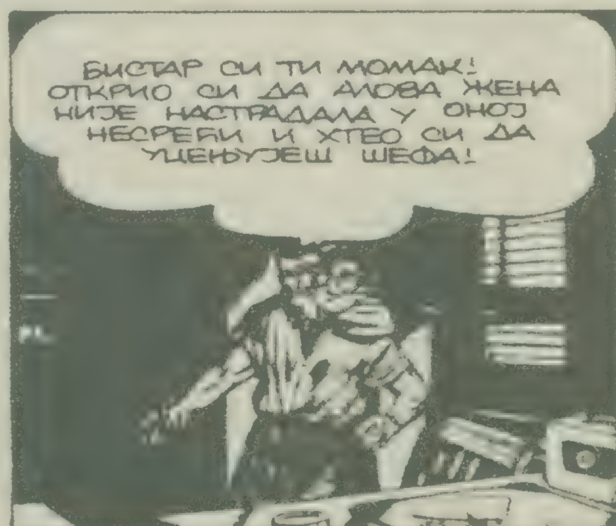

УВУЋИ ЋУ СЕ СА ЗАДЊЕ СТРАНЕ! НЕ ПРЕДУЗИМАЈ НИШТА ДОК НЕ ЧУЈЕШ ГУЖВУ! АКО СВЕ БУДЕ ИШЛО ГЛАТКО, ПОЗВАЋУ ТЕ НА ЗАБАВУ!

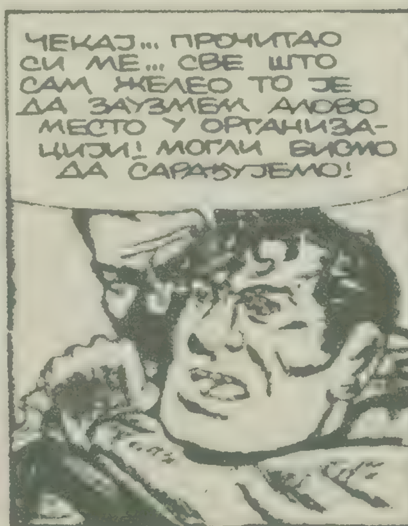

„РАДИО ЈЕ ГЛАСНО СВИРАО И ВИТО НИЈЕ МОГАО ДА ЧУЈЕ КАД САМ СЕ УШУЊАО..."

ВИТО!

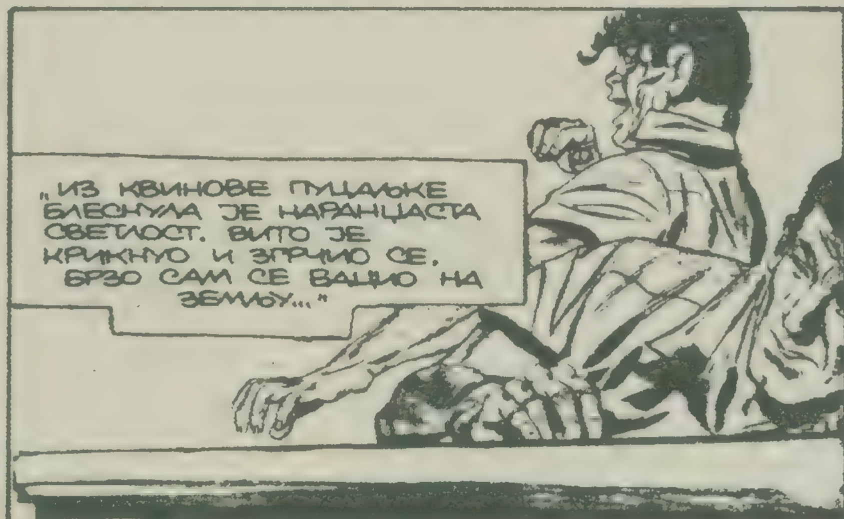

НИСИ ВАЉДА МИСЛИО ДА ЋУ ВЕЧИТО ЧЕКАТИ КО БУДАЛА!

БИСТАР СИ ТИ МОМАК! ОТКРИО СИ ДА АЛОВА ЖЕНА НИЈЕ НАСТРАДАЛА У ОНОЈ НЕСРЕЋИ И ХТЕО СИ ДА УЦЕЊУЈЕШ ШЕФА!

ЧЕКАЈ... ПРОЧИТАО СИ МЕ... СВЕ ШТО САМ ЖЕЛЕО ТО ЈЕ ДА ЗАУЗМЕМ АЛОВО МЕСТО У ОРГАНИЗАЦИЈИ! МОГЛИ БИСМО ДА САРАЂУЈЕМО!

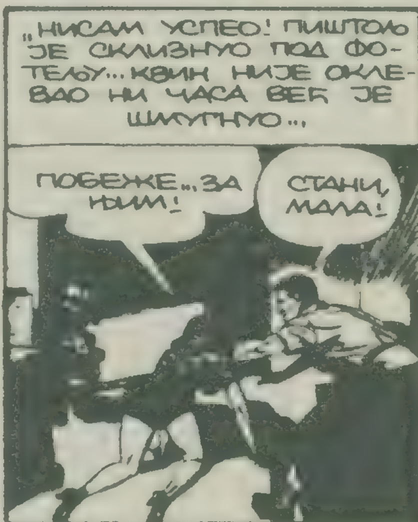

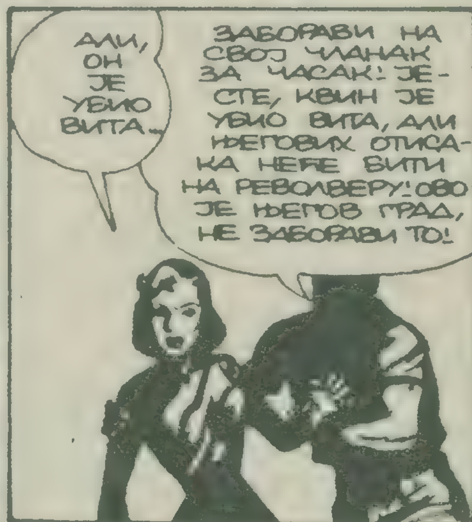

ШТА ТО ЧУЈЕМ? ЗАР МЕНЕ МОЖЕ НЕКО ДА ПОТИСНЕ И ЗАМЕНИ?

„ИЗ КВИНОВЕ ПУЦАЉКЕ БЛЕСНУЛА ЈЕ НАРАНЏАСТА СВЕТЛОСТ. ВИТО ЈЕ КРИКНУО И ЗГРЧИО СЕ. БРЗО САМ СЕ БАЦИО НА ЗЕМЉУ...“

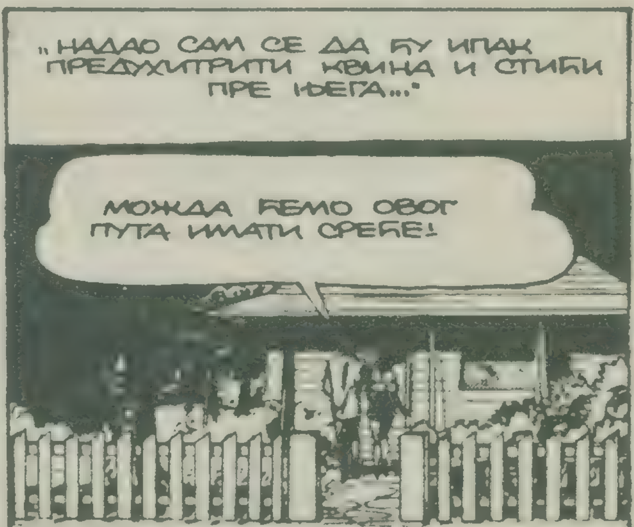

ХТЕО СИ ДА ЗАУЗМЕШ МОЈЕ МЕСТО, ЈЕ ЛИ? АЛИ ГДЕ? МОЖДА У ГРОБУ?

„НИСАМ ИМАО ГДЕ ДА СЕ СКЛОНИМ. ПОМИСЛИО САМ ДА ЈЕ СВЕ ГОТОВО... АЛИ, ИЗНЕНАДА...“
МАЈК... ДРЖИ ЊЕГОВ ПИШТОЉ!

„НИСАМ УСПЕО! ПИШТОЉ ЈЕ СКЛИЗНУО ПОД ФОТЕЉУ... КВИН НИЈЕ ОКЛЕВАО НИ ЧАСА ВЕЋ ЈЕ ШМУГНУО...“
ПОБЕЖЕ... ЗА ЊИМ!
СТАНИ, МАЛА!

АЛИ, ОН ЈЕ УБИО ВИТА...
ЗАБОРАВИ НА СВОЈ ЧЛАНАК! ЈЕСТЕ, КВИН ЈЕ УБИО ВИТА, АЛИ ЊЕГОВИХ ОТИСАКА НЕЋЕ БИТИ НА РЕВОЛВЕРУ! ОВО ЈЕ ЊЕГОВ ГРАД, НЕ ЗАБОРАВИ ТО!

ШТА ЋЕМО САД?
КАКО ШТА? ПОТРАЖИЋЕМО ОНУ ПЛАВУШУ!

„НАДАО САМ СЕ ДА ЋУ ИПАК ПРЕДУХИТРИТИ КВИНА И СТИЋИ ПРЕ ЊЕГА...“
МОЖДА ЋЕМО ОВОГ ПУТА ИМАТИ СРЕЋЕ!

ЗДРАВО! УЂИТЕ ИЛ' МОЖДА ХОЋЕТЕ ДА ВАС УБИЈЕМ ОВДЕ, НА ПРАГУ!

„У КАРМЕНИНИМ ОЧИМА ВИДЕО САМ БЕС И ОДЛУЧНОСТ... СИГУРНО НЕЋЕ ОКЛЕВАТИ ДА ПОВУЧЕ ОБАРАЧ...“

by Mickey Spillane

10-25

И ТИ СИ НАУМИО ДА УЦЕЊУЈЕШ КАО И ВИТО, ЈЕ ЛИ?

МАЈК...

НЕ МРДАЈ, МАЛА! НИКО МИ НЕЋЕ СТАТИ НА ПУТ!

КАД-ТАД ИПАК НЕКО ХОЋЕ!

„ИСКОРИСТИО САМ ТРЕНУТАК КАРМЕНИНЕ НЕПАЖЊЕ...

СРЕЋОМ, БИО САМ БРЖИ ОД ЊЕ...“

ЈА НИСАМ ЈЕДАН ОД ВИТОВИХ! СМИРИ СЕ! ПОТРЕБНА ТИ ЈЕ ПОМОЋ...

ПРЕЂИМО НА СТВАР, КЕРОЛ... ТИ СИ КЕРОЛ, ЈЕ ЛИ? ТИ СИ КВИНОВА ЖЕНА!

НЕ... НЕ... КЕРОЛ ЈЕ БИЛА МОЈА СЕСТРА...

СЕСТРА?

ДА, СЕСТРА БЛИЗНАКИЊА! ОНА ЈЕ МРТВА! ЗА ТО СЕ АЛ ПОБРИНУО! МЕЂУТИМ, НЕШТО ЈЕ ПРЕВИДЕО...

ШТА ТО?

МЕНЕ! НИКАД МЕ НИЈЕ УПОЗНАО! И, КАД МЕ БУДЕ ВИДЕО, ДОЖИВЕЋЕ ПРАВИ ШОК!

ДОЖИВЕЋЕ ОН ШОК И КАД САЗНА ДА ЈЕ УБИО ВИТА КЕМПА...

НЕ, ЗА ТО ЋЕ СЕ ВЕЋ ПОБРИНУТИ ДА ПРИБАВИ АЛИБИ! **ЈА** ЋУ ГА ДОКРАЈЧИТИ!

А АКО ХОЋЕШ ТО ДА ВИДИШ, ДОЂИ ВЕЧЕРАС У ПОЗОРИШТЕ НА ОВАЛУ! И КВИН ЈЕ ДОБИО ПОЗИВНИЦУ ЗА ПРЕМИЈЕРУ!

„СВИ ДОЂИТЕ НА ПРЕДСТАВУ! ВЕЧЕРАС ЋЕ КВИН ВИДЕТИ ЖЕНУ КОЈУ ЈЕ УБИО ПРЕ ДВЕ ГОДИНЕ... ОВОГА ПУТА ЈА ДРЖИМ КОНЦЕ У СВОЈИМ РУКАМА...“

Mickey Spillane

БИЋЕ ТУ МНОГО СВЕТА! СВИ ЋЕ ОНИ ДОЋИ ИЗ РАДОЗНАЛОСТИ...

ШТА ОНА, ЗАПРАВО, СМЕРА?

ОЧИГЛЕДНО НЕШТО ШТО ВЕЋ ДУГО ПРИПРЕМА!

ОХ! БИЋЕ ТО СЕНЗАЦИОНАЛНА ПРИЧА...

ПОЛАКО, МАЛА! БОЉЕ ПРВО ПОЖУРИ ДА НАПИШЕШ НЕКРОЛОГ...

СЛУШАЈ, ДО САДА САМ ПОСТУПАЛА КАКО СИ ТРАЖИО, АЛИ ОДСАД...

ХВАЛА НА УСЛУЗИ, АЛ' ПОСЛУШАЈ МЕ – ЗА ТВОЈЕ ДОБРО!

ПРЕДСТАВА ЈЕ У ОСАМ! ХОЋЕШ ЛИ ДОЋИ ПО МЕНЕ?

ВАЖИ! ПОНЕСИ И ФОТО-АПАРАТ! ИМАЋЕШ ЕКСКЛУЗИВНЕ СНИМКЕ!

ОКО ОСАМ ПУБЛИКА ЈЕ ПОЧЕЛА ДА ПРИСТИЖЕ... У ВАЗДУХУ ЈЕ ЛЕБДЕЛА НЕКА НЕИЗВЕСНОСТ...

МАЈК, ОВДЕ ЈЕ И ШЕФ ПОЛИЦИЈЕ И ДИРЕКТОР ОСИГУРАВАЈУЋЕГ ДРУШТВА!

А ОНДА СЕ ПОЈАВИО „ГЛАВНИ ГЛУМАЦ“...

МАЈК, ЕНО КВИНА!

ПАЗИ ДА НАС НЕ ВИДИ!

ВЕЧЕРАС

У ГЛАВНОЈ УЛОЗИ

„КРЕНУО ЈЕ КА БИЛЕТАРНИЦИ, НАМРШТИО СЕ И ВРАТИО ДО ПЛАКАТА... БИО ЈЕ ЗАБЕЗЕКНУТ, А ОНДА СЕ УКОЧИО ОД УЖАСА...

ЊЕГОВЕ ГРИМАСЕ ПОКАЗИВАЛЕ СУ ДА НЕ МОЖЕ ДА ВЕРУЈЕ У ОНО ШТО ВИДИ...

ОНДА ЈЕ НАЈЕДНОМ ПОЈУРИО У ПОЗОРИШТЕ..."

ТРАЖИ **ЊУ!**

МАЈК...

ПРЕКИНИ... ДОВЕДИ БРЗО ОНОГ ПАЈКАНА КОГА СИ ВИДЕЛА!

ХЕЈ! СТАНИТЕ

КУДА ЋЕТЕ?

ТИ! ТИ СИ МРТВА! ВИДЕО САМ КАД СИ ПОГИНУЛА! ТО САМ ДОБРО ПЛАТИО!

ЈЕ ЛИ?

НЕЋЕШ МИ САД СВЕ ПОКВАРИТИ! ТИ **МОРАШ** БИТИ МРТВА!

„СТИГАО САМ КАСНО... ЊЕГОВЕ РУКЕ СУ ЈЕ ВЕЋ ШЧЕПАЛЕ... НА ЛИЦУ МУ СЕ ВИДЕЛО ДА ЈЕ УПАНИЧЕН И ИЗБЕЗУМЉЕН..."

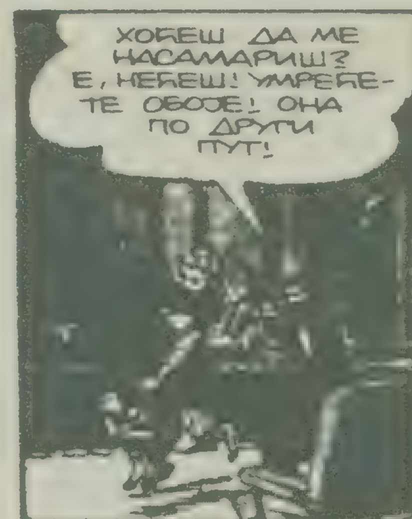
СТОЈ!

НИКО НЕЋЕ СТАТИ НА ПУТ АЛУ КВИНУ!

АЛ ЈЕ БИО СПРЕМАН НА СВЕ...

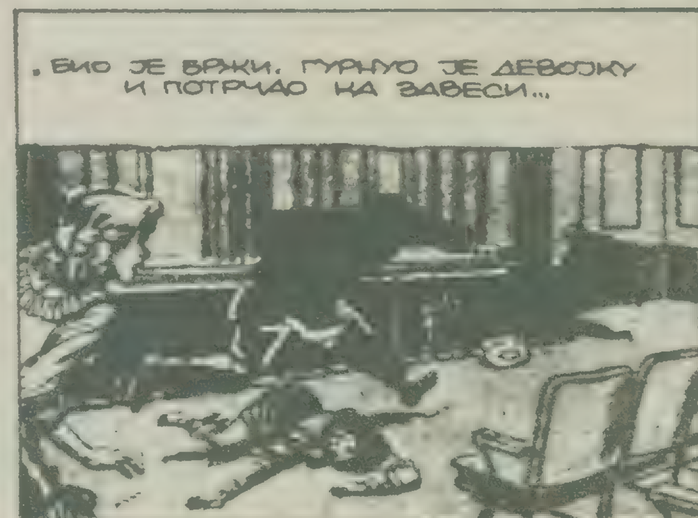

ГОВОРИ! ГОВОРИ! КАКО ЈЕ МОГУЋЕ ДА ЈЕ МОЈА ЖЕНА ЖИВА КАД САМ ЈЕ УБИО ПРЕ ДВЕ ГОДИНЕ?

„АЛИ, КВИН НИКАД НИЈЕ ДОБИО ОДГОВОР. КАРМЕН МИ ЈЕ ДАЛА ЗНАК ОЧИМА. БАЦИО САМ СЕ И..."
БУМ!

ХОЋЕШ ДА МЕ НАСАМАРИШ? Е, НЕЋЕШ! УМРЕЋЕТЕ ОБОЈЕ! ОНА ПО ДРУГИ ПУТ!

МАЈК... ПАЗИ!

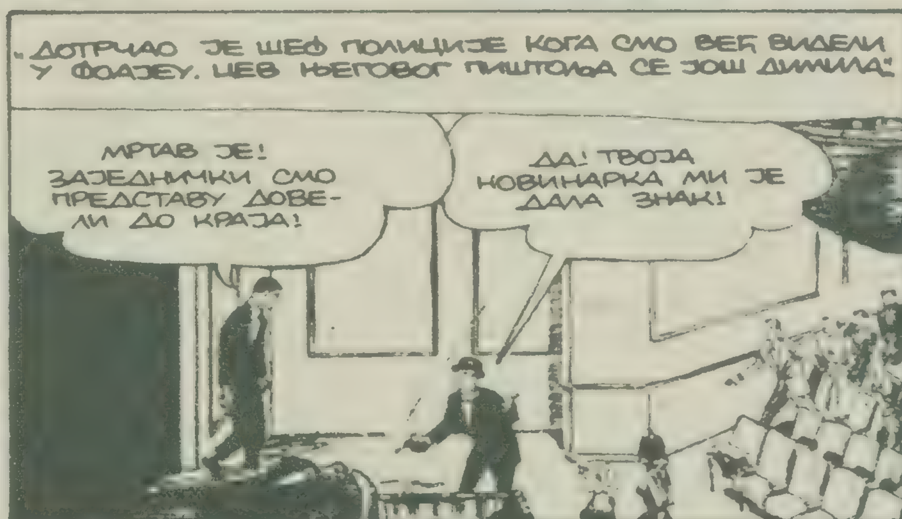

ДРЖИ ГА! ДРЖИ ПРЕ НЕГО ШТО ОПЕТ ОПАЛИ!

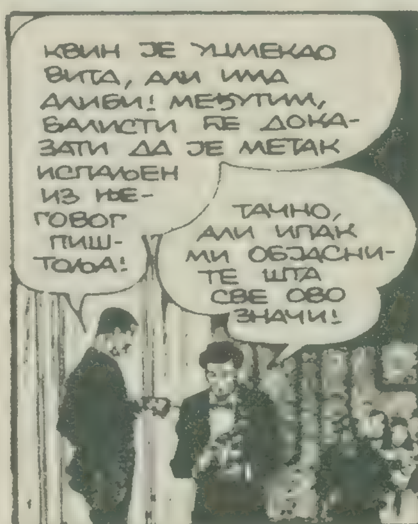

„БИО ЈЕ БРЖИ. ГУРНУО ЈЕ ДЕВОЈКУ И ПОТРЧАО КА ЗАВЕСИ...

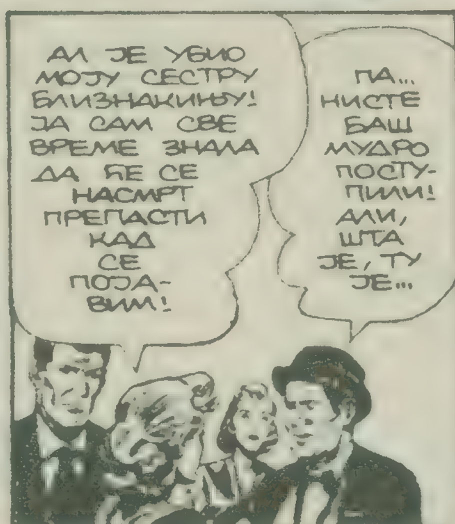

У МЕНЕ ЈЕ БИО УПЕРЕН ПИШТОЉ ОКОРЕЛОГ УБИЦЕ... ЗНАО САМ ДА НЕ МОЖЕ ДА МЕ ПРОМАШИ...
Mickey Spillane

ОНДА СЕ САЛОМ ПРОЛОМИЛА ПУЦЊАВА... БАЦИО САМ СЕ..."
ТИ... ОХ!
БУМ!

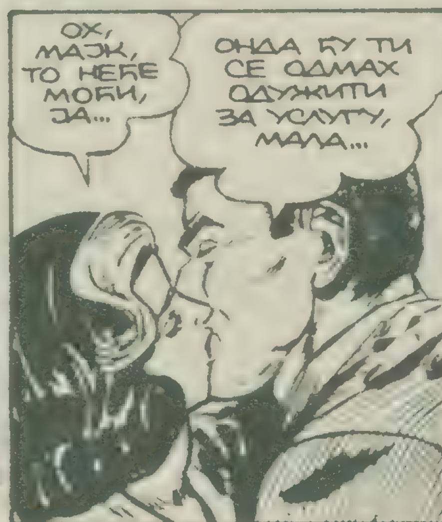

„ДОТРЧАО ЈЕ ШЕФ ПОЛИЦИЈЕ КОГА СМО ВЕЋ ВИДЕЛИ У ФОАЈЕУ. ЦЕВ ЊЕГОВОГ ПИШТОЉА СЕ ЈОШ ДИМИЛА."
МРТАВ ЈЕ! ЗАЈЕДНИЧКИ СМО ПРЕДСТАВУ ДОВЕЛИ ДО КРАЈА!
ДА! ТВОЈА НОВИНАРКА МИ ЈЕ ДАЛА ЗНАК!

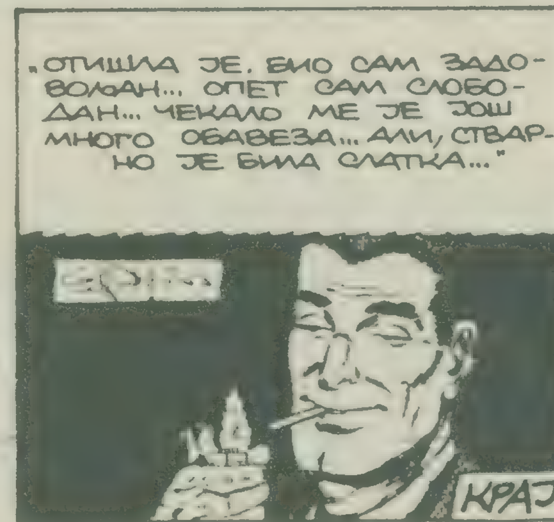

КВИН ЈЕ УШМЕКАО ВИТА, АЛИ ИМА АЛИБИ! МЕЂУТИМ, БАЛИСТИ ЋЕ ДОКАЗАТИ ДА ЈЕ МЕТАК ИСПАЉЕН ИЗ ЊЕГОВОГ ПИШТОЉА!
ТАЧНО, АЛИ ИПАК МИ ОБЈАСНИТЕ ШТА СВЕ ОВО ЗНАЧИ!

АЛ ЈЕ УБИО МОЈУ СЕСТРУ БЛИЗНАКИЊУ! ЈА САМ СВЕ ВРЕМЕ ЗНАЛА ДА ЋЕ СЕ НАСМРТ ПРЕПАСТИ КАД СЕ ПОЈАВИМ!
ПА... НИСТЕ БАШ МУДРО ПОСТУПИЛИ! АЛИ, ШТА ЈЕ, ТУ ЈЕ...

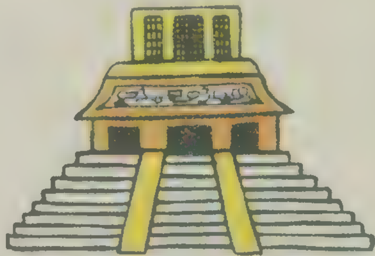

МАЈК, ЈЕСИ ЛИ ДОБРО?
ЈЕСАМ, МАЛА! И ХВАЛА ТИ НА ПОМОЋИ! ТВОЈ САМ ДУЖНИК!

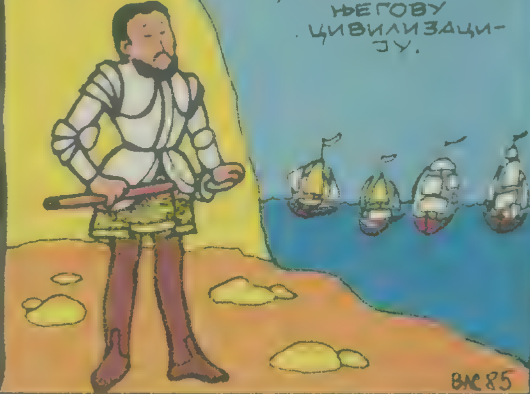

ХТЕЛА САМ ДА ИМАМ ОВУ ПРИЧУ ПОШТО-ПОТО МАЈК... ХОЋЕМО ЛИ СЕ ОПЕТ ВИДЕТИ?
МОЖДА! АКО БРЗО ДОВРШИШ ЧЛАНАК, МОЖДА БИСМО МОГЛИ ДА ПРОВЕДЕМО ВЕЧЕ ЗАЈЕДНО!

ОХ, МАЈК, ТО НЕЋЕ МОЋИ, ЈА...
ОНДА ЋУ ТИ СЕ ОДМАХ ОДУЖИТИ ЗА УСЛУГУ, МАЛА...

„ОТИШЛА ЈЕ. БИО САМ ЗАДОВОЉАН... ОПЕТ САМ СЛОБОДАН... ЧЕКАЛО МЕ ЈЕ ЈОШ МНОГО ОБАВЕЗА... АЛИ, СТВАРНО ЈЕ БИЛА СЛАТКА..."
КРАЈ

Почетком 16. века на територији средње Америке простирало се царство Астека који су, претпостављa се, неколико векова раније покорили развијеније Маје, Толтеке, Микстеке, Олмеке... и прихватили њихову културу. Ацтеци су имали велелепне храмове, своје писмо, легенде, фреске, скулптуре.

У ацтеско царство стигао је 1519. године озлоглашени Хернан де Кортес који је уништио то царство и затро његову цивилизацију.

Претпоставља се да је у томе успео зато што су Ацтеци веровали да је он бели бог изобиља Кведзалкоатл, а Кортес је тражио само злато.

Убио је цара Монтезуму II, на све стране пљачкао и шпанском двору згрнуо невиђено богатство. Уништавању индијанских култура допринео је и Диего да Ланда, бискуп из Мадрида, који је спалио све индијанске књиге — као дела ђавола. Тако су до данас сачуване само три књиге Маја и 14 ацтешких. Ипак, Диего да Ланда је први прочитао слова Маја и записао их.

На жалост, ове индијанске књиге никад нису до краја протумачене. Личиле су на данашње сликовнице — склапале су се као хармоника. Направљене су од платна превученог финим слојем гипса и лака а онда се на њима цртало.

А	М
А	Н
А	О
Б	О
Б	П
КУ	ПП
Т	КУ
Е	КСУ
Х	Г
И	Ч
К	У
ИКС	И
Л	З
Л	

БРОЈЕВИ МАЈА

0	1	2	3	4
5	6	7	8	9
10	11	12	13	14
15	16	17	18	19

ПИСМО МАЈА И АЦТЕКА

Писмо Ацтека није прочитано али је веома слично писму Маја. Знају се једино знаци двадесет месеци у години. Све податке о легендама и писму Ацтека дугујемо ацтеском принцу и свештенику који је примио хришћанство. То је Фернандо де Алва Иштлилшочитл који је почетком 17. века забележио много података из историје свога народа.

МЕСЕЦИ АЦТЕКА

1. КИПАТЛИ КРОКОДИЛ	3. ЦАЛЈИ КУЋА	5. КОАТЛ ЗМИЈА	6. МИКИЦТЛИ ЛОБАЊА	7. МАЗАТЛ ЈЕЛЕН
8. ТОЧТЛИ ЗЕЦ	9. АТЛ ВОДА	11. ОСАМАТЛИ МАЈМУН	13. АЦАТЛ ТРСКА	14. ОСЕЛОТЛ ДИВЉА МАЧКА
16. КОСКАКУАУХТЛИ СТРВИНАР	17. ОЛИН ПОКРЕТ	18. ТЕЦПОТЛ КРЕМЕН	19. КИАВИТЛ КИША	20. ШОЧИТЛ АВЕТ

РЕЗУЛТАТИ НАГРАДНЕ ИГРЕ

ЛЕТЕЋИ ЋИЛИМ ВАМ ЈЕ ДОНЕО...

НАСТАВЉАМО СА ОБЈАВЉИВАЊЕМ ИМЕНА НАГРАЂЕНИХ ЧИТАЛАЦА

10 комплета значака:

Милетић Дарко, с. Лисовић, 14д. Барајево, **Мирковић Сања,** Јурија Гагарина 102/69, Нови Београд, **Скелеџија Дарко,** Бате Бркића 24, Нови Сад, **Илић Александар,** Браће Срнића 5/14, насеље Медаковић 3, Београд, **Ђорђевић Небојша**, Призренска 32/9, Борча, **Симовић Никола,** Лоле Рибара 36/21, Чачак, **Аввакумовић Јулија,** Булевар АВНОЈ-а 50/6, Нови Београд, **Попов Милан,** Момчила Радивојевића 30. Земун, **Бошић Иван,** Јурија Гагарина 187/61, Нови Београд, **Пијановић Денис**, Загвозд.

150 разних налепница:

Ђуричић Љиљана, Омера Маслића 4а, Сарајево. **Ковачевић Дарија,** Бул. Јане Сандански 34–2/5. Скопље, **Јосимовић Ружица**, Раковачка 27, Нови Сад. **Алфиревић Антонио,** 4. јули 9, Карловац, **Станковић Тања,** Цанкарјева 54. Нова Горица. **Каролија Душан,** Радивоја Симоновића 10. Сомбор, **Катица Бараћ**, Вијенац Владимира Роловића 11. Осијек. **Рогановић Владо,** Кличево 112. Никшић, Тасић Катарина, 17. октобар 14/38. Смедерево. **Марковић Вељко,** Штросмајерова 18. Винковци. **Благојевић Милан,** Томићева 1. Нова Градишка. **Јовичић Марија,** Нике Максимовића 2/4, Сомбор. **Симеуновић Горан,** Саве Ковачевић 5/12. Земун. **Дојчиновић Дејан,** 9-те бригаде 27/7. Бор. **Вeсковић Бранислав,** ЈНА 8, Панчево, **Ковачевић Мирјана**, Бориса Кидрича 80. Нова Пазова. **Форгач Атила,** Мите Ценића 39. Сомбор. **Јанић Зоран,** Шафарикова 30. Бачка Паланка, **Митровић Слободан,** Матије Гупца 63, Забок. **Зубић Зоран,** Моше Пијаде 11/2. Сарајево. **Палфи Наташа,** Томачево 42/ц, Љубљана, **Дерајић Данијела,** Задругарска 2, сп. 7. бр 51. Земун. **Ћалић Миленко,** Кратка 13. Инђија. **Спасић Мирослав,** Обилићев венац 7б. Инђија. **Игњатовић Валентина,** Бориса Кидрича 57. Бабушница. **Калаш Божица,** Огњена Прице 6/1. Сарајево. **Мутиловић Ениса,** Невесиње. **Ковачевић Сања,** Невесиње. **Вујисић Славољуб**, 27. јули 7, Јајце. Соколова Маја. **М. Митевски 8/6/4, Скопље, Вујатовић Ина**, П. Драпшина 6/3. Книн. **Бегић Нихада**, Рамиза Делахметовића 37. Високо. **Кадић Азра,** Пашагића 13, Високо. **Јанев Васил,** Воденска 2. зг. Б – 1, влез I, стан 5. Карпош IV. Скопље, **Туркић Харис**, Босанска 15. Добој. **Дамева Благица, Разловечко Востание 13/29, Карпош 4, Скопље, Јуришић Мирослав,** Жарка Чуића 10. Карловац. **Драган Ђорђевић,** Први мај 55, Бабушница. **Пешић Радиша,** Мала Крсна. Раља. **Марјански Вујица,** Боре Микина 48/а. Меленци. **Гарај Хрвоје**, Ослобођења 1, Орашје. **Гатал Мирјана,** Партизанска 24. Иванец, **Куштелега Мартина,** Матије Гупца 24. Иванец. **Јосевски Борче,** Бул. АВНОЈ-а 104/4 – 8. Скопље, **Дакић Бранка,** Владимира Веселића 295. Добој. **Тричковић Данијела,** Ивана Милутиновића 51, Лесковац. **Јокановић Марина,** насеље Нерин. ст. бр. 4, Петровац на мору. **Стевић Никола,** насеље Блок, Петровац на мору, **Чабаркапа Биљана,** Режевићи, Петровац на мору. **Дајак Марко,** Г. Г. Дежа 13. ст. 9. Н. Београд. **Главаш-Дотина Анабела,** Џемала Бједића 88/IV, Сарајево. **Јурковић Гордан,** Милана Филиповића 40. Босанска Дубица. **Пилаковић Рефик,** Слободана Јелачића, ламела Б 1/1. Бијељина. **Поповска Ирена,** Горче Петров 26б 1/I, Скопље, **Томановић Милена**, Боре Марковића 10. Београд, **Глишић Милован,** Хероја Дејовића 32/80. Титово Ужице. **Димитров Валентина**, Вељка Влаховића 14. Српски Итебеј. Матовић Александра. Омладинских бригада 156. Нови Београд. **Милетић Владимир.** Дринска 15. Параћин. **Лазић Лидија,** Ђуре Јакшића 2, Смедерево. **Фон Симона,** Пот на Градич 8, Кобарид. **Никитовић Лидија,** Душана Вукасовића 4. Земун. **Самарџић Предраг,** Свиница 66. Градуса. **Анчевска Биргитта,** Разловечко Востание 22/22, карпош 4. Скопље. **Пејак Јадранка,** Весела 134, Бугојно. **Марас Весна,** Партизанска 65. Дубица. **Лилић Тања,** Варешка 61. Београд. **Лазендић Боја,** Светозара Милетића 22. Чуруг. **Џолева Јасмина,** Христијан Карпош 40/12, Штип. **Салатић Милорад,** В. Томановића 43А. Сечањ. **Вуковић Александар,** ВИЈ. VI сак 83. Осијек, **Вирдахић Амир,** Ж. Зрењанина 57. Елемир. **Пејић Дејан,** Јована Поповића 38. Сомбор. **Гламочанин Душко,** Пулска 42. Палић. **Богуновић Гордана,** Гарибалдијева 15. Земун. **Маринковић Марија,** Неготинска 10, Врчин. **Николић Ненад,** Панчићева 2а, Зајечар, **Јукић Сандра,** Млинарска 39, Загреб. **Тркља Бисерко,** Родољуба Чолаковића 17/13. Бијељина, **Неметх Доротеја,** В. Влаховића 2/12. Липик, **Момчиловић Горан,** Брежје 6. Дубрава. **Миклош Мелинда,** Дожа Ђерђа 35. Нови Сад, **Кирилова Катарина,** Браћа Галеви 46. Скопље, **Мирјана Крстивојевић,** Карађорђева 57, ул. I ст. 5. Ваљево. **Варешанин Златко,** Матије Гупца 109, Ђурићи, Гуња. **Буила Јасна,** Николе Тесле 52. Шид. **Димић Никола,** Прилаз ослобођења 16, Задар. **Грбић Наташа**, Трг солидарности 6. Сарајево. **Пауро Еди,** Мунтић 96, Пула. **Штумфол Ерика,** Б. Радичевића 11, Загреб. **Алеш Ерман,** Рожна долина 3. Лесце. **Бабић Ладислав, Јураја Крижанића 24, Вараждин, Станишић Срђан,** Старца Вујадина 4. Земун. **Тодоровић Предраг,** Лењинов булевар 179/V, Нови Београд. **Шторга Рудолф,** Б3– 1/3 – 40. Борово. **Белојевић Виолета,** Фрање Крча 118/1. Земун Поље, **Маринковић Драган,** Бањички пут 54/7. Београд. **Билбија Горан,** Бориса Кидрича 156. Банатско Ново Село. **Андрић Нада,** Петра Драпшина 2. Панчево. **Токић Тања,** Николе Тесле 11, Ада. **Радаковић Лолита,** Сарваш-колодворска 46. Бијело Брдо. **Челебић Милорад,** Пиланско насеље Б. П. 36. Никшић. **Купрешанин Радомир,** Крушковац 40. Медак, **Кнез Дарио,** Ламела Б2 ул. 5 ст 48 Лужани, Илиџа код Сарајева, **Јакша Јулија,** Пушкинова Б – 2. I/29 нас. „11 октомври", Скопље. **Поточник Марјета,** Кочно 10. Лапорје. **Томашевић Ружица,** Косте Јовановића 40 Београд. **Стаменковић Сузана,** Књажевачка 120/17. Ниш. **Атлензида Веледар,** Моше Пијаде Е 1 стан 14. Мостар. **Белановић Ненад,** др Агостина Нета 56/22, Нови Београд. **Чаравеша Весна,** Гандијева 64/46. Нови Београд. **Димитријевић Војислава,** Јелке Радуловић 16. Алексинац. **Милић Саша,** Јужни ред 13. Зрењанин, **Ђурђевић Мирко,** Руже Шулман 18. Зрењанин. **Шекеља Иван,** Врисак б. б. Хвар. **Цанић Татјана,** Луке Туфегџића 14. Шабац. **Гајић Радмила,** Сремска 26/1, Шабац. **Чикић Јелена,** 29. новембра 15/11, Сремска Митровица. **Хаџивидојковић Милош,** Витановачка 44. Београд. **Баба Петар,** Лењинова 6/7. Зрењанин. **Лесјак Марјан,** Прихова 53, Назарје, **Денић Весна,** Станка Пауновића 49а/19. Ниш. **Ђермановић Драган,** Цветко Томић 45/б, Пецка. **Попић Славица,** Шибеничка 20. Осијек. **Симић Оливера,** Југ Богдана 7Б/13. Зрењанин. **Цигановић Весна,** 4 јули 21 19. Зрењанин **Зарић Предраг,** 4. јул 25/11. Зрењанин, **Петровић Рајко**, 29 новембра 34 Сремска Митровица, **Цветичанин Соња,** V – 30/ц – 5, Борово **Анђелковић Боби,** с Мали Јовановац. Крупац **Марјановић Никола,** Ђуре Пуцара Старог 2 Лакташи **Миладиновић Драгана,** Први мај 9, Пећ, **Стошић Александра,** Железничка станица б б Пригревица **Дечковић Бранка.** VI ударне дивизије 26А Комижа Вис **Марковић Јасна.** Н х Албина Херљевића к – 13 (VII/25А), Тузла. **Крунић Јасмина.** Трг братства јединства зграда 5 стан 12, Вршац. **Тарка Златко,** Бориса Кидрича 137. Вуковар. **Павић Драгана,** Светозар Марковић 33/5, Ниш **Херчеп Лев,** с. Цвијећа 18/VII, Дубровник, **Спречкић Мирсада,** Раве Јанковић 97/IV. Сарајево, **Чабрић Данијела,** Михајла Ивеше. 1, III/16. Крагујевац. **Киш Роберт**, Маћаша Брука 5, Суботица, **Штетић Снежана,** Јована Микића 34, Суботица Швертел Стеван. Хајдуково 381/2. Хајдуково. **Стојић Синиша,** Кулиновци 72. Чачак, **Ивановић Данијела,** В. Караџића 11/2 Титоград. **Ђорђевић Слободанка,** Методи Митевски 9–4/5. Скопље. **Врсаловић Антонија,** М. Горког 24. Карловац. **Новак Саша,** Вождова 2/25. Ниш. **Цолнар Катарина,** Горње Мекушје 4а. Карловац.

9 часописа „Ваш Синклер":

Грибајчевић Маја, Жртава фашизма 10/II-44. Сарајево, **Шкугор Ален,** Раде Кончара ц-2/х. Шибеник. **Коцка Горан,** Ново Насеље – Шкаљари Б-1, Котор. **Таталовић Данијела,** Војвођанска 72. Црвенка. **Крешимир Гортан,** Марјановићев пр. 2, Загреб, **Чапеља Желислав,** 29. новембра 39. Стара Пазова. **Селеши Тинде,** Цара Душана 38/А, Зрењанин. **Перовић Иван,** Св. Марковића 1/8. Ниш. **Миленковић Зоран,** 80 Нова 5/1. Београд

21 дело југословенских и светских писаца:

Обрадовић Славиша, Дарданија СУГ-/6, ЛБ–4/3, Приштина. Стојић Жељко, Немањина 45, Титово Ужице. **Гавриловић Сузана,** Цара Лазара 3, Лесковац. **Јанковић Слободан,** Вукасовићева 84/10. Београд. **Пиљаковић Владимир,** Б. Петковића 49. Горажде. **Грешак Горазд,** Сенчна пот 10/а, Порторож. **Ковачевић Зоран,** Таслиџе II бр. 8. Приштина. **Круна Томић,** Саве Ковачевић 76. Бујановац. **Милеуснич Драгомир,** Иве Лоле Рибара 21, Поповац. **Видас Дејан,** Емилија Рандића 18, Ријека. **Андоновски Ведран,** Мраморец 57А, насеље Влае. Скопље. **Шаркић Бранко,** 27. марта 8. Тител, **Мајер Наташа,** Бартолова 86. Криж. **Милијић Радојица,** Грљански пут 23. Зајечар. **Тресиглавић Небојша,** блок „Партизан" кула ц/3, Бачка Паланка. **Опачић Нино,** Адама Дугачког, 29 Бели Манастир. **Милошевић Снежана,** Илинденска 26/13. Крагујевац, **Тодоровић Весна,** Балзакова 59, Нови Сад. **Стањо Вјера,** Чмеликова 52. Јаношик, **Милојевић Ратко,** В. Влаховића 22. Старчево **Лукић Марица,** Сабрије Бурића 1, Брчко.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

10 × 10

ЛОВ НА ГРЕШКЕ

НАЂИТЕ У ОВИМ РЕЧЕНИЦАМА ПОГРЕШНУ РЕЧ

Нешто очигледно није у реду с овим реченицама... али шта? Слагач је, заправо, сваки пут погрешио само у једној речи, заменивши је другом, сличном. Покушајте да исправите ту реч, да би свака реченица добила свој прави смисао.

1. Парови играју крај отворених прозора и сваки час понека лепотица испадне из дворане на улицу.

2. Биоритам се заснива на схватању да се цео људски живот одвија по циркусима.

3. Дужност му је била да први окуша крављу храну, да би се уверио да није отрован.

4. Гледао је мирно, са савременим изразом лица.

5. Репортер је био пун воде и опасно се нагињао на једну страну.

BLORP

6. У Београду је 1948. године, одржана Дуванска конференција.

7. Била је веома нежна према њему, увек га је звала „душо материјална".

8. – Признаћу вам – рече јој он – да сам вас у прво време сматрао за палачинку.

9. Професор већ годинама преноси своје незанимљиво искуство на млађе генерације.

10. Он се брани да није гурнуо противничког играча, већ га је само ударио лопатом по глави.

РЕШЕЊА: 1. лепотица – лоптица, 2. циркусима – циклусима, 3. крављу – краљеву, 4. савременим – самоувереним, 5. репортер – реморкер, 6. Дуванска – Дунавска, 7. материјална – матерна, 8. палачинку – паланчанку, 9. незанимљиво – незамењиво, 10. лопатом – лоптом.

ПРЕ ТРИСТА ГОДИНА РОДИО СЕ БАХ

СЕБАСТИЈАН ЈЕ

1. Свет музике окружује Јохана Себастијана Баха одмалена Рођен је 1685 године у немачком граду Ајзенаху у породици чувеној по музици Бахови су од 16 до 18 века били познати оргуљаши певачи композитори Реч бах (Bach) у Немачкој је дуго била име за музичара Себастијан у десетој години прелази код Јохана Кристофа. старијег брата јер је остао без родитеља Брат му је помогао да савлада вештину свирања на клавсену (претеча клавира)

2. Јохан Себастијан је с лакоћом савладавас сваку композицију коју би му Кристоф дао да увежба За њега су изазов представљали тежи комади које је брат сакривао од њега у орману Мислио је да је Себастијан још мали за њих Дечаку зато ништа друго није преостајало него да ноћу кришом узима од Кристофа те „тешке" ноте и преписује их при месечини За шест месеци их је непогрешиво свирао Композиције је увежбавао кад му брат није био код куће

3. Пошто се Кристофу породица повећала. више није могао да издржава млађег брата. Петнаестогодишњи Јохан Себастијан прелази у Линебург Ту пева у хору школе Св Михајла и тако се издржава. Стиче широка знања о вокалној полифонији. о музици барока црквеног и световног типа. француској опери   У граду Вајмару у који прелази сусреће се с француским оргуљашем Ефлером. Њих двојица се не трпе отпрве.

4. Било је питање части да се докаже ко је бољи музичар – Ефлер или Бах Наметнуло се једино решење концерт на коме ће свирати обојица Бах је победио и показао да је бољи оргуљаш Али ни то му није било довољно Смислио је да Ефлеру да неколико тема на које би Француз свирао своје варијације Исто би то учинио и Ефлер Заказано је музичко надметање Међутим Ефлер се уочи концерта. извукао из града и побегао главом без обзира

СВИРАО КРИШОМ

5. Бах се жени даљом рођаком Барбаром Бах и 1717. добија место кнежевског дворског диригента у граду Кетену. Док је у Вајмару настао највећи број његових дела за оргуље, у Кетену се окреће инструменталним делима. Ту компонује и чувени Бранденбуршки концерт. Барбара умире и он се поново жени Аном Магдаленом Вилкен. Проводио је сате подучавајући Ану музици. Чак је написао и посебне композиције за њу и данас познате као „Свеска Магдалене Бах" које користе студенти.

6. Из првог брака му је остало седморо деце. У другом је имао још тринаесторо. На жалост, само су га два сина надживела. Када је 1723. прешао у Лајпциг, у животу Јохана Себастијана наступа ново поглавље. Док је у Кетену углавном компоновао световну музику, овде је претежно испуњавао поруџбине двеју градских црква. Уз то, Бах је писао и серенаде за аристократске куће, музику за војне потребе, пригодне кантате, дела за свечане приредбе под ведрим небом.

7. Праву величину Баховог музичког генија открива 19. век, односно други познати композитор Феликс Менделсон извођењем Бахове „Пасије по Матеју". То само значи да су савременици поштовали Баха композитора али су га више знали и ценили као извођача. Једном приликом позвао га је на двор и краљ Фридрих Велики. Провео га је кроз све дворске одаје уз молбу да испроба свих седам клавира. Бах је приредио величанствени концерт за краља и његову свиту.

8. Почетком 1749. Бах се разболео, крајем године сасвим је ослепео. Његов ученик и зет Алтникол последњих месеци се није одвајао од Баха. По Јохановом диктату записао је последње мајсторове композиције. Јохан Себастијан Бах умро је 28. јула 1750. За собом је оставио, бар од оног што се сачувало, око 300 духовних и 20 световних кантата, фантазија, прелудијума, токата, фуга, свита и много концерата. Између осталих Мису у ха молу, Кантату за кафу, Уметност фуге за клавир.

ХИТ

ГРЕМИ ЈЕ МУЗИЧКИ ОСКАР

ВЕЋИНА ТРОФЕЈА У РУКАМА ЦРНИХ УМЕТНИКА

Сваке године крајем фебруара Америчка Национална академија снимательских уметности и науке додељује своје награде. Признања названа Греми подједнаког су угледа као и филмски оскари и значе круну у каријери сваког певача или групе. Овог пута жири се одлучио (што последњих година и није реткост) за многе црне уметнике: међу славодобитницима су Тина Тарнер, Поинтер Систерс, Чака Кан, Принц, Лајонел Ричи, Били Оушн и Мајкл Џексон. Образ „беле музике" спасили су Синди Лопер, Брус Спрингстин, Дејвид Боуви и Фил Колинс.

Приликом таквог славља увек остану забележене изјаве победника. И ми их преносимо:

Тина Тарнер: „Ово ни у сну нисам очекивала. То је прави шок и то у старе дане. Добро је, ипак, пошто ми није преостало још пуно времена".

Лајонел Ричи: „За трофеј морам наћи специјално место у мојој кући. Жена ће имати пуно посла око тога".

Чака Кан: „Мрзим категоризацију и било какву врсту упоређивања. Не могу да тврдим да ми ово не прија".

Синди Лопер: „Ко би рекао! Пре две године нико ми није давао ни најмање шансе"

РЕКОРДИ

ЧУДНЕ ЧИЊЕНИЦЕ

Греми трофеј Ролингстоунси никада нису освојили. Боб Дилан је први добио тек 1979. док је Елвис за живота добио само три и то у категорији „најбоља религиозна интерпретација"!

СКРОМНОСТИ

ЈА САМ ПОЧЕТАК

Недавно је Литл Ричард гостовао у Лондону, не да би певао већ да би промовисао своју биографију „Живот и време Литл Ричарда". Тим поводом је рекао: „Ово је једна од најважнијих књига у историји света. Књига обухвата баш све. Ја сам квазар, једна од најсјајнијих звезда у космосу. Многи су ме имитирали. Хендрикс је био мој гитариста, на мени су учили Битлси, Џегер, ја сам лично учио Тину Тарнер да пева. Мој је и Џемс Браун. И шта сам онда ја него њихов почетак краљ лично"

ГРЕМИ ДОБИТНИЦИ 1985.

(титуле се односе на период фебруар 84–85)

Сингл године: „Шта љубав има с тим" – Тина Тарнер
Албум године: „Не могу успорити" – Лајонел Ричи
Песма године: „Шта љубав има с тим" – Тина Тарнер
Нови уметник: Синди Лопер
Женска интерпретација: „Шта љубав има с тим" – Тина Тарнер
Мушка интерпретација: „Упокос свих разлика" – Фил Колинс
Вокална изведба, група: „Скочи" – Поинтер систерс
Женска рок интерпретација: „Боље буди добар према мени" – Тина Тарнер
Мушка рок интерпретација: „Плес у тмини" – Брус Спрингстин
Најбоља рок интерпретација: „Пурпурна киша" – Принц
Најбоља женска ритам и блуз интерпретација: „Осећам за тебе" – Чака Кан
Најбоља мушка ритам и блуз интерпретација: „Карибанска краљица" – Били Оушн
Најбоља ритам и блуз песма: „Осећам за тебе" – аутор Принц
Најбољи албум филмске музике: „Пурпурна киша" – Принц
Видео: „Дејвид Боуви" – Дејвид Боуви
Видео касета: „Прављење трилера" – Мајкл Џексон
Омот сезоне: „Она је тако необична" – Џанет Пер
Продуценти године: Лајонел Ричи и Дејвид Фостер

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

– Бити стварно значајан подразумева да си у положају да твоје песме слушају људи без обзира хтели то они или не. Све остало што се подразумева под појмом „значајан" нема исту вредност

Мориси (The Smiths)

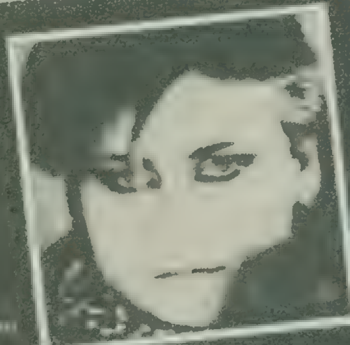

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

ЊЕНИ ЧАСОВИ

[illegible] углед [illegible] од најбољих [illegible] музике. С лакоћом пева [illegible] што баш и није одлика данашњих (уско специјализованих) певача. На питање да ли је икада школовала глас Алисон одговара

– Имала сам само два [illegible] првог сам избачена пошто [illegible] цигарету а са другог побегла [illegible] стигла у биоскоп!

СВАКА СЛИКА ПРИЧА

МАНДАРИНА И БАНАНА

На овој слици тешко ћете распознати Оливера Мандића и Марину Перазић али ипак су то они: композитор се оденуо у модерног Лоренса од Арабије а популарна певачица у пилота двомоторца. Њихова прва сарадња је нови хит „Мандарина и банана". Остаје да се види како ће се „прерушити" за следећу песму

СВЕ ПЛОЧЕ

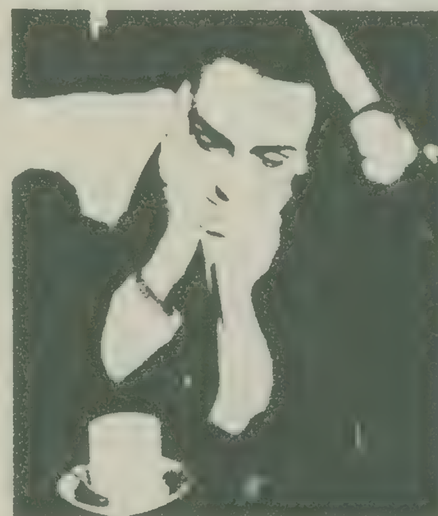
JUDAS PRIEST (Џудас Прист)

„Rocka Rolla" (Gull, 1974)
„Sad Wings Of Destiny" (Gull, 1975)
„Sin After Sin" (CBS, 1977)
„Stained Glass" (CBS, 1978)
„The Best Of..." (Gull, 1978)
„Killing Machine" (CBS, 1978)
„Hell Bent For Leather" (Columbia, 1978)
„Unleashed In The East" (CBS, 1979)
„British Steel" (CBS, 1980)
„Point Of Entry" (CBS, 1980)
„Hero, Hero" (Gull, 1981)
„Screaming For Vengeance" (CBS 1982)
„Defendrs Of The Faith" (CBS, 1984)

Неке од ових плоча у Југославији објавио је „Suzy".

КО ЈЕ...

СТЕФАН ТИН ТИН ДАФИ?

ШЕСТИ ДУРАН

Последњих месеци на топ-листама запажено место заузима песма „Пољуби ме" мало познатог Стефана Дафија. Ко је он? Име му мало значи док се боље не присетите прошлости популарне групе Дуран Дуран. Он је човек који је са Џоном Тејлором крајем седамдесетих у Бирмингему основао данас изузетно популаран састав. Поставу је напустио пре објављивања песме „Планета земља" убеђен да изабрани музички правац није онај који су на почетку договорили

Стефан тада нестаје. Сада је признао да је три године провео у продуцирању плоча малих група, правио песме у духу шездесетих година, бавио се дизајном (сам себи направио омот за будући албум „Успони и падови") а истовремено завршио циклус црно-белих фотографија и планира изложбу тих радова.

Зимус је закључио да је време за „излазак из сенке". Узео је и надимак Тин Тин. Повратак „шестог Дурана" није остао незапажен.

МОНОЛОЗИ: МИК ЏЕГЕР

НИСАМ БАШ ЗА КЊИГЕ

– О мени и групи Ролингстоунс написано је, колико сам упознат, само на енглеском језику 50 књига. Тај податак је изненађујући ако се има у виду да ми нисмо знали за писање тих књига осим у пар случајева. Лично, никога не бих саветовао да их чита. Можда су две добре и истините, остало је гомила измишљотина. Свестан сам да је наша каријера била бурна и давала повода за разне приче али то између корица изгледа сасвим погрешно и могло би лоше да утиче на младе који нас не знају и није им јасно време у коме смо се ми појавили и постали познати.

Криво ми је, такође, што знам да је гро књига исписано са јединим намером: згрнути паре на нашем имену. То није у реду.

„Бригадон" (сасвим десно) после урагана у Аустралији код Бризбена

ЗАБАВНИК НА „БРИГАДОНУ"

ЛАЂА КОЈОЈ ЈЕ СВЕТ МАЛИ

У СПЛИТСКОЈ МАРИНИ ПРЕЗИМИЛИ СУ ЏОЗЕФИН И ЏЕРЕМИ ХАЛ, СУПРУЖНИЦИ С НОВОГ ЗЕЛАНДА, КОЈИ СУ НАУМИЛИ ДА ОПЛОВЕ ЗЕМЉИНУ КУГЛУ. ВЕЋ СУ ПРЕШЛИ ПОЛОВИНУ ПУТА

Џозефин и Џереми Хал на прамцу своје лађе у сплитској марини. „Бригадон" је једрењак направљен 1971. године. Халови су га купили од Холанђанина Ван де Штата који живи на Новом Зеланду. Лађа је дугачка 13,6 метара, широка 3,9 метара, кобилица (део брода испод воде) је два метра, а јарбол се уздиже 15 метара изнад палубе...

Они су вам на трећем гату. Видећете зелену бродицу. Погледајте она два јарбола што се сјаје и штрче а на њима новозеландска и наша застава. То је „Бригадон" – упутио ме морнар сплитске марине.

Крочио сам на мостић кад се кроз узак отвор кабине промолио вижљаст човек препланулог лица. Џереми Хал. Силазим за њим низ стрме дрвене степенике у утробу једрењака. Упознајем се са Џозефин. Имају госте. Звонко, Сплићанин који ради у Јадранској слободној пловидби и његова девојка, Новозеланђанка југословенског порекла која тренутно борави код рођака у Сплиту.

Седимо и разговарамо у највећој соби једрењака. Ово је и гостинска и дневна соба и трпезарија и кухиња. Све на десетак квадратних метара. На средини сто окружен удобним клупама прекривеним јастуцима, у једном углу шпорет на плин, фрижидер и судопера, у зидове од дрвета усечене полице пуне књига... Кроз врата на дну просторије улази се у одаје за спавање и одмор. Једрењак „Бригадон" је, од маја 1983. године, дом супружника Хал.

Обећање вереници

– Кад сам пре тридесетак година срео Џозефин, рекао сам јој да ћемо кад-тад опловити свет – започиње причу Џереми.

Пре тридесет година Џереми Хал је био млади официр Ратне морнарице Новог Зеланда. Служио је осамнаест година, постао заповедник брода, стручњак за борбу против подморница, унапређен у капетана корвете! Године 1965. све је изненадио кад је напустио војску и вратио се на очево имање, фарму Нослин, недалеко од града Крајстчерча на новозеландском јужном острву.

– Обећање које сам као момак дао Џозефини нисам заборавио. Док сам се труцкао на трактору и шишао овце, маштао сам о путу око света.

Сан је почео да се обистињује 1980. године. Халови су продали трећину имања (њихова фарма се простире на 260 хектара на којима пасе две хиљаде оваца) и купили једрењак „Бригадон".

Судар с китом

Поверење искусног капетана Хала „Бригадон" је стекао већ на пробном петомесечном путовању око јужнопацифичких острва. Џозефин и Џереми били су сами на лађи усред океана. Запамтили су ноћ кад се брод засљуљао после жестоког удара. Ноћ је била ведра да су се виделе све звезде а пун месечев колач осветљавао пучину као стидљиво сунце сакривено за облаке. Џереми је десетак метара од бока лађе угледао чудовиште које ваља океан. На том месту је шикнуо водоскок... Сударили су се с китом. Да је „Бригадон" саг-

ДНЕВНИК

Џозефин и Џереми Хал уредно воде дневник о свом путу око света. Пре поласка на пут договорили су се са организацијом Црвеног крста на Новом Зеланду да шаљу извештаје са свог пута. Хонорара за овај рад одрекли су се у корист гладне деце. До сада је на овај начин прикупљено око 4.000 америчких долара. Кад се врате с пута, намеравају да напишу и објаве књигу.

Приликом нашег сусрета у Сплиту договорили смо се да се јаве „Забавнику" из неке земље и опишу своје пустоловине. Нестрпљиво очекујемо извештај са једрењака „Бригадон".

рађен од било ког другог материјала а не од гвожђа, распао би се од тог ударца.

– Силна је ово лађа – каже Џереми.

У мају 1983. године Џозефин и Џереми су били спремни за пут око света. Пронашли су човека коме су поверили управљање фармом док се не врате. „Бригадон" се пуним једрима отиснуо у свет.

– Не можемо да се похвалимо да нам је почетак био срећан. Запловили рантска врата упловио је у Јадранско море и усидрио се у Будви, 15. октобра прошле јесени. Развио је једра пловећи Бококоторским заливом, крај Дубровника, да се 4. децембра 1984. скраси у новој сплитској марини. Џозефин и Џереми презимили су у Сплиту и ту смо их пронашли првог пролећног дана ове године док су се спремали да крстаре Јадраном.

У мају ће се навршити две године како су кренули на пут око света. До сада су препловили 23.000 морских миља, а то је отприлике половина њиховог пута око света.

ОД МАГЕЛАНА...

Фернандо Магелан, португалски морепловац, први је човек који је кренуо на пут око света. Исповио је са пет бродова из Санлукара 1519. године. Пловио је дуж обала Јужне Америке и кроз пролаз који је касније, по њему назван Магеланов пролаз, доспео до Тихог океана. Магелан није доживео да оплови читаву Земљину куглу. Погинуо је у борби с домороцима на острву Мактан, 27. априла 1521. године. У Португалију се из Магеланове флоте вратио само један брод под заповедништвом Хуана Себастијана де Кано (6. септембра 1522. године).

Наш књижевник и познати морепловац Јожа Хорват обишао је Земљу својом „Бесом" од 30. августа 1965. до 4. јула 1967. године.

смо поред Аустралије и таман кад смо застали да предахнемо у једној марини близу Бризбејна, доживели смо нечувени бродолом. Однекуд је налетео ураганскиi циклон кад му време није. За ноћ је пало тридесет литара кише по квадратном метру. Јахте у марини освануле су жалосне као да су их читаве ноћи тукла торпеда. „Бригадон" је опет преживео захваљујући својој челичној грађи. Ипак, оправка је трајала седам недеља.

Оправљени „Бригадон" пловио је ношен ветровима Индијског океана, минуо Божићна острва, стигао до Маурицијуса, обала Африке... Посада је опловила Рт добре наде, ушла у воде Атлантика и презимила у Кејптауну. Пролеће 1984. године прошло им је у пловидби преко Еквадора, поред Ускршњих острва, Свете Јелене и Азора. На овом делу пута поставили су и један рекорд: били су непрекидно 28 дана на океану, односно пловили без иједног пристајања, од Ускршњих острва до Азора.

Лето 1984. је почело кад је „Бригадон" кроз Гибралтарски теснац уловио у Средоземље, најћудљивије и за једрење најнеповољније море. Ветрови се сваки час смењују.

Прошлог лета „Бригадон" је пристајао у луке на Малти, Криту, Родосу, на турској обали, Пелопонезу... После Крфа, кроз От-

Пераст, најлепши на свету

За две године Халови су једрили на сва три океана, препловили десетине мора, али тврде да лепшу обалу од јадранске још нису видели. Најлепша лука за њих је јужноафрички град Кејптаун, а најлепше насеље Пераст у нашој Боки.

Следеће зиме адреса Џозефине и Џеремија биће: „Бригадон", Канарска острва.

– Деца нам редовно пишу и кад имају времена посећују нас у светским лукама у којима се дуже задржимо. Имамо три кћери и сина: Ђулија, Дебора, Филипа и Питер. Сви су одрасли и раде.

Џереми Хал је недавно напунио 56 година. Њихова средња кћи Дебора је учитељица и наследила је највише пустоловног духа од родитеља. Пре неколико година обишла је читав Нови Зеланд на магарцу.

Џозефин и Џереми напустиће Јадран баш у време кад буде изашао овај број Забавника. Чекају их Британска острва, Скандинавија, Јужна Америка... Планирали су да се, ако их ветрови буду служили као до сада, врате на своју фарму у децембру 1987. године.

Дарко Чварковић

ЛЕГЕНДА О ХАСАН-ПАШИ ПРЕДОЈЕВИЋУ

ЕТО КНЕЖЕ, НЕКА ТИ ЈЕ ТЕЖЕ!

НА ПРИМЕТНУ ГОМИЛУ, НЕДАЛЕКО ОД БИЛЕЋЕ, СВАКИ НАМЕРНИК И ДАНАС БАЦИ КАМЕН УЗ РЕЧИ: „ЕТО, КНЕЖЕ, НЕКА ТИ ЈЕ ТЕЖЕ!"

У источној Херцеговини, тачније на подручју данашње општине Билећа, у народу и данас траје легенда за коју многи у овом крају тврде да је истинита.

У уској котлини, у коју се данас угнездило село Пријевор, живела је некад давно породица Предојевић. Домаћин породице био је сеоски кнез који је имао седам синова. Заједно са њим у домаћинству живела је и његова снаха, удовица која је имала само једног сина.

Једнога дана дошли су Турци и отпочели да скупљају данак у крви. Породица Предојевић је морала да да једно мушко дете. Кнез одлучи да у Цариград, у коме су деца васпитавана да постану јаничари, пошаље јединца своје сироте снахе. Узалудна су била сва њена преклињања. Реч домаћинова, а уз то и кнежева, морала се слушати и поштовати.

Мајчино срце није могло да се помири са суровом стварношћу. Уз плач и кукњаву ишла је за караваном који јој је заувек одводио сина у далек и непознат свет, преклињући стражаре да јој врате јединца. Бичевана стражарским камџијама, уморна од дуга пута и сломљена од сазнања да губи сина, проклињала је злу судбину...

„Тешко мени худој!", изговорила је на месту које се и данас зове Худо поље. „Куку мени коротној!", завапила је на тлу данашњег села Корита. „Јао мени каменој!", крикнула је на месту које се данас зове Камено брдо, и тако редом до Чемерна, где је залелекала: „Чемер мајци до века!". Ту је исцрпљена пала и, док је караван одмицао низ друм према Фочи и даље према Цариграду, имала је још само толико снаге да довикне: „Сине, не заборави мајку".

У Цариграду је Ненад Предојевић, како се према причању дечак звао, пошто су га потурчили и дали му име Хасан, свакодневно испољавао изванредну бистрину, сналажљивост и храброст. Брзо је учио и још брже напредовао у јаничарској војсци, да би коначно доспео до положаја паше. Међутим, своје родно село, мајку и бездушног стрица није заборавио.

Једнога дана стигао је са великом војском у свој завичај. Одмах је наредио да му доведу стрица који је још био сеоски кнез. Кад је чуо да му је братић постао велики војсковођа и да га зове, кнез се силно обрадовао. Али његова радост била је кратког века. При сусрету са Хасан-пашом Предојевићем, потрчао је да га загрли, вичући: „Ја сам онај који те је усрећио".

За својевремену бездушност кнез је био – сурово кажњен. Паша је, наиме, наредио да одмах буде каменован. На живог кнеза наваљена је гомила камења. Хасан-паша

Илустровала Босиљка Кићевац

Предојевић оставио је поруку да свако ко туда прође мора да баци по један камен.

И заиста, на велику камену гомилу која се налази на тромеђи данашњих села Богдашићи, Бијела Рудина и Пријевор многи пролазници и данас бацају камен уз узвик: „Ето, кнеже, нека ти је теже!" Народ ту велику наслагу камења зове Приметна гомила, зато што се на њу одувек само приметао, а због веровања у проклетство никада са ње није однео ниједан каменчић.

Хасан-паша Предојевић је потом пронашао своју мајку, али тек кад јој је показао ожиљак од опекотине на левој руци, који је носио још од најраније младости, старица се уверила да је он заиста њен син.

У спомен на своју мајку, Хасан-паша Предојевић је у родном селу подигао цркву и чатрњу, у којој се сакупљала кишница која је у безводној Херцеговини коришћена за пиће, а у Билећи џамију која је била његова задужбина. Црква у Пријевору је већ порушена, а џамија сачувана. Има јединствен, четвртасти минарет, а изнад улазних врата у цркву насликан полумесец – симбол ислама и крст – симбол хришћанства. До данашњег дана сачувана је и чатрња из које становници села Пријевора узимају воду и зову је Предојевића чатрња.

Хасан-паша Предојевић је, иначе, историјска личност. Погинуо је приликом опсаде Сиска на Купи, 2. јуна 1593. године.

Забележио
Шћепан Алексић

Ник Лектринс

ОРТВАЈНОВА АФЕРА

БОРБА ИЗМЕЂУ БУЛА МИНИТЕ И ДИЈАНЕ ТАНЕР ИЗАЗВАЛА ЈЕ НАЈВЕЋЕ ИНТЕРЕСОВАЊЕ ПУБЛИКЕ И ЗНАЧАЈНУ ПРОМЕНУ ЗБОГ КОЈЕ ЋЕ СВАКАКО УЋИ У ИСТОРИЈУ

На табли за посетиоце затрепта најава: Мивани Конин, 27 хонора. Притиснух дугме. Тродимензионална пројекција судије из Момбасе појави се у мојој радној соби на сателиту.

– Уживаћемо у лепом политичком двобоју, зар не? – рече Конин.

Иако је Врховни судија светских избора имао 27 хонора, није се држао званично. Није испитивао. Зато сам га известио да је изборна комора спремна.

– Нова опрема за пријем и пребројавање гласова је испробана. Цела изборна емисија – песме двају политичара, научна и уметничка пропаганда и операције сабирања трајаће само четрдесет минута.

– Људе је све теже придобити да гласају – уздахну судија. – Надајмо се да ће Танер и Минита привући публику. Њихови политички програми прилично су узбуркали духове.

– Демоскоп тврди да су заинтересовали 37 одсто бирачког тела.

Опростио сам се од судије и укључио трећи канал. Време избора користи се за важна саопштења.

Савет за рад саопштава: запошљавање и даље зависи од степена знања и поштовања, односно хонора, али због дефицита радних места хонори ће се убудуће давати и за разне приватне делатности хуманог карактера. И даље остаје на снази право неограничене потрошње средстава за живот.

Извесни Салватор Камусо, 12 хонора, тражи десет хиљада добровољаца из разних крајева света за експерименте против непријатних снова животињског порекла.

Требало је да још једном разговарам и са увређеним Ортвајном. Директор сателита Матијас Ортвајн, 16 хонора, покушао је приликом нашег првог сусрета да се понаша према мени као наредбодавац. Лепим али одлучним речима морао сам да га упозорим да као Главни контролор технике избора, са 21 хонором, нисам његов потчињени.

Успоставио сам везу са Ортвајновом куполом. Изишао је. Нема га ни у дворани за медитацију у којој се окупило велико друштво због изборних опклада. Био сам упоран. Нађох га најзад тамо где му није место – у изборној комори.

Нећемо дизати узбуну

– Одмах дођите овамо! – викну Ортвајн кад уђох у траг његовом сигналу. – Нисте обавили посао како треба!

Позвао сам помоћника Исендика да ме прати али и да ми буде сведок. Ставили смо маске и ушли у комору. Ортвајн је нешто петљао око регулатора азота. Поред њега је био виши техничар Лутмер, 7 хонора.

– Струјање азота јаче је у овој просторији за 6 ендјуса! – урлао је Ортвајн кроз маску. – Да Лутмер није случајно то приметио на контролној табли командног моста, могли бисте да пљунете на резултате избора!

Лутмер потврдно климну главом. Он је проверавао климатске и друге услове за рад свих рачунара на сателиту.

Илустровао Михаило Ђоковић Тикало

– Каква неодговорност! – настави да виче Ортвајн. – Због оваквог пропуста подноси се оставка!

Исендик приђе регулатору да га подеси на нормалан проток. Псујући и млатарајући рукама Ортвајн изиђе из коморе. За њим, слежући раменима као да ми се извињава, изиђе и Лутмер.

Ортвајн је, на основу прописа о безбедности, имао право да уђе где гођ хоће на сателиту, али не памти се да је неко без Главног контролора ушао у изборну комору. За незване госте постављају се замке. Извадио сам детектор из џепа усмеравајући га према затварачима осетљивим пријемника. Свуда се појављивао танак светлосни лук, знак да поклопац није отваран. Свуда, осим на кутији у којој се налазио цилиндар за сабирање гласова Дијане Танер.

Исендик пажљиво отвори поклопац и извуче цилиндар. На улазу уређаја била је убачена трансмисиона буба величине зрна грашка!

– Паразит је повезан са Ортвајновом куполом! – рече Исендик. – Мораћемо ово да пријавимо као покушај фалсификовања избора.

Исчупао сам бубу и умирио Исендика:

– Нећемо сада дизати узбуну. Упропастили бисмо изборе. Осим тога, нека Ортвајн верује да може додавати гласове Дијани Танер. То ће олакшати посао истражним органима.

Зов дивљине

Кад смо се вратили са овог неочекиваног посла, изборна емисија већ је била у току. Политички двобој између Була Мините и Дијане Танер новинари су злобно назвали „борба између протеинаца и марсоглаваца". Минита је предлагао да се буџет од 1200 мега-робота утроши на истраживање хране нових квалитета, Дијана Танер се залагала да се тај светски вишак енергије утроши за подизање сталних насеља на Марсу.

Коцка је одлучила да Минита пева први. Док је певао, ређале су се сцене банкета срећних људи који једу ћаскајући, плодови нових воћака, тањири са примамљивим печењем и сосовима. Жене су нудиле деци кришке зрелих лубеница, живахни старци испијали разнобојне сокове. Песма је била пуна речи сладак, сочан, меден, слан, млечан... Испред екрана су се ширили опојни мириси јела. Основне боје: зелена, светлоплава и наранџаста. Што се тиче музике, Минита се ослањао на виоле, чело и двоструки саксофон.

Нешто старија Дијана Танер веровала је да ће јој помоћи пропаганда типа „зов дивљине". Користила је претежно бубњеве, трубе и оргуље. Боје: јаркоцрвена, космичка црна и жута. Певала је високим тоновима. Најчешће речи биле су продор, далеко, изазов, снага, напред, борба, стремљење... Док је певала, ракете су парале небо, астронаути скакали по астероидима, а роботи у фабрикама на Месецу моћним млазевима секли и заваривали огромне плоче. Све се смењивало у складу са песмом драматичног ритма. Испред екрана су се ширили опори мириси сагорелог машинског уља, зноја и ракетних гасова.

После наступа политичара њихови научни сарадници објашњавали су и хвалили добробит коју свету нуди један, односно други програм развоја. То је био најдосаднији део емисије. Нису се прославили ни уметници који су направили карикатуре кандидата. Рука чувеног Глауфуса из Лондона неукусно је удебљала Миниту приказујући га као политичара који на питање једе ли човек да живи или обрнуто, одговара забадајући виљушку у тањир макарона. Велики Лу Чи из Шангаја исмејавао је, без много маште, Дијану Танер приказујући је како немилосрдно муштра колонисте по пустарама Марса.

Уследио је позив за гласање. У прорез испод екрана Исендик је избацио своју плочицу и притиснуо црно дугме – гласао је за Дијану Танер. Истим поступком, притиском на бело или црно дугме, гласало се на Земљи, на Месецу и по многобројним фармама – сателитима.

Ја, као стогодишњак, нисам гласао.

Идем далеко!

Резултати избора објављени су одмах, врло парадно. Због неочекивано великог учешћа бирача – 1.458.843.220 гласача или 47,32 одсто изборног тела – било је разлога за славље! Најбољи одзив откако је свет уједињен! Чак су и Европљани, иако им је изборна емисија падала у четири часа ујутро, показали велико интересовање. Гласао је сваки трећи.

Предизборна прогноза потпуно је омануда. Кандидатима су даване подједнаке шансе а победио је Бул Минита са 916.007.657 гласова или 62 одсто. Убедљива победа!

Успоставио сам везу са Врховним судијом Конином. Уживао је у јутарњем сунцу седећи у малом врту на морској обали. Кад сам га известио о Ортвајновом прекршају, прилично се изненадио.

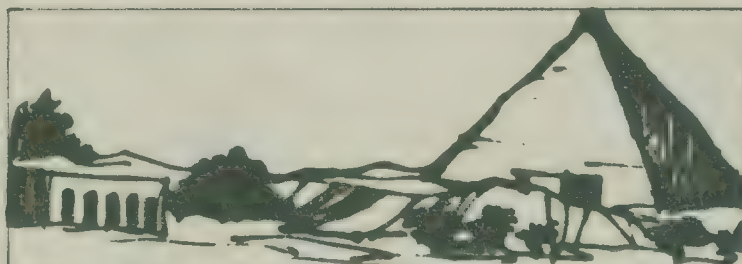
– Ортвајна ће казнити, али случај ће изазвати велике расправе, можда и промене.

Конин је био у праву. Још док је Ортвајново суђење било у току, промењен је изборни систем. У финалу ће убудуће учествовати четири кандидата а буџет од 1200 мегаробота подели ће се између два првопласирана. Тако ће бити мање политичких трвења и искушења да се и нечасним средствима утиче на изборе.

Ортвајн и десетак високих стручњака који су били у дослуху с њим оштро су кажњени. Скинути су са руководећих дужности и враћени на нулу. Али, они су били задовољни јер је њихова афера променила изборни систем. Изишли су из суднице узвикујући прве речи програма Дијане Танер: – Велики изазов! Нови домети! Идемо далеко!

У неку руку, био је то знак да је већ почела кампања за следеће изборе.

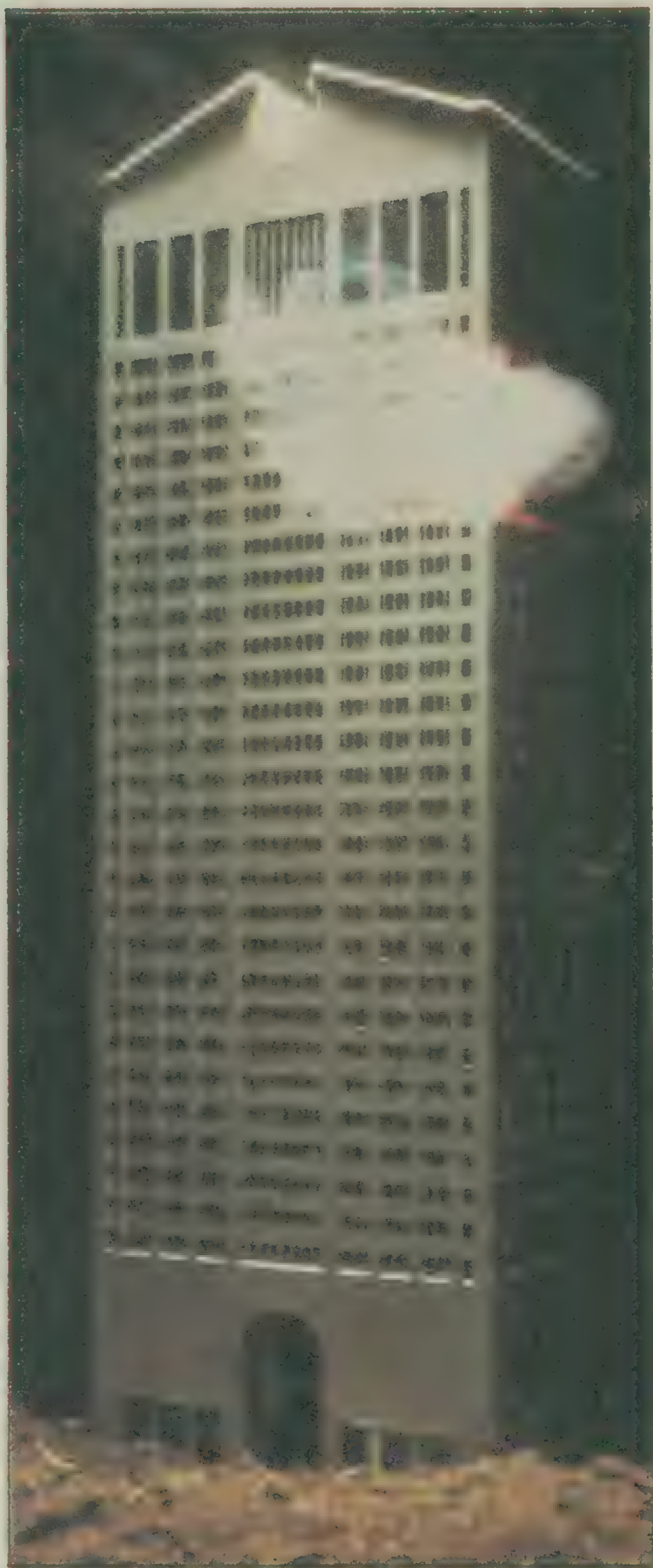
УКРШТЕНЕ РЕЧИ

АУТОР ВеМак	ИМЕ ФИЗИЧАРА АЈНШТАЈНА	ВИДИ СЛИКУ!	ФИЛМСКИ ГЛУМАЦ („РАЈ МОЖЕ ДА ЧЕКА")	ФИЛМСКА ГЛУМИЦА МАЊАНИ	ПЛИВАТИ ИСПОД ВОДЕ	ГРЧКЕ БОГИЊЕ ОСВЕТЕ	МЛАДУНЧЕ СРНЕ
СЛИКА ИЗРАЂЕНА ВОДЕНИМ БОЈАМА							
ЖЕНСКО ИМЕ							
СТАНОВНИК БОРА							
ВРСТА МАЧА / ЗНАК ЗА ФОСФОР				ДРУГЕ / 24. И 29. СЛОВО ЋИРИЛИЦЕ			
РТ							РАДНИЦИ КОЈИ РАДЕ У АЛАТНИЦИ
ПУКНУТИ / АРТИЉЕРАЦ, ТОПНИК							
НАШ РВАЧ ПЕТНОВИЋ	ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА			„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"	СЛИКАР ГРЕКО / ЛОВАЧКИ ПАС		
ПОБЕДА У ШАХУ				„ЈОД" / УДАРАЦ У БОКСУ		„АМПЕР" / ДУГО БИТИ НА ЗИМИ	
ГЛАСАЧ (ЛАТ)							
ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА			ВОЉАН, РАСПОЛОЖЕН / ХИРУРГ				
ЈЕДНО ИНДИЈАНСКО ПЛЕМЕ							
„РЕЗЕРВНИ АЛАТ И ПРИБОР"				КАМЏИЈА / ЗНАК ЗА РАДИЈУС			
ЗБИРНА ИМЕНИЦА ОД БУРЕ	ИМЕ ГЛУМИЦЕ ИСАКОВИЋ						
УЗВИК ЗА ВАБЉЕЊЕ ГУСАКА И БУРКИ				СУКРВИЦА ИЗ РАНЕ / ДРВЕНИ ПЛУГ			
ЛУПАТИ, МЛАТИТИ							
ЗЕМЉОРАДНИЦИ							УЗВИК БОЛА
ПРВО СЛОВО АЗБУКЕ		ОМЕР ЛАТАС / НУЛА			ВАЖАН ЗАЧИН / „ТЕСЛА"		
ФИЛМ ПО РОМАНУ ДОБРИЛА НЕНАДИЋА							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ДАКТИЛОГРАФ

МАНТИЛ ЗА ПРАВЉЕЊЕ КИШЕ

ЛУЦКАСТИ ПРОНАЛАСЦИ

МОЖДА ЋЕМО ИХ ЈЕДНОГ ДАНА ЗАИСТА НАВЕЛИКО УПОТРЕБЉАВАТИ: СТОЛОВЕ КОЈИ СЕ ОДАЗИВАЈУ НА НАШ ПОЗИВ, ЕЛЕКТРОНСКЕ БАШТОВАНЕ, МУЗИЧКЕ ЧИЗМЕ...

У марту ове године у Милану је одржана изложба на којој је приказано тридесет предмета, а за неке од њих могло би се рећи да су у најмању руку необични. За сада су све то само прототипови, али није искључено да ћемо једном заиста и почети да их употребљавамо. Буде ли тако, живот нам више сигурно неће бити сасвим исти.

Зашто бисмо, рецимо, довека морали да се бринемо око цвећа? Уместо нас то би могао да ради електронски баштован. Овај уређај је осетљив на промене влажности земље и у одсудном тренутку помоћу две лампице упозорава заборавног власника да је време за заливање. То би била једноставнија и јевтинија варијанта овог уређаја. Нешто више кошта „баштован" који је повезан и са електричном пумпом: а цвеће ожедни, баштован га сам залије.

Музичке чизме, као што им име каже, служе за свирање. Корачајући, власник производи одређене ноте: какав ход, таква мелодија. Међу тридесет изложених било је и мање маштовитих, али зато нешто практичнијих изума: електронски ретровизор који се у часу када на њега падне светлост фарова другог аутомобила аутоматски помера, а затим када могућност да возач буде заслепљен прође, враћа у првобитни положај. Светлећи сигурносни каиш који никада не светли узалуд: заблешти тек када га власник закопча. Џепна пумпа за бициклисте по имену „пуф-пуф".

Можда ћемо једнога дана заиста куповати неутралну храну Ђорђа Рајмондија: без укуса, мириса и боје. Израђена је на бази протеина из соје, а укус, мирис и боју давали бисмо јој сами, по жељи (Рецепт будућности могао би да изгледа овако: пакет неутралне хране, три капи црвене боје, пола кашичице циметовог укуса, седам капи јабучног мириса = црвена пита од јабука.)

Ко зна, можда ће и осећај да си у другом стању заиста моћи да се купи (под условом да ти је до њега). У сваком случају, Ан-Клод Јејтс патентирала је вештачки стомак који се причвршћује око струка девет месеци жена осећа све што и права трудница.

Фирма „Алкимија" изложила је сто који одговара на позив власника. То је, биће, почетак. Једног дана разговараћемо са столицама, креветима и осталим намештајем.

Кишни мантил који у недостатку праве, уз помоћ оптичких влакана, производи лажну кишу: нема капи, али зато изгледа баш као да падају. Шта је киша без мало грмљавине и покоје муње? Мантил за прављење кише прави и то: има уграђено електрично коло које производи звуке грмљавине и блесак муње. Није нарочито корисно, али може да буде забавно.

Зове се „AT & T bilding" и требало би да служи као украсни предмет. Ствар је у томе што овај украс у облику небодера све време гори пламеном који изгледа застрашујуће стварно. Ко воли пожаре, волеће ваљда, и овакве украсе.

Звучна разгледница свидела би се вероватно свима. Изгледа као да је обична, с тим што је у њу уграђено мало електронике и једно електрично коло који су програмирани да понове одређену поруку. Прималац само притисне дугме и саслуша шта синтетизовани глас има да му пренесе. (Било би весело кад би једног дана џак пун оваквих разгледница пао, а оне све у исти мах почеле да брбљају.)

М. Илић

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

ДОЋИ ЋУ ОДМАХ ПОСЛЕ РУЧКА!
ЖАО МИ ЈЕ, АЛИ НЕ ДОЛАЗИ ДАНАС!

ШТА КАЖЕШ?
ДА НЕ ДОЛАЗИШ ЈЕ Л' ИМАМ САСТАНАК СА БАЏОМ!

ПОЗВАЛА САМ ГА ПОСЛЕ ПОДНЕ КОД МЕНЕ!
!

ОДМАХ СЕ ВРАЋАМ!
?
?
© 1985 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

... И ДА СЕ НИСИ ПРИБЛИЖИО ЊЕНОЈ КУЋИ!

ИПАК **ЈА** ДОЛАЗИМ ПОСЛЕ ПОДНЕ!

ЖАО МИ ЈЕ, ПОПАЈЕ!
ШТО СИ ТРАЖИО, ТО СИ И ДОБИО!
BUD SAGENDORF 2/10

БЕОГРАД
11001
МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124
МАКЕДОНСКА 29

МУШКИ СОПРАН

Забавниче,
Волим анегдоте о певачима. Испричај ми бар једну, молим те.

С. СУЧИЋ
Краља Томислава 14
71000 Сарајево

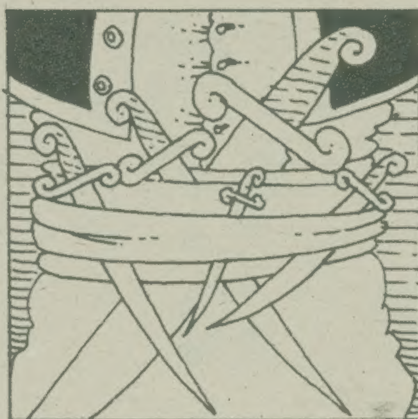
Не треба нас молити, испричаћемо ти једну згоду.

Пол Плансон, један од највећих светских басова, умео је тако добро да пева сопранске арије да су оперске диве црвенеле и бледеле од зависти.

Партнерка овог сјајног баса једном је у „Фаусту" изненада остала без гласа усред своје сопранске партије. Стојећи иза кулиса, Плансон је наставио тамо где је она стала дајући јој знак да само отвара и затвара уста док се не прибере.

Представа је спасена, а познати музички критичар је у свом приказу написао: „Маргарета је била врло добра. У једном тренутку је тако дивно запевала да сам имао утисак да се из њених гласних жица ори – туђи глас!"

И ПРИПАСА САБЉУ ДИМИСКИЈУ...

Љубитељ сам старог оружја и желео бих да имам сабљу димискију. Занима ме да ли она може негде да се нађе.

МИРСАД ХАЏИХАСАНОВИЋ
Рударска 19
75000 Тузла

У нашим народним песмама често се спомиње сабља димискија, димишкиња, димишћија, демискија, дамаскиња, коју су донели Турци својом најездом. То је врста сабље од челика коју су израђивали ковачи у Дамаску по коме је и добила име. Код нас су димискије коване у Призрену и Сарајеву, где су до 1878. године радили чувени сабљари. Од тог доба, кад је ватрено оружје већ увелико било у употреби, ове сабље више се не праве. Забележено је да су ковачи димискија још 1477. године имали у Сарајеву своју засебну чаршију. Вук Стефановић Караџић је, поред многих стихова у којима се спомиње ово оружје, забележио и следећи: „И припаса сабљу димискију..."

Дакле, осим у народним песмама и музејима, димискија више нема.

СЕДАМ ГОДИНА НЕСРЕЋЕ

Ко је измислио прво огледало?

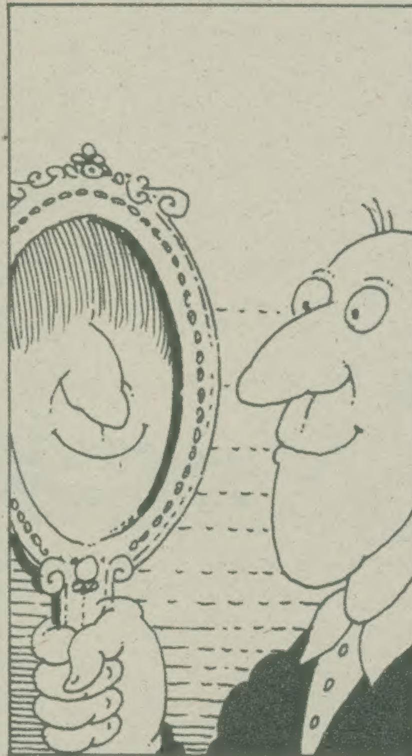
АЛЕКСАНДАР АНДРЕЕВСКИ
Андреа Зоограф 24а
91000 Скопје

Равна површина воде била је, вероватно, прво огледало у којем је праисторијски човек угледао своје космато лице. У оваквом огледалу свој лик видео је и митолошки младић Нарцис: заљубљен у себе – суновратно се у воду и утопио...

Као тоалетни прибор, огледало се појављује тек у старом веку, код Египћана, а најстарији примерци потичу из трећег миленијума пре наше ере. Античка огледала имала су најчешће облик кружне, углачане плоче од бронзе, бакра, сребра или злата с дршком од дрвета, кости или слоноваче. Наличја оваквих огледала била су богато украшена гравираним митолошким сценама.

У старом Риму први пут се употребљавају и стаклена огледала, начињена тако што је испод стаклене плоче стављен лист од олова, калаја и, понекад, злата. У средњем веку мала џепна огледала чест су део женске ношње у Европи.

Стаклена огледала, са амалгамом живе и калаја, добијају ширу примену тек од 16, иако се у документима спомињу већ у 13. веку. Мајстори из Нирнберга, где од 1373. године постоји и њихов еснаф, снабдевали су огледалима цело европско тржиште све до 16. века. У истом столећу развила се снажна индустрија огледала у Венецији (Мурано). Од 1665. године

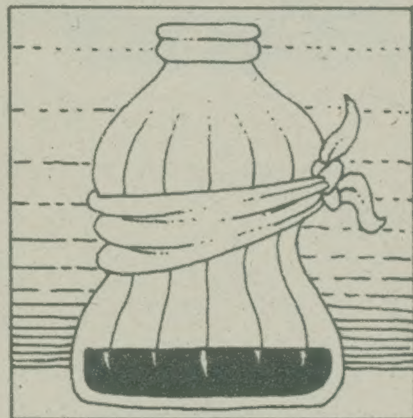
млетачки мајстори уче Французе прављењу огледала. Велика зидна огледала, којима се у 17. веку украшавају читаве дворане феудалних двораца, међу њима и Версаја, временом постају украс готово сваке имућније куће. У 19. и 20. веку огледало је саставни део намештаја приватних кућа и јавних зграда.

По народном веровању, огледалу се приписује натприродна моћ. Наводно, разбијено огледало доноси седам година несреће.

ЗАГОНЕТКА ЗВАНА КОКА-КОЛА

Читала сам негде да кока-кола има тајну свог састава и зато је тако посебна. Да ли је неко открио ту тајну?

ИВАН ЛАСИЋ
Жудросница 3
Дубровник

Кока-кола је несумњиво једно од најпопуларнијих пића на свету, њоме гасе жеђ у 155 земаља наше планете, па ипак, осим неколико изабраних, нико од стотина милиона њених потрошача заправо не зна шта пије.

Хемичари из конкурентских фирми годинама лупају главу анализирајући састав овога пића и до сада су успели да открију следеће: 99 одсто кока-коле састоји се од газиране воде, прженог шећера, фосфорне киселине, кофеина, екстракта опалог лишћа биљке коке и плодова друге једне биљке – коле. Оном једном проценту састава који носи тајанствен назив „мерхандиз-7-икс" анализа не може ништа. Компанија, разуме се, неће никоме да открије тајну, чак одбија да објави ко су поверљива лица која знају хемијску формулу „7-икс". Сматра се да број упућених креће негде око десет особа.

А шта би се десило кад би они одједном заборавили састав овог више него популарног пића? Морали би да се састану и сви заједно пођу у комерцијалну банку „Траст компани Џорџија" где у најдубљем подруму, у једном блиндираном сефу, под седам брава лежи папир са потпуном формулом.

Али да би се сеф отворио, потребно је да се састане одбор свих директора банке који ће одлучити хоће ли или неће дати дозволу да се формула прегледа. Тек после тога сеф може бити отворен, у присуству представника власти државе Џорџије и то у строго одређено време. Ни минут раније или касније! Зашто то? Да није у сеф монтиран сатни механизам с темпираном мином? Можда, ни то нико не зна.

ЉУБАВ ПО ЗАКОНУ

Молим те да ми одговориш на једно, за мене веома

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Рајко Јерковић, Огњена Прице 66, 44250 Петриња – има 14 година, сакупља хемијске оловке, воли музику и спорт.

Сања Танасковић, V санџачке 12, 73240 Вишеград – има 16 година, воли музику.

Дијана Вренцоска, Раде Кончар 9, 92310 Виница – има 13 година, воли музику и спорт, сакупља салвете, разгледнице и постере.

Марина Каурић, Загребачка 11, 44250 Петриња – има 13 година, сакупља књиге, воли музику.

Барбара Бренко, Спинчићева 2, 51440 Пореч – има 12 година, воли музику и спорт.

Весна Чуић, Насеље Јосипа Козарца 34, 54550 Валпово – има 14 година, воли музику и животиње, сакупља салвете, значке и украсна писма.

Adamko Boguslav, 55-029 Przedmošč 42, Gmina: Šroda Šlaska, Wroclaw, Poland – има 18 година, воли спорт, музику и филм, језик дописивања немачки, руски, пољски.

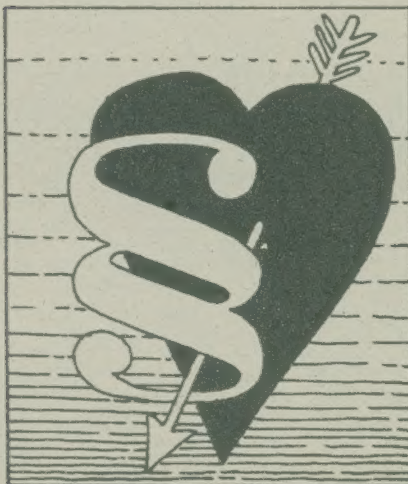
Ева Катона, Жарка Зрењанина 4, 24440 Сента – има 11 година, сакупља марке и ретке новчиће, воли спорт.

Соња Величковић, Петра Драпшина 1/14, 17510 Владичин Хан – има 14 година, воли музику, сакупља значке и марке.

важно питање: да ли је дозвољен брак између рођака трећег степена сродства?

АЛЕКСАНДРА,
11000 Београд

У нашој републици брак је дозвољен између рођака четвртог степена сродства.

ГОЛМАН СА ОРДЕНОМ

Шта сада ради Иван Ђурковић, некадашњи голман Партизана и репрезентације. Знам да је дуго бранио за француски клуб „Сент Етјен" и знам да је још у Француској, али не знам шта ради и од чега живи.

ВЕСЕЛИН ТОМАШЕВ
Маршала Тита 7
Панчево

Иван Ђурковић, један од најбољих голмана које смо имали, недавно је опет био у центру пажње. Пред утакмицу Југославија – Француска у Сарајеву добио је од владе Републике Француске златни орден за заслуге у спорту који досад није добио ниједан странац у земљи галских петлова.

Разлог: популарни Ђуре је девет сезона био први голман „Сент Етјена", одиграо 463 утакмице, четири пута био првак Француске, три пута освајао национални куп, једном био полуфиналиста а једном финалиста у Купу шампиона, једном играо у полуфиналу Купа УЕФА. У анкети познатог „Франс фудбала" 1976. за најбољег фудбалера Европе поделио је 3. и 4. место са легендарним Јохaном Кројфом.

Уз све то, наш Иван Ђурковић је био помоћник тренеру Мишелу Идалгоу на Светском првенству у Шпанији 1982, када су Французи освојили четврто место и, по многима, приказали најбољу игру. Ђурковић је био задужен за голмане.

Могло би се рећи да се, стицајем многих околности, Ђурковић данас опростио од фудбала и посветио се, како се то каже, светском бизнису. Прво је у фирми „Сигур фрер" био задужен за везе са јавношћу, а пре осам месеци је у компанији АФЛ, концерну десет највећих произвођача опреме (од косачица до сателита) постављен на место директора за пословање са социјалистичким и несврстаним земљама.

Због природе посла све чешће је у Југославији – најмање десетак дана месечно – али и због породице: супруга Снежана и ћерке Ела и Ана живе у Београду, а мајка и брат у Мостару.

ИГРАЈТЕ СЕ БРОЈЕВА И СЛОВА

Шаљем вам једну игру – тест у нади да ће забавити ваше читаоце?

Овај тест нити мери степен ваше интелигенције, нити богатство вашег речника, нити прикривену склоност ка математици. Решавајући га, добићете слику о сопственој досетљивости и окретности властитог духа.

Не дозволите да вас тешкоће обесхрабре. Мало је оних који из првог покушаја одговоре на више од десет питања. Решење се обично нађе касније, у тренуцима опуштености – и то неочекивано.

А сад задатак: дат је карактеристичан број и почетна слова речи на које се број односи. Треба да нађете које су то речи. Ево вам кључа за решење шифри.

На пример:
30 = С. А.
Решење: Слова Азбуке (Абецеде)

Имате кључ, руку и главу. Срећно.

1. 4 = Г. Д.
2. 90 = С. у П. У.
3. 7 = С. Ч.
4. 29 = Д. Ф. у П. Г.
5. 1001 = А. Н.
6. 52 = К. у Ш. (без Џ)
7. 1 = К. Н.
8. 11 = И. у Ф. Т.
9. 6 = К.
10. 100 = С. Ц. – Т. К. В.
11. 2 = Л. У. М.
12. 32 = З. у Г.
13. 64 = Ш. П.
14. 5 = П. Ј. Р.
15. 103 = Х. Е.
16. 3 = Т. у Х.
17. 12 = З. З.
18. 3600 = С. у С.
19. 9 = П. С. С.
20. 20 = П. О. Т.

РЕШЕЊА:

1. Годишња доба
2. Степени у правом углу
3. Светских чуда
4. Дана фебруара у преступној години
5. Арапска ноћ
6. Карте у шпилу (без џокера)
7. Као ниједан
8. Играча у фудбалском тиму
9. Континената
10. Степени Целзијуса – температура кључања воде
11. Лоша убише Милоша
12. Зуба у глави
13. Шаховска поља
14. Прстију једне руке
15. Хемијска елемента
16. Трећине у хокеју
17. Знакова зодијака
18. Секунди у сату
19. Планета Сунчевог система
20. Питања овог теста

М. ИВАНИЋ
11000 Београд

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА" Драган Марковић

Руководилац ООУР Издања за младе „Политикин забавник" Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник Влада Булатовић Виб

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубиса Лилић, Кaћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Сурушић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови Савета из редакције: Влада Булатовић Виб, Вера Смиљанић, Диего Варагић, Мирјана Маринковић, Душан Глушац и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Мирјена Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зоре Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 60,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 663,00 динара, полугодишња 1.326,00 динара, годишња 2.652,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 1.326,00 динара, полугодишња 2.652,00 динара, годишња 5.304,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$ 22.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 65.–
ШВЕДСКА	Шкр. 189.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 198.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 55.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТБАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

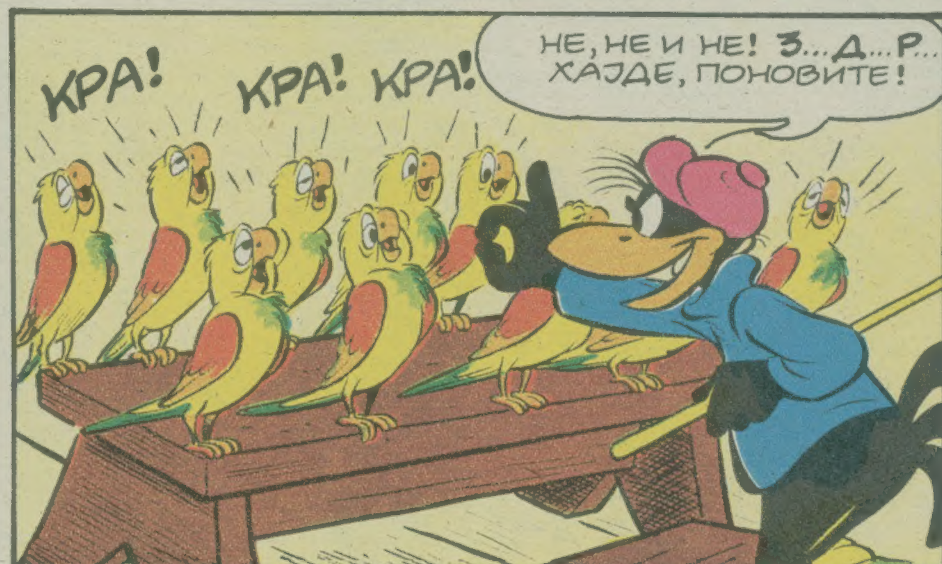
Насловна страна:
НЕНАД МИЛИЋЕВИЋ

WALT DISNEY
МИКИ

РАСПРОДАЈА ПАПАГАЈА КОЈИ НЕ ГОВОРЕ 100 ДИН. КОМАД
ВАШИ ЉУБИМЦИ
ХМ... МОЖДА ОВДЕ МОЖЕ ДА СЕ УКА-РИ?
10-9

УЗИМАМ ЧИТАВО ТУЦЕ!

САМО ПОЛАКО! НАУЧИЋЕМО БАР ЈЕДНУ РЕЧ!
ЗДРАВО

КРА! КРА! КРА!
НЕ, НЕ И НЕ! З...Д...Р... ХАЈДЕ, ПОНОВИТЕ!

ПОЛАКО, ЛЕПОТИЦЕ... РЕЦИ З!
КРАК!

ЕВО ДА СЕ МАЛО ЗАСЛА-ДИТЕ! СУТРА ЋЕМО ИМАТИ ВИШЕ СРЕЋЕ!
ХРАНА ЗА ПТИЦЕ

НОЋАС ЋУ СПАВАТИ ОВДЕ, ДА МИ СЛУЧАЈ-НО НЕ ЗБРИШЕ-ТЕ!

ХРК?
ХРК?
ХРК! ХРК! ХРК!

ЕЈ, МОМАК, ЈЕ Л' ЗНАШ НЕКОГ КО 'OЋЕ ДА КУПИ ПАПАГАЈЕ КОЈИ ХРЧУ?
ХРК! ХРК! ХРК!
WALT DISNEY